พระราชอัจฉริยภาพ

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

92
ภ671พท
2538
ฉ.2

ไอทีเฉลิมพระเกียรติ

๑ – ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๘

ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ

TECHNICAL INFORMATION ACCESS CENTER
ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี

พระราชอัจฉริยภาพ

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

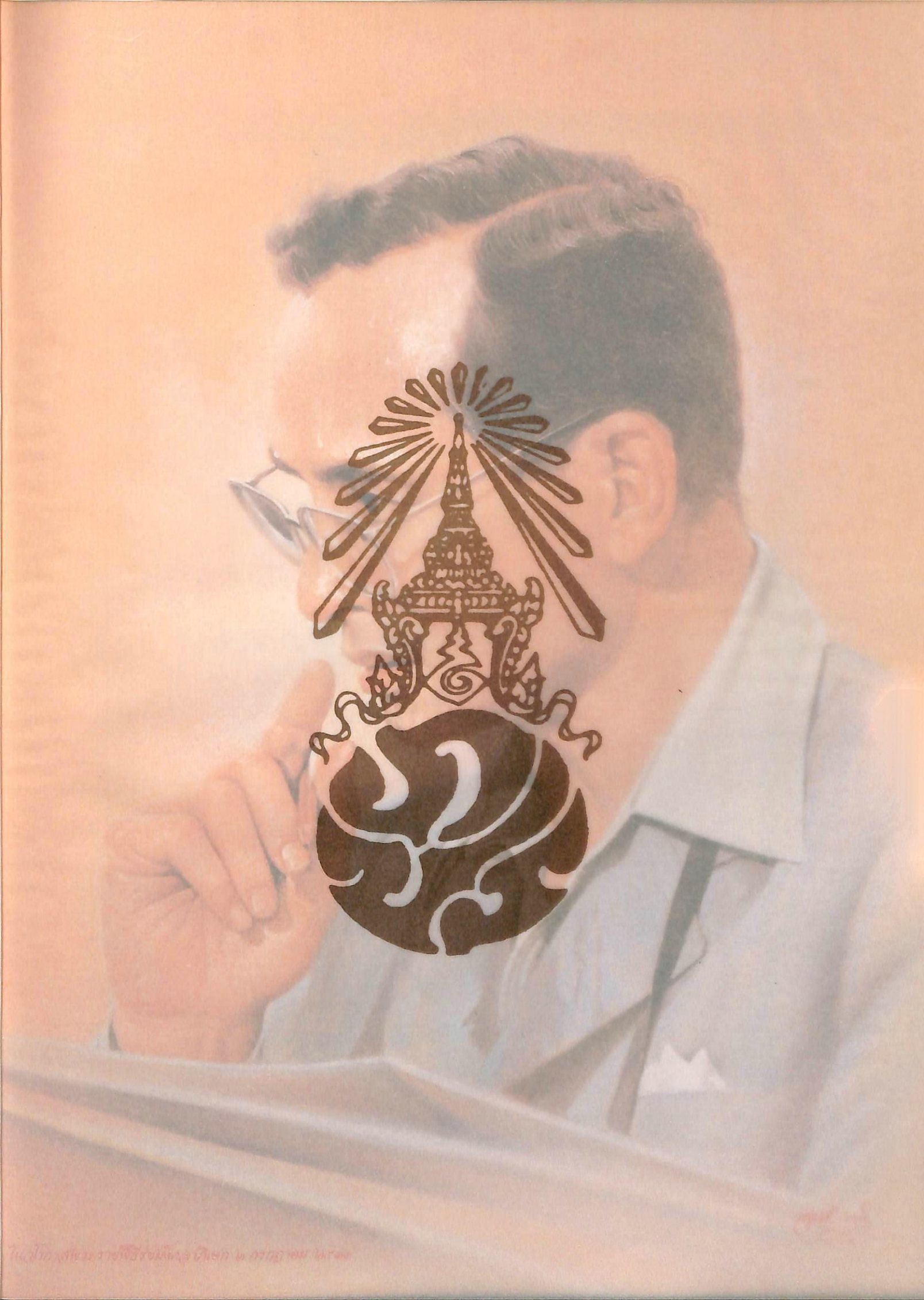

ไอทีเฉลิมพระเกียรติ

1 – 4 มิถุนายน พ.ศ. 2538

ISBN. 974-7978-67-9

วันที่ 30 พ.ย. 48
เวลา 13.00 น.
วันที่ 30 พ.ย. 48
เวลา 15.00 น.

ในวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ถ้าประชาชนไม่ "ทิ้ง"

ข้าพเจ้าจะ "ละทิ้ง" อย่างไรได้

ส่วนหนึ่งของพระราชนิพนธ์เรื่อง "เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวิตเซอร์แลนด์

เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม

เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม

เมื่อพระราชทานพระปฐมบรมราชโองการขณะประทับเหนือพระที่นั่งภัทรบิฐ ภายใต้นพปฎลมหา-เศวตฉัตร ทรงหลั่งทักษิโณทก ตั้งพระราชสัตยาธิษฐาน จะทรงปกครองพระราชอาณาจักรโดยทศพิธราชธรรมจริยา วันศุกร์ที่ 5 พฤษภาคม

ประเทศไทยมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นพระประมุขผู้ทรงทำนุบำรุงบ้านเมือง และบำบัดทุกข์บำรุงสุขของอาณาประชาราษฎร์ โครงการตามพระราชดำริที่ขยายไปในหลายสาขา เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน และเพื่อความมั่นคงของชาติ ได้แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถที่ทรงนำวิทยาการอันทันสมัย มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานบรรเทาทุกข์ของผู้ที่ขาดแคลน ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพลานามัยแข็งแรง มีการศึกษาและมีรายได้ที่พอเพียง

ในปัจจุบัน วิชาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชวิจารณญาณอันสุขุมคัมภีรภาพ จึงได้ทรงมุ่งมั่นที่จะนำวิทยาการด้านนี้ มาใช้ประโยชน์เป็นเวลาช้านานแล้ว พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจึงได้ปรากฏให้ประชาชนชาวไทยได้เห็น ไม่ว่าจะผ่านทางพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส พระราชดำริ ตลอดจนพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และภายนอกประเทศ

ด้วยรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น แห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อวงการเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะกรรมการจัดงาน *"ไอทีเฉลิมพระเกียรติ"* จึงได้รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับพระราชอัจฉริยภาพ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ในหนังสือเล่มนี้ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโรกาสมหามงคลเฉลิมฉลองการครองสิริราชสมบัติ ครบรอบ 50 ปี ในปีพุทธศักราช 2538 นี้

พลเอก (อาทิตย์ กำลังเอก)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมาถึง 50 ปี นับจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยสิริราชสมบัติ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2489 นั้น พสกนิกรชาวไทยทั้งปวงก็ได้ตระหนักดีว่า พระองค์มิได้เคยทรงเหน็ดเหนื่อยอ่อนล้าหรือท้อแท้ในการพระราชทานความช่วยเหลือ บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่พสกนิกรของพระองค์แต่อย่างใด ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ปวงราษฎรผู้ยากไร้ของพระองค์ได้มีฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์เดียวในโลกที่ทรงยอมตรากตรำพระวรกายเพื่อปวงประชา ด้วยการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ อันยังประโยชน์สุขแก่ประเทศซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาโดยตลอด

พระอัจฉริยภาพในด้านต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นมีอยู่มากมายหลากหลายสาขา เช่น พระปรีชาสามารถในด้านการพัฒนาศิลปะทุกแขนง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระอัจฉริยภาพด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ อันได้แก่ งานด้านการสื่อสาร แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ และแม้แต่ด้านการสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อทรงใช้ในงานด้านต่าง ๆ

ในวโรกาสที่ปีพุทธศักราช 2539 จะเป็นวาระที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ชาวไทยทั้งหลายจึงต่างซาบซึ้งและตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณใหญ่หลวงของพระองค์ ที่แสดงถึงพระราชหฤทัยอันเปี่ยมล้นด้วยพระเมตตา และทรงใช้พระอัจฉริยภาพในด้านต่าง ๆ พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อประโยชน์สุขแก่ทุกชีวิตในสยาม ซึ่งล้วนเป็นโครงการที่จะยังความผาสุกแก่ประชาชนอย่างแท้จริง

(นายสุเมธ ตันติเวชกุล)
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ต่อพสกนิกรชาวไทย ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทุกรูปแบบ เพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์ของประเทศชาติยามลำบากคับขัน ไม่ว่าวิกฤตการณ์เหล่านั้น จะเกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือจากคนไทยด้วยกันเอง ยามปกติก็มิได้ทรงหยุดนิ่ง แต่จะทรงกระทำทุกวิถีทางเพื่อพัฒนาประเทศ พระองค์ท่านทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักพัฒนา ทรงเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เหตุและผลเป็นแบบอย่างของการใช้สารสนเทศโดยแท้จริง ภาพที่ติดตาตรึงใจพสกนิกรทุกคน ที่ทรงซักถามข้อมูลสารทุกข์สุขดิบของราษฎรในถิ่นทุรกันดาร ภาพที่ทรงใช้ข้อมูลจากแผนที่เพื่อตรวจสอบแหล่งน้ำและทรัพยากรป่าไม้ ล้วนแล้วแต่เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานทางสารสนเทศเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทั้งสิ้น ทรงใช้เทคโนโลยีช่วยในการบันทึกและถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีการถ่ายภาพ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมด้วยวิทยุ และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อประกอบพระราชกรณียกิจอยู่ตลอดเวลา นับว่าทรงเป็นผู้นำทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กระแสพระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานล้วนแล้วแต่เป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น ทรงเคยมีพระวินิจฉัยพระราชทานต่อผู้เข้าเฝ้าว่าเกมส์คอมพิวเตอร์ที่เยาวชนทั้งหลายสนใจเล่นกัน ควรจะพัฒนาไปในทางที่สร้างสรรค์ เพื่อคุณธรรมและศีลธรรมอันดี นับว่าทรงติดตามเทคโนโลยีในด้านที่ละเอียดอ่อน และทรงคำนึงถึงผลกระทบของเทคโนโลยีที่จะมีต่อสังคมโดยส่วนรวมโดยแท้จริง

เนื่องในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ 50 อันยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ในอดีต ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายพระพรให้ทรงพระเจริญ เป็นมิ่งขวัญพสกนิกรชาวไทยชั่วกาลนานเทอญ

(นายไพรัช ธัชยพงษ์)
ผู้อำนวยการ
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
เลขานุการ
คณะกรรมการอำนวยการปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่จะพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ทรงขึ้นครองราชสมบัติ ดังพระปฐมบรมราชโองการเมื่อแรกขึ้นครองราชสมบัติที่ว่า *"เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม"* นับตั้งแต่พระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ พระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ ทรงมีพระราชภารกิจมากมายในฐานะเป็นประมุขของประเทศ พระองค์ได้ทรงทุ่มเทพระวรกายและพระสติปัญญา โดยการเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนประชาชนในทั่วทุกภาคของประเทศ เพื่อไปสัมผัสกับสภาพที่แท้จริงและศึกษาปัญหาต่าง ๆ อย่างถ่องแท้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ในอันที่จะทรงใช้ในการวางแผนการพัฒนาประเทศ

พระองค์ทรงเป็นผู้ใฝ่พระทัยในการศึกษาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศโดยทรงเริ่มศึกษาจากแผนที่และข้อมูลที่เชื่อถือได้ จากนั้นจึงทรงเสด็จออกสำรวจภูมิประเทศ พระองค์ทรงใช้การพัฒนาที่เป็นเหตุเป็นผล คำนึงถึงความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ปราศจากขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ทรงใช้ศาสตร์ทั้งวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อพัฒนาประเทศ รวมถึงการที่ทรงนำศาสตร์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแนวทางการพัฒนาประเทศของพระองค์

เทคโนโลยีสารสนเทศหรือไอที (Information Technology : IT) นับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ กำลังสร้างความได้เปรียบในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในประเทศของตนให้มากที่สุด กล่าวได้ว่าไอทีกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาไอทีให้ทันกับประเทศอื่น ๆ โดยประกาศให้ **ปี พ.ศ. 2538 เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย** นอกจากจะเพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ครบ 50 ปี ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์นักพัฒนา และทรงเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศและเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรแล้ว ยังทรงเป็นแบบอย่างของพสกนิกร โดยเฉพาะในเรื่องของการใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยพระองค์เอง และในโอกาสที่จัดให้มีงาน *"ไอทีเฉลิมพระเกียรติ"* เพื่อเทอดพระเกียรติในพระมหากรุณาธิคุณขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้ จึงเป็นโอกาสอันควรที่จะได้จัดทำและเผยแพร่หนังสือเล่มนี้เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้จากพระราชกรณียกิจของพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในโครงการต่าง ๆ

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นสำหรับคณะผู้จัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติเล่มนี้ ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานสัมภาษณ์พิเศษเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ณ อาคารชัยพัฒนาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ท้ายที่สุดทางคณะผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือโดยการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ พระบรมฉายาลักษณ์ รวมถึงคำแนะนำต่าง ๆ ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ อาทิเช่น คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย พล.อ. เทียน จั่นมุกดา พล.ต.ต. สมพงษ์ สุวรรณรุจิ พล.อ.ท. สุพจน์ ครุฑพันธุ์ พ.ต.อ. แสงชัย พรศิวะกุล พล.ต.ต. สุชาติ เผือกสกนธ์ คุณดิสธร วัชโรทัย ม.ร.ว. เพ็ญศิริ กรัยวิเชียร คุณกรพินธุ์ ศรีสุขสวัสดิ์ คุณนิติกร กรัยวิเชียร คุณสมชาย ศตะจูฑะ ดร. ครรชิต มาลัยวงศ์ คุณวิลาวรรณ วนดุรงค์วรรณ กองช่างภาพส่วนพระองค์ สำนักพระราชวัง สำนักราชเลขาธิการ กรมอุตุนิยม กรมไปรษณีย์โทรเลข มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิโครงการพระดาบส กรมอู่ทหารเรือ สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นอกจากนี้ทางคณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้เขียนและหน่วยงาน เจ้าของบทความ ที่ทางคณะผู้จัดทำได้รวบรวมและเรียบเรียงลงหนังสือเล่มนี้ ดังปรากฏในบรรณานุกรมท้ายบทความ สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ในการจัดพิมพ์ด้วยความรวดเร็วยิ่ง และข้อบกพร่องใด ๆ ในหนังสือเล่มนี้ทางคณะผู้จัดทำขอน้อมรับไว้ทั้งหมด

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

สารบัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของปวงชนชาวไทย 11

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานสัมภาษณ์พิเศษ 14

ในหลวงกับการสื่อสาร 29

ในหลวงกับคอมพิวเตอร์ 39

ในหลวงกับงานพัฒนาบุคลากร 46

ในหลวงกับงานพัฒนาฝนหลวง 51

ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 60

กังหันน้ำชัยพัฒนา 64

มูลนิธิราชประชาสมาสัย 66

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ 70

“นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” และ “ติโต” 74

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 81

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของปวงชนชาวไทย*

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำริที่จะริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศ หลังจากที่พระองค์เสด็จกลับจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2494 หลังจากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2494 - 2504 เป็นช่วงที่พระองค์มีพระราชภารกิจมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงนั้นเป็นช่วงที่คนไทยต้องเสี่ยงกับโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อาทิเช่น โรคเรื้อน โปลิโอ อหิวาตกโรค เป็นต้น เนื่องจากการแพทย์ยังไม่ก้าวหน้าและการบริการสาธารณสุขยังไม่แพร่หลาย จึงได้ทรงช่วยเหลือสังคม โดยทรงริเริ่มสร้างภาพยนตร์ขึ้นเรียกว่า **ภาพยนตร์ส่วนพระองค์** ออกฉายเพื่อหารายได้มาดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการสร้างอาคารทางการแพทย์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของโรงพยาบาลภูมิพลในปัจจุบัน, สร้างตึกวชิราลงกรณ์ สภากาชาดไทย ตั้งสถาบันราชประชาสมาสัย เพื่อผู้ป่วยโรคเรื้อน, ทรงรับองค์การกุศลต่าง ๆ ให้อยู่ใน พระบรมราชูปถัมภ์ เช่น สภากาชาด อีกทั้งยังทรงช่วยประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และทรงติดตามผลด้วยพระองค์เองอย่างต่อเนื่อง ทรงริเริ่มโครงการต่าง ๆ มากมาย อาทิเช่น โครงการแพทย์หลวงพระราชทาน *'เรือเวชพาหน์'* เพื่อใช้เป็นหน่วยเคลื่อนที่รักษาราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำ, มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ทรงจัดตั้งเพื่อเป็นองค์กรสาธารณกุศล ทรงเห็นว่าการศึกษาและการสาธารณสุขเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางรากฐานของการพัฒนาประเทศ

---

* รวบรวมและเรียบเรียงจาก

1. คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักงาน. **เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับ 50 ปี แห่งการพัฒนา**. วันที่ 25 เมษายน 2538 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
2. คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักงาน. **องค์พระผู้สถิตย์ในหทัยราษฎร์**. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด. 2538.
3. เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา. **วารสารมูลนิธิชัยพัฒนา**. เมษายน 2537.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงเริ่มออกเยี่ยมเยียนประชาชนตามภูมิภาคต่างๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2495 - 2496 ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ชนบทภาคกลางก่อนเป็นภาคแรก ทั้งที่เป็นการส่วนพระองค์และอย่างเป็นทางการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 ได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี พ.ศ. 2499 และ พ.ศ. 2501 เสด็จพระราชดำเนินไปภาคเหนือและภาคใต้ และการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรทั่วทุกภูมิภาคนี้ เปรียบประดุจดั่งการสร้าง ***"พระคลังข้อมูลด้านการพัฒนา"*** ทรงคำนึงด้วยพระเมตตาธรรมว่า *"หากพสกนิกรของพระองค์สามารถพึ่งตนเองได้แล้ว ก็จะมีส่วนช่วยเหลือเสริมสร้างประเทศชาติในส่วนรวมได้ในที่สุด"*

โครงการพัฒนาชนบทในระยะแรกนั้น สาระสำคัญของโครงการนั้นจะเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ราษฎรทั้งสิ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการกินดีอยู่ดี โดยได้ทรงศึกษาและหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยพระองค์เอง โครงการพัฒนาชนบทที่อาจนับได้ว่าเป็นโครงการแรกนั้นคือ **โครงการสร้างถนนเข้าไปยังห้วยมงคล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์** โดยได้พระราชทานรถบูลโดเซอร์ ให้ค่ายนเรศวรไปใช้ในการดำเนินการ พระองค์ทรงเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และประชาชนประมาณร้อยละ 80 อยู่ในสาขาเกษตรกรรม และส่วนมากจะเป็นชาวไร่ชาวนาที่ยากจน ฉะนั้นการแก้ไขปัญหา จึงทรงเน้นในเรื่อง**เกษตรกรรม** โดยทรงเริ่มศึกษาเรื่องการเกษตรในบริเวณสวนจิตรลดา และปัจจุบันก็ยังทรงทำการศึกษา อยู่โดยจะเน้นในเรื่องของข้าว และพืชตระกูลถั่ว นอกจากนี้ยังทรงริเริ่มโครงการ**พัฒนาที่ดิน** โดยการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับราษฎร โดยที่ทรงเห็นว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ชาวไร่ชาวนาตกอยู่ในสภาพที่ล้าหลัง คือ การขาดแคลนที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินไม่เพียงพอกับการทำมาหากิน ตลอดจนถึงการขาดแคลนปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการผลิต จึงทรงมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรเหล่านั้นให้สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งถ้าทำสำเร็จและกระจายไปได้ทั่วประเทศแล้ว ประเทศไทยก็จะมีความมั่นคงโดยรวมด้วย โครงการทดลองต่างๆ ในสวนจิตรลดา นอกจากเพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ แล้ว ยังมีพระมหากรุณาธิคุณให้เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ที่สนใจอีกด้วย

ตั้งแต่ พ.ศ. 2505 เป็นต้นมาทรงริเริ่มที่จะมีแนวพระราชดำริในการพัฒนาประเทศที่สำคัญ 3 ประการ

1. **การพึ่งตนเอง**

ทรงเน้นการพัฒนาที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้แก่ทุกชุมชน ในลักษณะการพึ่งตนเองซึ่งทรงใช้คำว่า **การระเบิดจากข้างใน** หมายความว่า ทำให้ชุมชนแข็งแรงก่อนแล้วค่อยขยายออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่เป็นการเอาความเจริญจากสังคมภายนอกเข้าไปในขณะที่ชุมชนไม่มีโอกาสเตรียมตัว การสร้างความแข็งแรงให้ชุมชนนั้น ทรงเน้นโครงสร้างพื้นฐานซึ่งก็คือ **แหล่งน้ำ** ดังพระราชดำรัสที่พระองค์ท่านทรงประทานแก่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ว่า *"...หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภคน้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำ คนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟคนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้..."* กล่าวอีกนัยหนึ่งแนวทางนี้เป็นการพัฒนาในลักษณะมุ่งเตรียมชุมชนให้พร้อมต่อการติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกอย่างเป็นขั้นตอน

2. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสอยู่เสมอว่า โครงการของพระองค์นั้นที่แท้จริงแล้ว

ไม่ใช่โครงการพัฒนาที่มีลักษณะพิเศษอย่างที่เข้าใจกัน แต่เป็นโครงการที่มุ่งช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ที่ประชาชนประสบอยู่ โดยที่จะมุ่งแก้ไขปัญหา ในจุดที่มีความต้องการแก้ไขอย่างรีบด่วน ซึ่งประชาชนไม่สามารถรอได้ ในเรื่องนี้พระองค์ทรงมีพระราชดำริชัดเจนว่า *"เราต้องถือจิตวิทยาต้องไปเร็วที่สุด"*

3. การส่งเสริมความรู้สมัยใหม่และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

พระองค์ทรงเห็นว่าสิ่งที่ชาวชนบทส่วนใหญ่ยังขาดแคลน ก็คือเรื่องความรู้ในการทำมาหากิน การทำการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เรื่องนี้ทรงเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องมี *"ตัวอย่างของความสำเร็จ"* ในเรื่องของการพึ่งตนเอง โดยมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรนำเอาตัวอย่างนี้ไปปฏิบัติได้เองและนำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง และตัวอย่างของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้คิดค้นขึ้นมา เช่น ฝนหลวง ฯลฯ

แต่พระองค์ทรงย้ำว่าการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายข้างต้นนั้น จะต้องมีวิธีการปฏิบัติดังนี้

1. *การพัฒนาโดยยึดปัญหาและสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่เป็นหลัก* โดยเฉพาะทรงให้ความสำคัญกับความกระตือรือร้นของคนในพื้นที่ รวมทั้งปัญหาและความต้องการของเขาเหล่านั้นมากเป็นพิเศษ

2. *การรวมกลุ่มประชาชนเพื่อแก้ปัญหาหลักของชนบท* ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาพึ่งตนเอง โดยเฉพาะการรวมตัวกันในรูป**สหกรณ์** โดยทรงเน้นเสมอถึงความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นให้เกิดการรวมตัวกันในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกัน หรือเพื่อให้การทำมาหากินของชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. *การพัฒนาจะต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป* ทรงมีพระราชดำริอยู่เสมอว่าชุมชนควรจะพึ่งตัวเองในเรื่องของอาหารก่อน แล้วค่อยก้าวไปสู่การพัฒนาด้านอื่น ๆ

พระองค์ทรงตรากตรำพระวรกายเพื่อปวงประชาด้วยการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่อันยังประโยชน์สุขแก่ประเทศ รวมถึงโครงการต่าง ๆ ตามพระราชดำริซึ่งปัจจุบันมีจำนวนถึงสองพันกว่าโครงการ ถึงแม้ว่าโครงการดังกล่าว บางโครงการไม่ใช่เป็นโครงการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) โดยตรง แต่พระองค์ได้ทรงเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยประยุกต์เข้ากับการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ในบางครั้งพระองค์ท่านมิให้เพียงแต่มีพระราชดำริขึ้นมาเท่านั้น แต่จะทรงร่วมเป็นผู้วิจัย ศึกษา และพัฒนา รวมถึงการปฏิบัติด้วยพระองค์เองอย่างต่อเนื่อง ทรงเรียนรู้และศึกษาวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างฉลาด โดยทรงเน้นถึงการประหยัดและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทรงเน้นถึงความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศชนิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ ดาวเทียม อุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ ประยุกต์เข้ากับการปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ อาจกล่าวได้ว่าตลอดระยะเวลา 50 ปี นับตั้งแต่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยสิริราชสมบัติ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์นักพัฒนา และทรงเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาประเทศและเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรอย่างแท้จริง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนทนา เรื่อง "พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ"

เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 เวลา 09.30 - 12.00 น. ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ศาสตราจารย์ ดร. ไพรัช ธัชยพงษ์ และคณะ เข้าเฝ้า ฯ เพื่อกราบบังคมทูลรายงานความก้าวหน้าของการจัดงาน "ไอทีเฉลิมพระเกียรติ" นอกจากศาสตราจารย์ ดร. ไพรัช แล้ว คณะผู้เข้าเฝ้า ฯ ยังมี คุณวิลาวรรณ วนดุรงค์วรรณ คุณชรินทร์ วัชรินทร์วงศ์ ดร. พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ ดร. ทวีศักดิ์ กออนันตกูล และคุณเกษมณี อัษฎมงคล

หลังการกราบบังคมทูลรายงาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ ทรงสนทนากับคณะผู้เข้าเฝ้า ฯ เกี่ยวกับ "พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ" คณะผู้เข้าเฝ้า ฯ รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น การทรงสนทนาในวันนั้นมีหัวข้อที่น่าสนใจอยู่มาก จึงได้ขอพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญมาพิมพ์เผยแพร่ และเพื่อประมวลข้อมูลที่มีค่านี้ไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สำหรับใช้ศึกษาค้นคว้ากันต่อไป

ดร. ไพรัช :

ส่วนหนึ่งของงานไอทีเฉลิมพระเกียรติในวันที่ 1 - 4 มิถุนายนนี้จะสาธิตเรื่อง Tele-medicine แสดงการรักษาผู้ป่วยจากศูนย์ประชุมสหประชาชาติ โดยกระทรวงสาธารณสุข พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

จริง ๆ แล้วดำเนินการไปแค่ไหน ของเอกชนรู้มาว่าทำกันไปบ้างแล้ว

ดร. ไพรัช :

ของกระทรวงสาธารณสุข เท่าที่ทราบกำลังของบประมาณ แต่วันที่ 1 นี้เป็นการสาธิต เราได้เชิญสาธารณสุขให้มาสาธิต ส่วนเรื่องการศึกษา Tele-education ได้ติดต่อทางกรมสามัญ พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

อย่าง Tele-medicine นี้ บางอย่างโรงพยาบาลกรุงเทพทำแล้ว หลายอย่างยังอยู่ในขั้นทดลอง เรื่องภาพเอกซเรย์นี้จะส่งทางไกลได้ยาก แต่อย่างอื่นง่าย คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานอื่น เช่น ใช้ในการทำระเบียนผู้ป่วย จะส่งไปไกลแค่ไหนก็ได้ ทั้งนั้น โรงพยาบาลประสาท โรงพยาบาลภูมิพลฯ ก็ใช้คอมพิวเตอร์ทำระเบียนผู้ป่วย มีการใช้สแกน (Scan) ข้อมูลต่างๆ ของผู้ป่วยจากที่หมอเขียน แล้วก็จะไปรวมกับบัตร การถ่ายทะเบียนผู้ป่วยทั้งชุด แต่ยังไม่ได้ทำกันอย่างจริงจังอย่างที่ทำในงานเวชระเบียน แล้วเรื่องการศึกษาล่ะเป็นอย่างไร

92
ส167พท
1839 ฉ.2

ดร. ไพรัช :

ตอนนี้กำลังติดต่อกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนพ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ :

เรื่องรายการสอนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนี้ ขอให้เขามาติดตั้ง แต่ยังไม่ค่อยมีเวลาดูเท่าไร เท่าที่ดูมาแล้วไม่แน่ใจว่าเข้ากับหลักสูตรแค่ไหน รายการที่นำมาเผยแพร่เป็นประโยชน์ให้ความรู้ แต่รายการหลายอย่าง โทรทัศน์ปกติก็มีอยู่แล้ว เช่น มีข่าว สารคดี ละคร หรือรายการต่างๆ เช่น ตามไปดู อะไรแบบนี้ เขาไปถ่ายสารคดีไว้เยอะ แต่ถ้าจะให้เป็นประโยชน์จริงๆ คือ การสอนทางทฤษฎีแท้ๆ ในห้องเรียน หรือเชิญอาจารย์ที่มีชื่อมาสอน หรือทำเป็นบทเรียนเลยให้เข้ากับหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นของการศึกษาผู้ใหญ่ หรือโรงเรียนมัธยมในถิ่นทุรกันดาร อย่างครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อาจจะหาผู้ที่มีความชำนาญในการสอนวิชาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ได้ยาก ครูคนไหนสอนเก่ง น่าจะถ่ายวิดีโอ หรือภาพยนตร์ ขณะที่ท่านกำลังสอน และส่งดาวเทียมไปให้โรงเรียนที่ขาดครู เด็กในโรงเรียนที่รับดาวเทียม ถ้ามีข้อสงสัยก็ให้โทรศัพท์ หรือเขียนจดหมายมาถามได้ โทรทัศน์การศึกษาที่ได้ดูนั้น มีข้อที่ไม่ค่อยชอบใจอีกอย่าง คือ ที่เขาเรียกว่า "การนำเข้าสู่เนื้อหา" เด็กๆ จะรู้สึกอย่างไรก็มิทราบ แต่เราโตแล้ว มีความรู้สึกว่ามันเยิ่นเย้อ จะพูดอะไรก็พูด จะเอาอะไรก็เอา

ไม่ใช่ว่าจะต้องนำเข้าสู่บทเรียนยืดยาว ไม่ค่อยทันใจ คนอื่นเป็นอย่างไรไม่ทราบ วันนั้นเขานำเข้าสู่บทเรียนนานเกินไป ดูอยู่ตั้งนานจนกระทั่งเบื่อ ปิดเลย ยังไม่ทันรู้เลยว่าเขาจะพูดเรื่องอะไร

ดร. ไพรัช :

ที่ญี่ปุ่น ข้าพระพุทธเจ้าเคยไปที่ National Institute of Multimedia จะมี 2 ทีม ทีมหนึ่งจะทำทางเทคนิค อีกทีมหนึ่งจะทำทางเนื้อหา สำหรับในวันที่ทูลกระหม่อมจะทรงบรรยายในวันที่ 2 ข้าพระพุทธเจ้าจะขอพระราชวินิจฉัยว่า สมควรหรือไม่จะเชิญชาวต่างประเทศเข้ามาฟังด้วย จะให้มีการแปลเนื้อหา พ่ะย่ะค่ะ

เอกสารนี้เป็นโครงร่างของหนังสือที่จะจัดทำ และรวบรวมจากเอกสารที่มีอยู่แล้ว มีเรื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยพ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ:

กำลังคิดอยู่ ลำบากตรงที่ไม่รู้ว่า คำจำกัดความคำว่า "เทคโนโลยีสารสนเทศ" ของกิจกรรมด้านนี้ เคยเอาแผ่นที่ ดร. พิเชฐ ส่งแฟกซ์มาให้ ไปกราบบังคมทูลถามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านเองก็ไม่ค่อยแน่พระทัยว่างานตรงไหนของท่านที่ถือว่าเอาไอทีมาใช้ ฉันเองตอนแรกก็นึกไม่ออกเหมือนกันว่าท่านทรงทำอะไรบ้างเกี่ยวกับไอที น่าจะติดต่อกับตำรวจสื่อสารที่ทำงานถวายในช่วงนั้น หรือ ดร. สุธี อักษรกิตติ์ ที่ออกแบบเสาอากาศ แต่ก่อนท่านใช้เทเล็กซ์ แต่จะเริ่มต้นใช้เมื่อไรก็ไม่ทราบจำไม่ได้เพราะยังเด็กอยู่ จำได้แต่ว่าเรื่องที่เข้ามามากคือ ภัยพิบัติ และปัญหาต่างๆ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุพัด นอกจากเหตุการณ์ใหญ่ๆ ที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเองแล้ว ยังใช้ตำรวจตระเวนชายแดนด้วย เอาของพระราชทานไว้ที่กองกำกับการเลย เวลาเกิดเหตุจะได้ไม่ต้องรอคำสั่งจากท่าน จะได้นำของที่พระราชทานไว้ไปช่วยเหลือได้ทันท่วงที แล้วค่อยกราบทูลทีหลัง โดยข้อมูลจะเข้ามาทางเทเล็กซ์ ที่เคยเห็นก็เป็นแบบนี้ แต่ไม่แน่ใจว่าจะใช่หรือเปล่า ไม่ได้ไปตรวจสอบ นึกจากความจำ

ท่านเป็นคนเจ้าระเบียบ เวลาเทเล็กซ์ออกมา จะออกมาเป็นชุดๆ ท่านจะเก็บไว้เป็นม้วนเป็นเรื่องราว แต่ก่อนท่านทรงใช้เทเล็กซ์เยอะ เป็นงานเรื่องพระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชน ท่านมีความเห็นว่าการที่เอาของไปแจกเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืน จะใช้วิธีนี้ช่วยเฉพาะช่วงฉุกเฉินเฉพาะหน้า ในระยะยาวทรงมีพระราชดำริว่าช่วยให้เขาช่วยเหลือตัวเองได้ในเรื่องหลักๆ โดยเฉพาะเรื่องน้ำสำคัญที่สุด การเพาะปลูก งานสหกรณ์ ท่านก็ทรงเน้นมากในตอนนั้น บางคนก็ไม่เข้าใจ พอพูดถึงเรื่องสหกรณ์กลายเป็นว่าเป็นพวกสังคมนิยมแบบที่เขาไม่ชอบ ท่านเน้นมาก เรื่องสหกรณ์คือการทำงานร่วมกัน

การพัฒนากลุ่มสหกรณ์เริ่มจากการพัฒนาที่ดิน ต้องรักษาดินให้อยู่ในสภาพดี ไม่ให้ถูกกัดเซาะพังทลาย การรักษาดินในสมัยนั้น จำได้ว่าทำโดยเก็บพืชคลุมดินเอาไว้ พนักงานบางคนชอบเปิดหน้าดินเป็นบริเวณกว้างที่ทรงเรียกว่า "ปอกเปลือก" เมื่อฝนตกก็เกิดการกัดเซาะเป็นร่อง ต้องคอยบอกไม่ให้ปอกเปลือก เมื่อพัฒนาที่ดินให้ดีแล้ว ก็ให้คนเข้ามาอยู่และแนะนำหลักวิชาการเพาะปลูก

สมเด็จ ฯ ท่านทรงสนพระทัยเรื่องการทำหัตถกรรมเป็นอาชีพเสริม ช่วยคนเป็นรายๆ บ้าง หรือเป็นกลุ่มบ้าง โดยให้เกษตรกรทำในเรื่องการเกษตรควบคู่ไปกับหัตถกรรม ทำมาได้ 30 กว่าปีแล้ว ส่วนในเรื่องการแจกก็มีบ้าง เช่น ออกหน่วยแพทย์ไปในที่แล้งๆ เช่น หัวหิน เราไม่ได้คิดว่าหัวหินเป็นที่พักชายทะเล แต่จะเป็นจุดหนึ่งที่จะออกไปเยี่ยมประชาชนในเขตทุรกันดาร เช่น พวกกะเหรี่ยง เป็นต้น

นอกจากการใช้เทเล็กซ์ ก็มีวิทยุข่ายต่างๆ เสียงดังกิ๊กๆ เจี๊ยกๆ ลั่นห้องไปหมด ดูเหมือนจะมีของตำรวจข่ายต่างๆ ของมหาดไทย เมื่อฟังแล้ว บ่อยครั้งที่ทรงช่วยเหลือการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ได้ เช่น เมื่อเกิดอัคคีภัย หรืออุบัติเหตุ

ด้านอุตุนิยมก็ทรงใช้แผนที่อากาศที่กรมอุตุนิยมวิทยาส่งมาถวาย ประกอบกับข่าววิทยุ ภายหลังมีภาพถ่ายจากดาวเทียมอุตุนิยม เรื่องอุตุนิยมนี้ทรงช่วยได้ทั้งในเรื่องน้ำแล้ง และเมื่อมีน้ำท่วม วาตภัย สามารถพยากรณ์และแนะนำการเผชิญปัญหาได้ทันท่วงที ความจริงท่านก็ได้ข้อมูลเป็นแผนที่อากาศธรรมดานี่แหละ แต่ที่ช่วยคนได้ ก็ถือว่าเป็นความชำนาญในการรวบรวมข้อมูล ได้เห็นมากๆ จึงตีความข้อมูลได้

วิทยุที่ทรงใช้มีตั้งแต่ Single Side Band F.M.1, F.M.5 และอะไรอีกก็ไม่รู้ ตอนนี้จำไม่ได้แล้ว สมัยก่อนมีหน้าที่แบกเครื่องเป็นลูกหาบได้ เพราะเป็นเด็กตัวโต แรงดี ท่านเคยหัดให้วัดไฟฟ้า ว่ากี่วัตต์ กี่โวลต์ กี่แอมแปร์

ดร. ไพรัช :

พอ.สว. เป็น Tele-medicine หรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

น่าจะเป็น ตอนไปออสเตรเลียได้ไปเห็นเขาเขียนชื่อยาเป็นเบอร์ และอาการกับชื่อโรคต่างๆ เป็นเบอร์ เมื่อคนป่วยมาถึงก็เทียบว่า มีอาการตรงกับเบอร์อะไร ส่งวิทยุถามผู้เชี่ยวชาญที่เขาจะบอกชื่อยารักษาพยาบาลผู้ป่วย ดูงานเรื่องนี้แล้วยังพูดเลยว่า "ย่าฉันทำมาตั้งนานแล้ว" แล้วไปเล่าถวายสมเด็จย่าฟัง สมเด็จย่าบอกว่า เขาซิมาช่วยเรา แต่คิดว่า พอ.สว. ของท่านทำก่อน ในลักษณะออกไปตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ใช้เฮลิคอปเตอร์ หรือพาหนะอื่นๆ มีอาสาสมัคร แต่เรื่องวิทยุอะไรต่างๆ นี่เพิ่งมาตั้ง และออสเตรเลียก็มาช่วยเหลือเราบ้าง

เดี๋ยวนี้ทางกระทรวงสาธารณสุขก็มีสถานีอนามัยที่จะมีเครื่องรับวิทยุให้พนักงานสามารถรักษาทางไกลทางวิทยุ มีอยู่ครั้งที่ไปกิ่งอำเภอเกาะกูด เห็นสถานีอนามัยมีพนักงานอยู่คนเดียว ใช้วิทยุติดต่อกับโรงพยาบาล ก็เลยขอลองต่อ โดนพนักงานดุว่า ของใช้ราชการ ไม่ใช่ของสำหรับทดลองเล่น (ทรงพระสรวล) ไม่ทราบว่าเริ่มงานนี้ตอนไหน อย่างนี้จะนับเป็น Tele-medicine ก็ได้ แต่จะเป็นกระทรวงสาธารณสุขริเริ่ม หรือ พอ.สว. ริเริ่มไม่ทราบ ต้องถามทางวังสระปทุม

ดร. ไพรัช :

เวลาเครื่องเสีย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงซ่อมแซมเองหรือเปล่า หรือเคยให้คำแนะนำอะไรบ้าง พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ไม่ทราบ เรื่องเครื่องวิทยุนี้ทราบน้อยมาก ดูเหมือนท่านจะแนะนำเจ้าหน้าที่เทคนิค ไม่ได้แนะนำฉัน เล่าเรื่องการหาข้อมูลวิธีอื่นๆ ของท่านจะดีกว่า สมัยก่อนเวลาออกเยี่ยมราษฎรไม่มีหมายออกล่วงหน้าอย่างในปัจจุบัน ท่านใช้วิธีพูดคุยกับประชาชน ดูแผนที่แล้วก็จะขีดเส้นเขียนข้อมูลตำแหน่งของสถานที่ต่างๆ ที่ชาวบ้านเล่าถวาย วันหนึ่งอาจจะขึ้นเฮลิคอปเตอร์เทียบกับแผนที่ แล้ววันรุ่งขึ้นท่านก็ไปที่นั้นทางรถยนต์ ไม่มีใครรู้ว่าไปไหน ท่านจะใช้ตำรวจนำ บอกตำรวจแค่เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาโดยส่งทางวิทยุ

ดร. ไพรัช :

ภาพแผนที่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้อยู่ได้จากที่ใด พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ท่านทรงได้จากกรมแผนที่ทหาร ส่วนใหญ่จะใช้แผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 เมื่อเดินทางไปที่ใดก็จะทรงเทียบแผนที่กับภูมิประเทศจริง ถ้ามีส่วนใดที่แผนที่คลาดเคลื่อน หรือภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ก็ทรงแก้ไขเขียนเติมลงไปในแผนที่นั้น รวมทั้งข้อมูลที่ชาวบ้านกราบทูลด้วย เมื่อมีผู้ขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณในเรื่องอ่างเก็บน้ำ หรือฝาย ก็จะทรงถามข้อมูลจากชาวบ้านเพื่อให้ทราบว่าเขาทำกินตรงไหน เส้นทางน้ำเป็นอย่างไร จะได้ทราบว่าควรทำอย่างไร บางคนก็อาจท้วงว่า ชาวบ้านอาจกราบบังคมทูลผิด คิดว่าท่านตรวจสอบจากหลายๆ คน ก็คงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องพอที่จะให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นไปรังวัดอย่างละเอียดต่อไป บางครั้งท่านก็ได้ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ภาคสนามเข้าไปสำรวจหรือถามไม่ได้ หรือข้อมูลที่ทำจากภาพถ่ายทางอากาศไม่ได้เนื่องจากเป็นส่วนที่มีเมฆคลุม

การที่ท่านต้องขีดเขียนข้อมูลต่างๆ ลงในแผนที่ทำให้ไม่สามารถใช้แผนที่หุ้มพลาสติกอย่างที่เขาใช้ๆ กันได้ ข้อมูลที่เขียนก็เก็บไว้ใช้นานๆ เวลาฝนตกก็เอาใส่ถุงพลาสติกและทรงเขียนในถุง แต่ก็ใส่ถุงไม่ทันบ้าง แผนที่พอใช้นานๆ ก็ดูเน่าๆ เหมือนกัน พอเปลี่ยนก็ต้องลอกข้อมูลใส่แผ่นใหม่ การต่อแผนที่ก็ทรงต่อเองอย่างประณีตคนอื่นทำถวายก็ไม่เหมือน

ในเรื่องแผนที่นั้นท่านไม่ได้ใช้เครื่องมืออะไรนอกเหนือจากเข็มทิศ หรือเครื่องวัดความสูงที่ติดในรถ เมื่อเขียนแผนที่ก็ไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ เรียกได้ว่าทำด้วยความชำนาญ ไม่ต้องใช้เครื่องมือมาก เวลาเสด็จฯ เยี่ยมประชาชน มีเจ้าหน้าที่กรมแผนที่ตามเสด็จ จึงนำสิ่งที่ทรงมีพระราชวินิจฉัยไปแก้ไขแผนที่อีกครั้ง

ภาพถ่ายทางอากาศก็ทรงใช้ ทอดพระเนตรแต่ละแผ่น (ขนาด 9 × 9 นิ้ว) บางครั้งท่านก็เอาของที่มีอยู่แล้วมาศึกษาเปรียบเทียบกับแผนที่ ถ้าเป็นโครงการที่ยังไม่มีภาพถ่ายทางอากาศ หรือที่มีอยู่เก่าเกินไป ก็ให้ไปถ่ายใหม่

ดร. ไพรัช :

ทูลกระหม่อมเคยไปเรียนเรื่อง Remote Sensing ด้วยใช่ไหม พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

เรียนบ้าง เรียนเพราะฉันสนใจเอง ใช้สนองพระเดชพระคุณท่านได้น้อย บางครั้งก็โปรดเกล้าฯ ให้หาภาพถ่ายดาวเทียมในบางพื้นที่ไปถวายทอดพระเนตร แต่ก็นานๆ ที

เรื่องเครื่องมือต่างๆ นั้นไม่ได้ทรงใช้เอง ข้อมูลต่างๆ นอกจากที่จดในแผนที่แล้ว ท่านจำเอาทั้งนั้น นี่เป็นเหตุผลที่ทำอะไรถวายท่านยาก การที่อาจารย์จะขอข้อมูลจากราชเลขาฯ หรือจากคนอื่นๆ จึงยาก เพราะว่าเขาไม่รู้ นอกจากคนที่ตามเสด็จฯ และมีความรู้เฉพาะทางบันทึกไว้ ทำ Database ถ้าจะมีอยู่บ้างก็เป็นของที่เขาทำกันเอง

หลายอย่างที่ทรงทราบฉันคิดว่าเป็นเพราะความชำนาญหรือเคยมีประสบการณ์มา เช่น การทำฝนเทียมก็ทรงดูทางลม ลักษณะความกดอากาศจากแผนที่อากาศ และก็ทรงทราบว่าควรใช้สูตรใด หรือพยากรณ์ว่ามีพายุ ก็ทราบจากแผนที่อากาศ ถ้าพายุเคลื่อนด้วยความเร็วเช่นนี้ จะมาถึงเมื่อไร ก็พอหาทางรับมือหรือเตือนภัยประชาชนได้ทัน

ดร. ไพรัช :

ภาพจากกรมอุตุนิยมที่มาถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาอย่างไร พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ก็ส่งถวายมา ใส่ซองมา ความจริงแล้วพวกข้อมูลอะไรต่างๆ ที่ท่านใช้ก็ไม่ใช่ของลึกลับหรือของที่ว่าคนอื่นจะไม่ได้ ไม่ได้พิเศษอะไรต่างๆ เพียงแต่ว่าเอามาถวาย ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าท่านสามารถดึงอะไรออกจากสิ่งนั้นได้มากกว่า คือแปลภาพได้ หรือว่าแผนที่ก็เป็นแผนที่ธรรมดาที่ติดข้างฝาเยอะแยะไปหมด แต่ว่าเอามาแปลได้

เรื่องข้อมูลไอทีที่อยากจะรู้ มีแหล่งที่สถานีวิทยุ อ.ส. อีกแห่ง เรื่องสถานีวิทยุ อ.ส. คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย จะเป็นคนทราบมาตั้งแต่ต้น ฉันทราบคร่าวๆ แต่เพียงว่า เดิมอยู่ที่พระที่นั่งอัมพร ข้างๆ ห้องที่เราเรียกว่าห้องอาวุธคือห้องประทับเล่นที่มีอาวุธโบราณติดข้างฝา มีเครื่องส่งวิทยุเล็กๆ แล้วพอย้ายมาอยู่ที่สวนจิตรฯ ประมาณ พ.ศ. 2500 จำได้ว่าแต่ก่อนนี้วันศุกร์จะทรงดนตรีและมีคนโทรศัพท์เข้ามาขอเพลงได้ ปัจจุบันยังทรงดนตรีอยู่ แต่จะออกอากาศหรือเปล่าก็ไม่ทราบไม่ได้ฟัง ในการขอเพลง คนโทร. มาอาจจะพูดเรื่องอื่นๆ ได้ ปัจจุบันก็มีผู้จัดรายการแบบนี้เป็นของธรรมดา แต่สมัยนั้น 30 ปีมาแล้ว ถือเป็นเรื่องทันสมัยมาก

เรื่องที่สมัยก่อนไม่เคยมี และทรงจัดทำเป็นพระองค์แรกคือ การรับบริจาคเงินช่วยการกุศลผ่านทางวิทยุ ตอนนั้นมีวาตภัยที่แหลมตะลุมพุก ทรงเล่นดนตรีให้คนขอเพลงโดยบริจาคช่วยผู้ประสบภัยที่แหลมตะลุมพุก เป็นการใช้สื่อวิทยุในกิจการอย่างนี้เป็นครั้งแรก ที่จำได้มีคนโทรศัพท์บริจาคเงินขอเพลง และมีคนโทรศัพท์มาบริจาคเงินขอให้หยุดร้องด้วย ปัจจุบันคงเหลือแต่การบริจาคเงินให้ร้องเพลง จ้างให้หยุดไม่เห็นมี (ทรงพระสรวล)

ดร. ไพรัช :

อันหลังนี่เจตนาอะไรหรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ (หัวเราะ)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

คงล้อกัน แต่ว่าข่าดี ก็รวบรวมเงินได้พอควร แต่ก่อนตอนช่วยผู้ประสบภัยนี่ทำกันเอง ที่ตรงโรงเรียนจิตรลดานี่แหละ จำได้ว่ามีปลาเค็ม มีถุงพลาสติกเยอะแยะ แล้วพวกเราเด็กๆ ก็ช่วยกัน มีผู้บริจาคเป็นเสื้อผ้า เป็นของอะไรเยอะแยะ ต่อจากนั้นถึงได้ค่อยทำเป็นเรื่องเป็นราว ตั้งขึ้นเป็นมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ เป็นต้นกำเนิดตรงนั้น อยากให้ไปถามคุณขวัญอีกครั้ง คงจะเล่าได้ละเอียดกว่าฉัน

ส่วนเรื่องประกาศต่างๆ ทางวิทยุเกี่ยวกับเรื่องทางการแพทย์ เชิญคนให้มาฉีดยาก็มี ท่านสนใจโครงการเรื่องทางแพทย์ สาธารณสุขหลายๆ เรื่อง เช่น เรื่องโรคเรื้อน โปลิโอ อหิวาต์ ใช้สื่อทางวิทยุนี่ชักจูงคน นอกจากนั้นท่านสั่งให้ทำตารางรายการวิทยุ ซึ่งรายการตารางของ อ.ส. เขาต้องมีว่ามีรายการอะไรบ้าง ก็เป็นการใช้สื่อวิทยุเพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ได้ข่าวสาร แต่ว่าก็ไม่ได้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อะไรต่ออะไรเสมอไป อย่างที่โรงโคนมที่ว่าท่านทำเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้คนดื่มนมมาตั้งนานแล้ว โดยการหาจากคนรู้จักก่อน แล้วก็บอกกันปากต่อปาก เมื่อใครเป็นสมาชิกผู้ดื่มนม ถึงเวลาก็มีเจ้าหน้าที่ไปส่งนมถึงบ้านสมาชิกที่บริจาครายเดือน

เรื่องเกี่ยวกับวิทยุและเสาอากาศนี้ ทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบังของอาจารย์ไพรัชน่าจะรู้เยอะ เพราะดูเหมือนค้นคว้ากันมารอบหนึ่งแล้ว ช่วงตอนที่ถวายปริญญากิตติมศักดิ์

ดร. ไพรัช :

เมื่อกี้ทูลกระหม่อมรับสั่งว่ามีการให้ความรู้ทางวิทยุนั้น เป็นเชิงสอนหรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

เป็นรายการวิทยุนี่แหละ สมัยก่อนยังไม่ค่อยมี เรื่องหลายเรื่องที่สมัยนี้เป็นของธรรมดา แต่ตอนนั้นยังไม่ค่อยมี บางทีก็คล้ายกับวิทยุศึกษา มีรายการสุขภาพ การศึกษา ธรรมะ หรือการพัฒนาเยาวชน

ดร. ไพรัช :

จะเทียบว่าเป็นจุดเริ่มต้นของ Tele-education หรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ..... ระบบการศึกษาทางไกล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

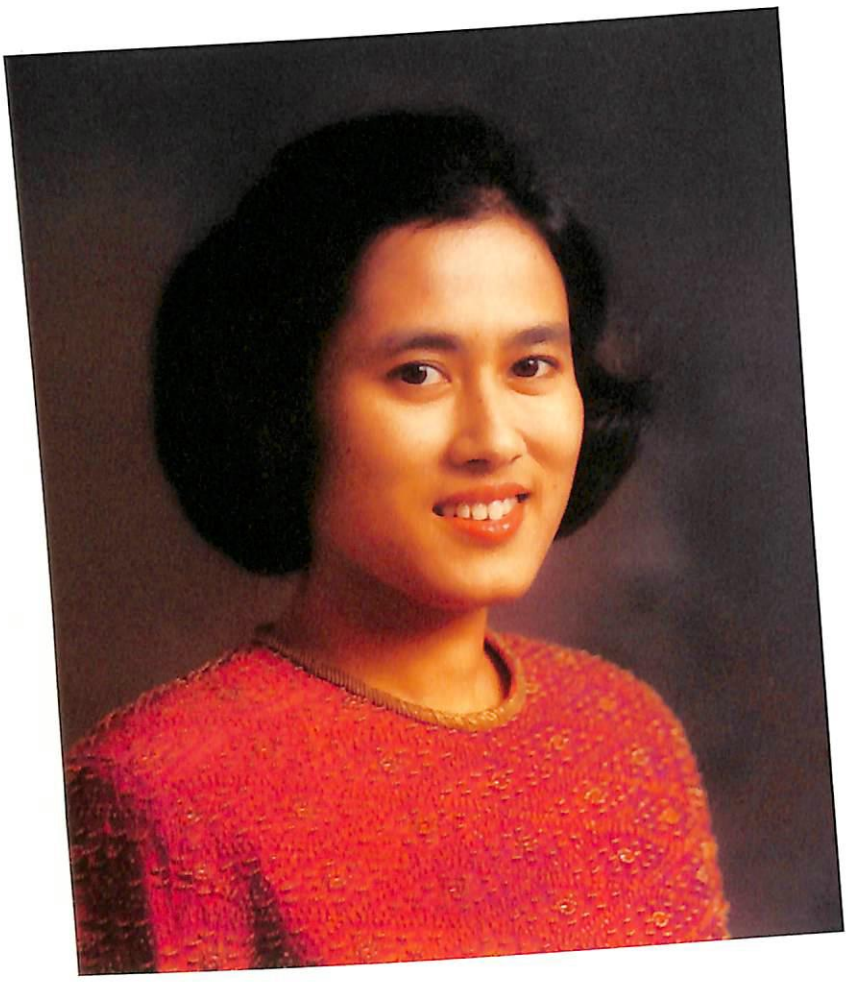
ก็อาจจะเป็นอย่างนั้นกระมัง แต่ว่าในเรื่องนั้น รายการตอนระยะต้นๆ มีอะไร คงจะมี Record เก็บไว้ที่ อ.ส. แล้วก็เวลามีเหตุการณ์ฉุกเฉินวิทยุก็ใช้ได้เยอะ การรวมใจคนให้มาบริจาค มาช่วยเหลือต่างๆ หรือว่าปกติก็เป็นเรื่องการสอนประชาชน มีรายการหมอและรายการอื่นๆ

ดร.ไพรัช :

ทางด้านคอมพิวเตอร์ ข้าพระพุทธเจ้าเคยได้ยินว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประดิษฐ์ Font

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

เข้าใจว่าประดิษฐ์เหมือนกับที่ทำตัวเขียนอะไรต่างๆ อย่างของ PC นี้ แต่ก่อนท่านจะใช้ CU Writer แล้วก็เอามาทำเขียนทีละตัวๆ เขียนภาษาสันสกฤตซึ่งทำเอง หรือว่าตัวเขียนภาษาไทยนี่ก็ทำเอง เพราะรู้สึกว่าท่านไม่โปรดมากที่เขาประดิษฐ์ตัวเขียนกันใหม่ๆ ตัวเขียนที่ขีดเส้นฉวัดเฉวียนอะไรนี่กริ้วทุกที ท่านก็จะเขียนของท่านเอง แต่ว่าที่ประดิษฐ์คำนั้นท่านก็ใช้ Software ของเดิม เพราะฉะนั้น ท่านเคยรับสั่งเมื่อมีการเฉลิมพระเกียรติอะไรกันทีหนึ่ง ว่าจะเอา Font ของท่านเผยแพร่ ท่านจึงบอกว่าความจริงแล้วมันไม่ถูก เพราะลิขสิทธิ์เป็นของคนอื่น ของเราเป็นแค่เอามาเขียน แต่ว่าตัวโปรแกรมเก่าเป็นของคนอื่น ท่านไม่ได้ทำมาเองตั้งแต่ต้น มันไม่ถูก แต่ว่าที่เห็นท่านเขียนเอง เป็นตัวสันสกฤต (หมายถึงอักษรเทวนาครี) ไม่ได้ซื้อมาสำเร็จรูปแบบที่ว่าใครเขาทำเอาไว้แล้ว

ดร. ไพรัช :

แล้วตัว Font ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี่ได้เผยแพร่ไหม พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ก็ที่ท่านพิมพ์ๆ อยู่ อย่างตอนนี้ท่านกำลังทำเรื่องพระมหาชนกที่เขาพูดกันที่โรงพิมพ์อมรินทร์เขาบอกว่าลำบาก เพราะว่าที่ท่านใช้นั้นทำเอง และตัวโปรแกรมรุ่นนั้นเขาทิ้งกันไปไหนๆ แล้วมันพังแล้ว แต่ของท่านยังอยู่

คุณวิลาวรรณ :

ใช่ CU หรือไม่ เพคะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ไม่ใช่ CU เป็น Mac รุ่นแรกๆ เลย

ดร. ทวีศักดิ์ :

System 4 หรือ System 5 พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

อะไรก็ไม่รู้ รู้แต่ว่า ไปหาที่ไหนๆ ก็ไม่ได้

ดร. ไพรัช :

แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคอมพิวเตอร์หรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ทรง เวลานี้ก็ทรงอยู่ทุกวันเลย อย่างเขียนโน้ตดนตรีนี่ไม่ได้ใช้โปรแกรมดนตรีนะ เขียนขึ้นมาเอง ใช้โปรแกรมธรรมดา คือของโบราณนั่นเอง เสร็จแล้วก็มาเขียน โดยที่ไม่ได้ใช้โปรแกรมดนตรีสำเร็จรูปมาเขียนโน้ตเหมือนคนอื่น นั่งเขียนเอง เวลานี้คนทำงานถวายในเรื่องนี้คือคุณดิสธร ลูกชายคุณขวัญแก้ว อย่างตอนนี้เวลาเขียนเรื่องต่างๆ ท่านก็ใช้เครื่องพิมพ์ทั้งนั้น แต่ก่อนที่ท่านจะเขียน จะแต่งเรื่องเล่นๆ คือเป็นการทดลอง ยุคแรกๆ นั้นยังไม่ค่อยมีเรื่องเสียง ท่านก็ทำให้พูด สวัสดีครับ อะไรต่ออิอะไร ตั้ง 10 กว่าปีนานแล้ว

อีกอย่างที่ทำก็คือวาดเป็นรูปต่างๆ ใช้วาดภาพ ท่านไม่ได้ใช้โปรแกรมอะไรใหม่ๆ ทำอย่างไรก็ไม่รู้ ใช้ของโบราณนี่แหละ แล้วเอามาทำเอง อย่างที่ทรงเขียนเรื่องพระมหาชนกนี่ ท่านวาดได้ภาพพระมหาชนกว่ายน้ำ แล้วมีนางมณีเมขลาเหาะมา (ทรงพระสรวล) อะไรนี่ วาดได้แล้วก็วาด วาดแผนที่ก็ไม่ได้ใช้โปรแกรมแผนที่อะไรเขียน วาดเป็นแผนที่อินเดีย แล้วท่านก็กะเอาว่าในที่ชาดกพูดไว้อย่างนี้ ในสมัยใหม่นี้ Plot ว่ามันควรจะอยู่ตรงไหน ว่ายน้ำจากตรงไหนไปถึงไหน คนโน้นคนนี้ในเรื่องเดินทางจากไหนไปที่ไหน ขีดในแผนที่สมัยใหม่ว่ามันจะอยู่ในที่ไหน แล้วท่านก็เอาแผนที่อุตุนิยมมา แล้วก็เอามา

สันนิษฐานว่าอากาศในวันนั้นควรจะเป็นอย่างไร เทียบกับตอนนั้น ที่มีพายุพัดชาวประมงไปขึ้นบังกลาเทศ ท่านบอกว่าลักษณะต้องอย่างนั้น ตอนที่ดูพระอาทิตย์ พระจันทร์ต่างๆ Position มันคล้ายกันตรงไหน อะไรต่างๆ ท่านก็เอามาเทียบจากเรื่องชาดกมาเป็นเรื่องสมัยใหม่ ท่านก็ใช้ลงในเครื่องพวกนี้

อย่างที่ทรงเพลงใหม่ก็เห็นพิมพ์ในนั้น ดูเหมือนจะมี Wordprocessor แต่ว่าใช้เขียน อย่างเขียนโน้ตเพลงรัก เพลงเมนูไข่ ที่เขียนใหม่ ก็ใช้เครื่องนั้น หรือพิมพ์หนังสืออะไร จะมีเรื่องมีราวอะไรท่านก็ใช้พิมพ์ พิมพ์เองทั้งนั้นไม่ต้องอาศัยเสมียนที่ไหน แล้วก็เขียนเรื่องต่างๆ อย่างพระราชดำรัส ตอนวันที่ 4 ธันวา ที่คนมาเฝ้า ฯ พอเสร็จแล้วท่านก็แปลเป็นภาษาอังกฤษ ท่านแปลของท่านเอง แล้วพิมพ์ลงในนั้น พิมพ์ไว้ เวลานี้ท่านแต่ง Autobiography อยู่ แต่งถึงไหนก็ไม่รู้ ไม่ทราบไม่เคยเห็นของท่านเลย ท่านเขียนลงในเครื่องคอมพิวเตอร์

ดร. ไพรัช :

แสดงว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้สื่อแบบ Multimedia ใช้เสียง ใช้ภาพอยู่พอประมาณ

ดร. พิเชฐ :

ไม่ทราบเคยมีไวรัสเข้ามาหรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

เคยมี ที่ฉันโดนเข้าใจว่าติดจากท่าน (ทรงพระสรวล) แต่มายังไงก็ไม่ทราบ เกมท่านก็ไม่เล่น แต่ทรงพระอักษรเยอะ เขียนเรื่อง แต่งเรื่อง สมัยที่ทรงเขียนเรื่องนายอินทร์ กับเรื่องติโต ยังใช้ลายพระหัตถ์เขียน แล้วก็ให้เสมียนพิมพ์ แต่หลังจากนั้นอย่างตอนแต่งเรื่องพระมหาชนกนี้ ใช้เขียนลงในเครื่องคอมพิวเตอร์

ดร. ไพรัช :

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ไม่ใช้ แต่ว่าใช้ของวิทยุ และโทรศัพท์มือถือ คือท่านสนใจในแง่วิชาการ อย่างเสาอากาศตั้งตรงนี้ repeater ตั้งตรงนั้น

คุณวิลาวรรณ :

ไม่ทราบว่าอย่างอุปกรณ์หรือภาพที่พระเจ้าอยู่หัวทรงใช้เกี่ยวกับงานต่างๆ ที่ทูลกระหม่อมทรงเล่าให้ฟัง ถ้าจะขอพระบรมราชานุญาต อาจขอเป็นภาพเพื่อแสดงนิทรรศการจะได้ไหม เพคะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ต้องลองทูลขอพระราชนิพนธ์ที่พระราชทานพรแก่คณะบุคคลต่างๆ ในวันปีใหม่ ก็พระราชทานทุกปี ใช้คอมพิวเตอร์ทำ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ พระราชทานตัวอย่างให้คณะดู) คงจะพระราชทานได้ เพราะว่าทำติดต่อกันมาหลายปีแล้ว ท่านทำท่านประดิษฐ์เหมือนกับ ส.ค.ส. แล้วพระราชทานหน่วยงานต่างๆ มีหลายอัน อย่างอาคารชัยพัฒนาก็ได้อันหนึ่ง แล้วก็สำเนาแจกกันติดไว้ให้อ่าน อย่างเช่น ในห้องสมุด ห้องประชาสัมพันธ์ข้างล่าง ห้องการเงิน ท่านทำเหมือนกับที่เคยพระราชทานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน คือ แต่ก่อนเคยพระราชทานเป็น telex ถึงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ อย่างเช่น ตำรวจ หรือพวกสื่อสารที่ช่ายอยู่ด้วยกัน สมัยก่อนบางทีท่านมีคำขวัญคำคมออกมาเป็น telex หรือพระราชทานพรทางวิทยุสื่อสาร ไม่ใช่ทางวิทยุทีวีที่เป็น official นะ บางทีท่านพูดวิทยุสื่อสารอยู่ ก็จะพระราชทานพร หรือที่ออกมาเป็น telex, fax ก็มีบ้าง (พระราชทานตัวอย่างให้ชม) ท่านก็ทำติดต่อกันมาหลายปีแล้ว วันเกิดฉันท่านก็พระราชทานพรเป็นลักษณะอย่างนี้ (พระราชทานตัวอย่าง) นี่ตัวอย่าง ส.ค.ส. 2538 อธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการพูด.....ดังข้อความตอนหนึ่งว่า "พูดมาก คนฟังยาก พูดเร็ว ฟังไม่ทัน พูดดี ฟังสบาย"

ดร. ทวีศักดิ์ :

พูดมาก คนฟังยาก เป็น concept ของ information overload

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

จะมีไม่เหมือนกันทุกปี มีเรื่องอะไรต่างๆ ไป

ดร. ไพรัช :

จะขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตไปแสดงได้ไหม พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ความจริงก็มีแพร่หลาย จะขอพระราชทานไม่น่ายาก อันนี้ก็ส่งทั่วและทีวีก็ออกด้วย แต่ท่านว่าออกผิดเวลาไปหน่อย คือเทปออกก่อนถึงเวลาที่ท่านใช้ ท่านจะวาดภาพอะไรต่างๆ ประกอบพรที่พระราชทานด้วย บางทีเห็นท่านทำของให้กันเองอย่างพระราชทานสมเด็จแม่ ท่านรวบรวมข้อมูลไว้ เช่น วันที่เท่านั้นเท่านี้ ปีอะไร (ก่อนเราเกิด) เสด็จฯ ไปไหนบ้างเหมือนกับเป็นไดอะรี่ เก็บไว้ว่า เสด็จฯ จังหวัดนั้นจังหวัดนี้ หรือไปไหน มีเหตุการณ์อะไรสำคัญ แล้วก็วาดภาพประกอบ ก็ใช้ภาพในลักษณะคล้ายๆ อย่างนี้ (พระราชทานตัวอย่างให้ดู) นี่ก็ทรงทำเอง ตรามูลนิธิชัยพัฒนาท่านก็ออกแบบและวาดเองด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ดร. ไพรัช :

จะขออัญเชิญไปแสดงที่งานด้วย พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

เป็นบางส่วน เพราะว่าตอนนี้งาน 50 ปีนี่ ทุกหน่วยงานที่ทำทำกันอุตลุดเลย เหมือนกันบ้างต่างกันบ้าง ยุ่งไปหมด นี่ทางจุฬาฯ ก็จะเขียนบทความเรื่องการแปล ก็อาจจะมีพระราชนิพนธ์ลงบางอัน

ดร. ไพรัช :

อันนี้ดี...จะมีอย่างอื่นอีกไหมพ่ะย่ะค่ะ...ภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคอมพิวเตอร์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ไม่มี แต่ว่าของพวกนี้มี (ภาพทรงวิทยุสื่อสาร)

ดร. ไพรัช :

ภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงวิทยุสื่อสารนี้มีแพร่หลายแล้ว พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

คอมพิวเตอร์ ต้องนั่งอยู่กับที่ ก็ไม่ค่อยมี

ดร. ไพรัช :

แล้วตัวอย่าง Font ล่ะพ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ก็ที่ท่านเขียนๆ ก็คงพอจะหาได้ บางอันจะค่อยๆ รวบรวมไปทีหลัง บางอันที่จะขอพระราชทานไปได้ ก็จะทูลถามว่าจะขอพระราชทานอะไรไปได้บ้าง

ดร. ไพรัช :

อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊พกำลังรอวันจันทร์ ก็เอาเท่าที่ได้พ่ะย่ะค่ะ

ดร.พิเชฐ :

อีกส่วนก็จะใช้ประโยชน์ในงานไอทีเฉลิมพระเกียรติด้วยพ่ะย่ะค่ะ

คุณวิลาวรรณ :

จะมีงานใหญ่ๆ 2 ครั้ง คือ เดือนมิถุนายนและกรกฎาคม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ค่อยๆ ทยอยหาให้ก็แล้วกัน

คุณวิลาวรรณ :

ในงานจะมีหนังสารคดีพระราชกรณียกิจจัดเป็น Theater เล็กๆ ให้ประชาชนได้เข้าไปดูพระราชกรณียกิจที่ทูลกระหม่อมทรงเล่ามาแล้ว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

พวกนี้นี่ความจริงยังไม่มีคนที่รวบรวมเอาไปเผยแพร่จริงๆ จังๆ ใครได้รับพระราชทานก็เก็บๆ เอาไว้ รุ่นเก่ากรมตำรวจหรือพนักงานอะไรได้ไป

คุณวิลาวรรณ :

อย่างจุฬาฯ ก็อยากจะทำไอทีที่เกิดในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เริ่มต้นว่ามีอะไรบ้างไล่มาเป็นเรื่องๆ เพคะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

สงสัยต้องทำคำจำกัดความกันให้แน่ว่าไอทีคืออะไรบ้าง ความจริงก็ยังงงๆ ว่าจะเอาอะไร เพราะว่าท่านทรงทำอะไรก็ดี ท่านทำไปโดยธรรมชาติมากกว่า มองดูเห็นว่าคิดว่าสิ่งนี้ควรทำ จะเป็นประโยชน์ หรือว่าน่าสนใจ ก็ทำไปเลย ไม่ได้คิดว่านี่มันคืออะไร แต่ถ้าเราจะรวบรวม น่าจะกำหนดให้แน่ชัดลงไปเลยว่ามีหลักมีขอบเขตอะไรแค่ไหน จะได้ไปตามเอามาได้

คุณวิลาวรรณ :

ไอทีประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 3 อย่าง คือ ฐานข้อมูล สื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication) และคอมพิวเตอร์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

Telecommunication นี่น่าจะมีเยอะ แต่ว่ามันเป็นวิชาการขั้นสูงที่ฉันพูดเองไม่ได้ พูดไม่ถูก เรื่องวิทยุอะไรต่างๆ นี่ทรงทราบมาก

คุณวิลาวรรณ :

การที่พระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปพัฒนาแต่ละท้องถิ่น แล้วโปรดให้มีการรักษาคนไข้ ส่วนใหญ่จะประมวลเป็นฐานข้อมูล พระเจ้าอยู่หัวก็ใช้ฐานข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งเพคะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

อันนี้ท่านไม่ได้ใช้เลย คือ ที่ทำนี่เป็นความสะดวกระดับเจ้าหน้าที่ทำกัน ส่วนของท่านนั้นท่านให้เป็นหลักการว่า ถ้า

ท่านจะจำคนนั้นคนนี้ได้ ก็จำโดยสมอง แต่ว่าเจ้าหน้าที่ที่พระเจ้าอยู่หัวก็ดี สมเด็จ ฯ ก็ดี จะรับสั่งถาม แล้วต้องตอบให้ได้ หรือพวกรับหน้านั่นนะคือพวกที่เดือดร้อน จึงมาทำฐานข้อมูล เพราะว่าจำไม่ไหวแล้ว บางทีท่านถาม ท่านจำได้แล้ว คนทำกลับจำไม่ได้ ก็ลำบากหน่อย ลูกน้องจำไม่ได้ ก็ต้องปรับปรุงตัวเอง จึงเกิดเป็นฐานข้อมูลที่มาช่วย ๆ กันคือ บางทีท่านเล่นถามว่านางนั่นนายนี่เป็นอย่างไรแล้ว ก็ตายสิ (ทรงพระสรวล) บางทีท่านจำของท่านได้ในส่วนที่ท่านพบ เป็นยังไงเหตุการณ์วันนั้น ทั้ง 2 พระองค์จำคนแม่นมาก แล้วเรื่องราวที่คนนี้ควรจะทำอะไรให้เขา ท่านมีหมดในสมอง คนอื่นจำไม่ได้ ก็เคยถามว่าทำไมทรงจำได้ ท่านก็บอกว่าคนเราถ้าเอาใจใส่ก็จำได้ คือ เอาใจใส่ รักเขา อยากให้เขาดี อยากช่วยเหลือให้เขามีความสุข เราก็คิดได้พอได้ฟังอย่างนี้ดูเหมือนกลายเป็นพวกเราไม่รักเขา ไม่อยากให้เขามีความสุข พวกเราก็แย่ ก็เลยหาวิธีการที่จะไปแข่งกับท่าน (ทรงพระสรวล) จะได้ไปสนองท่านได้ ก็เลยมาทำฐานข้อมูลพวกนี้ ความจริงคือ พวกเราอยากทำมากกว่า ไม่ใช่ท่าน ท่านจำได้ด้วยพระองค์เอง

ดร. ไพรัช :

โครงการพระดาบสเป็นอย่างไร พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

โครงการพระดาบส หลักของท่านก็คือ เหมือนกับการศึกษานอกระบบอย่างหนึ่ง อันที่จริงแล้ว คนที่มีความรู้แยะอยากถ่ายทอดความรู้ แต่ก็ไม่มีเงินมีทองที่จะตั้งโรงเรียนเอกชน มหาวิทยาลัยเอกชน ขณะเดียวกันก็ไม่อยากรับราชการ มีความรู้และพร้อมที่จะถ่ายทอด คนพวกนี้มีอยู่มากพอควร

ท่านบอกว่าโครงการพระดาบสเปรียบเหมือนในลิเกสมัยโบราณที่มีพระฤาษี พระดาบสอยู่ในป่า ใคร ๆ จะไปศึกษาหาความรู้ก็ต้องไปที่พระดาบส ไปที่ฤาษี แล้วลูกศิษย์พวกนั้นก็รับใช้อาจารย์ เข้าป่าไปเก็บผลไม้มาเลี้ยงอาจารย์ แต่ที่นี้ในป่าสมัยใหม่เป็นป่าคอนกรีต ผลไม้ก็ไม่มีเก็บ ท่านก็เปรียบว่า คนอย่างพระดาบสนี้ก็ยังมีอยู่ ยินดีมาเป็นพระดาบส เราก็หาเครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ ให้ มีสถานที่ให้เขา มีอาหารการกินเหมือนสร้างป่าให้พระดาบส เด็กที่มาเรียนก็มีศีลธรรมจรรยาที่ดี มีความสัมพันธ์ฉันอาจารย์ - ลูกศิษย์ที่ดี แต่ว่าป่าแทนที่จะเป็นป่าจริง ๆ ก็เป็นป่าคอนกรีต พระดาบสก็อยู่ในตึก มีคนมาสมัครเรียนโครงการพระดาบสนั้นขยายได้ทุกสาขาวิชาเหมือนโบราณ แต่เท่าที่ทำออกมาเป็นรูปธรรมจริง ๆ ก็มีเรื่องไฟฟ้า แล้วก็เรื่องอื่น ๆ อีกบ้าง คนที่จบแล้วก็ไปเรียนต่อสูงขึ้นได้ ไปประกอบอาชีพตั้งตัวได้ก็เยอะ ตอนนี้ดูเหมือนจะร่วมมือกับรถไฟ...ทำโรงเรียนการช่างรถไฟ

ดร. ไพรัช :

ขอกราบบังคมทูลถามเรื่องทฤษฎีใหม่ด้านเกษตรกรรม พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ท่านก็พิมพ์แจก อันนี้ทรงพิมพ์เอง แล้วก็แจก ตัวหลักพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสารชัยพัฒนา ช่วงที่กล่าวถึงการขุดสระน้ำในที่ของชาวบ้านและการให้ทำเกษตรกรรมโดยใช้น้ำนั้น แต่อีกส่วนหนึ่งที่ท่านเขียนส่วนหลังนั้นรู้สึกจะยังไม่ได้ลง คือตอนที่กล่าวถึงการใช้น้ำรวมกันเป็นสหกรณ์ จริง ๆ แล้วมีลักษณะคล้าย ๆ กลุ่มผู้ใช้น้ำในส่วนนี้ ท่านไม่ได้จัดฐานข้อมูล ท่านนึกอะไรออกท่านก็พิมพ์ พิมพ์ลงไปแล้ว จากนั้นท่านก็แจก บางครั้งอย่างตอนเสด็จลาวดูเหมือนจะพระราชทานเรื่องทฤษฎีใหม่ให้ผู้นำประเทศลาวด้วย คือตอนที่ท่านพูดอธิบายกับใครเดี๋ยวนั้น ท่านก็แจก Sheet ด้วย ลักษณะที่ทำไม่ได้เอามารวมเป็น Database เพราะของพวกนี้ก็อยู่ในความคิดอยู่ในสมองของท่าน

นอกจากนั้นที่แต่งเรื่อง ท่านแต่งไว้ 2 เรื่อง แล้วก็อย่างพระราชประวัติถ้าออกมาก็จะดี ตอนนี้เขียนถึงไหนไม่ทราบท่านไล่ล่าหาข้อมูลมาตั้งแต่ต้น ท่านเป็นคนอย่างที่สมัยก่อนเรียกว่าเป็นคนทำ Filing ละเอียดลออ ท่านมีระเบียบ มีวินัย มาถึงลูก ๆ นี่แย่ สมัยก่อนตอนเล็ก ๆ ทำเลขตั้งแถวบวกลบต้องตรงกันเป๊ะ ท่องสูตรคูณท่านก็ไล่จากข้างล่างไปบน กลับถอยหลังช่วงตรงกลาง สมัยเด็ก ๆ แค่นี้ก็หนัก แล้วนับเลขนี่ต้องตรงเป๊ะ เขียนก็ต้องเรียบร้อย ต้องเป็นรูปเป็นร่างเป็นตัว ท่านเข้มงวด

อย่างที่คุณแก้ว คุณขวัญทำเรื่อง Filing รูปถ่ายต่างๆ นั้น ท่านก็เป็นคนสอน ตอนหลังนี่ท่านก็บ่นว่ามีคนมาหยิบโน่นหยิบนี่ไปจนเละ ของที่หยิบไม่ได้ อย่างรูปถ่าย ต้องเอามาเรียงเป็นเบอร์จัดแฟ้ม จัดอัลบั้ม ท่านสอนทั้งนั้น สอนให้คุณแก้ว คุณขวัญทำเขียน Film เบอร์อะไร การเรียงทำอย่างไร สมัยนี้มันกลายเป็นเรื่องของ Datadase ไป สมัยก่อนเป็นเรื่องของ Filing ไม่ว่าเรื่องอะไรเก็บข้าวเก็บของท่านทำเป็นระบบ อันนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นเรื่องของฐานข้อมูล อย่างสมัย telex เป็นปรุๆ เป็นม้วนๆ ท่านก็เก็บวางไว้เป็นม้วนๆ ให้เรียบร้อย กระดาษต่างๆ ก็จัดเรียงของท่านไว้เป็นแฟ้มๆ อย่างเป็นระเบียบ

ดร. ไพรัช :

ขอพระราชทานพระราชานุญาต ขอพระราชทานคำขวัญจากทูลกระหม่อมสำหรับงานไอที และอีกอย่างที่พวกข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชานุญาตว่าจะมี mascot หรือมีอะไรเป็นสเก็ตช์ หรือเป็นอะไรก็ได้สำหรับงานไอที

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

เรื่องนี้ยังนึกไม่ออกเลย

ดร. ไพรัช :

ในงานไอทีเฉลิมพระเกียรติจะมีศาลาของทูลกระหม่อมเกี่ยวกับโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศในพระราชดำริ มีความเป็นไปได้หรือไม่อย่างไรที่ของใช้ส่วนพระองค์ของทูลกระหม่อมที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจะนำไปสาธิต เช่น พวกคอมพิวเตอร์ หรือผลงาน พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ของแยะ แต่ที่ใช้ไม่ได้ก็เยอะ คอมพิวเตอร์เก่าๆ รุ่นแรกๆ เก็บเอาไว้ แล้วข้อมูลก็หายหมด อย่าง Mac เครื่องแรกก็ไม่รู้อยู่ตรงไหน อย่างรุ่นแรกเป็นคอมพิวเตอร์ 8 บิต Osborne ตอนแรกยังไม่มีโปรแกรมภาษาไทย พยายามริเริ่มทำทะเบียนคนในวัง แต่ปรากฏว่าล้มเหลว เพราะสะกดชื่อคนเป็นภาษาฝรั่งไม่เป็น ก็บอกว่าให้ลองสะกดชื่อของตัวเองก็ปรากฏว่าออกมาเป็นมหัศจรรย์อะไรก็ไม่รู้ (ทรงพระสรวล) เพราะพวกนั้นก็ไม่รู้ภาษาอังกฤษ งานอันนั้นเลยไม่ได้เรื่อง นอกจากนั้นพยายามที่จะทำสำมะโนครัวคนเข้าออกในวัง เพราะมีคนเข้าคนออกวังมากมายเหลือเกิน บางคนเอาญาติโยมเข้ามาอยู่กันไม่ค่อยมีระเบียบ เจ้าหน้าที่รับข้างนอกก็ไม่กล้ายุ่งเกี่ยว ก็เลยบอกว่าจะทำสำมะโนประชากรที่วังหลวงว่ามีครอบครัวใครอยู่บ้าง พวกนั้นบอกว่ายินดีให้ความร่วมมือ แต่ยุ่งไปหมด คุณแก้วทำ สมัยนั้นใช้เครื่อง Osborne

เมื่อเริ่มมีโปรแกรมภาษาไทย ก็พิมพ์เรื่องที่แต่ง ตอนนั้นพิมพ์เรื่อง "ทัศนะจากอินเดีย" ก็ต้องแปลงกัน ยุ่งไปหมดเลย ต้นฉบับยังอยู่ที่อมรินทร์ กำลังเอาเรื่องเก่าที่เขียนมาพิมพ์ใหม่ ก็ยังตรวจกันไม่เสร็จ ตอนนี้งานมาก พอเริ่มเรื่องใหม่ของใหม่ก็ยังไม่เสร็จ ของเก่าก็ท่วมไปหมด เครื่องเก่าๆ นี่ จริงๆ แล้วน่าสนใจเหมือนกัน Macintosh เครื่องแรกตอนแรกว่าจะเอามา Upgrade เห็นว่าไม่คุ้ม เก็บไว้เป็นของโบราณ สมัยนั้นพระองค์สิริภาเพิ่งเกิด เล็กๆ ก็มาเล่นคอมพิวเตอร์กดทีเดียวบึ้มเลย

นอกนั้นก็มีแต่เครื่องเก่าที่เคยใช้อีกหลายเครื่อง ที่ใช้งานเยอะหน่อยก็เป็นเครื่อง Compaq สภาพน่าดูมากคือ สภาพแย่มาก ตรงที่ปิดหักสะบั้นไปหลายครั้ง บริษัทดูแล้วตกใจ แต่มันก็ยังใช้งานได้ ใช้มาประมาณ 5 ปี Laptop รุ่นแรกๆ สมัยนั้นแพงมาก ของ... Compaq Thaiword เดี๋ยวนี้ไม่เคยใช้ แล้ว Printer มหัศจรรย์ของเราคนอื่น Print ไม่ออก ทำได้อยู่คนเดียวต้องเอามือช่วยจับ บางทีต้องช่วยดึงนิดหน่อย

ดร.ไพรัช :

ขอพระราชทานพระฉายาลักษณ์ของทูลกระหม่อมเอง หรือจะมีวิดีโอพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

รูปคอมพิวเตอร์มีที่คุณชายจักรรถถ่าย แล้วก็มีที่ AIT ที่ช่างภาพหลวงถ่ายให้ ที่ AIT นั้นยังมีภาพถ่ายภาคสนาม

เจ้าหน้าที่ของ AIT ถ่ายเอง ท่านมุ้ยไปร่วมถ่ายทำอยู่ด้วยวันหนึ่ง ท่านมุ้ยเองชอบคอมพิวเตอร์มาก ก็เลยไปยืมของใครมาให้เล่นกัน ส่วนมากงานอื่นก็ไม่ค่อยได้ใช้คอมพิวเตอร์นอกจากทำวิจัย แล้วก็ทำเรื่องเขียนหนังสือ ส่วนวาดรูปยังไม่ได้ทำจริงจัง

ที่อาคารชัยพัฒนานี้ทำอาร์ตเวอร์ค จัดอะไรหลายอย่างเกือบจัดที่นี่ได้ มีปัญหาก็หารือกับเจ้าหน้าที่โรงพิมพ์อมรินทร์ จะย้ายไปโรงพิมพ์อื่นไม่ได้ เพราะว่าบางอย่างเขารู้ปัญหา อย่างโปรแกรมที่ใช้ก็ของเขา อมรินทร์เอามาใส่ให้พยายามใช้ Font เดียวกันเพื่อที่เวลาทำงานจะได้สะดวก เดี๋ยวนี้องค์การโทรศัพท์ต่อสายตรงไปโรงพิมพ์ให้ ก็สะดวกขึ้นเยอะ ก็ใช้โรงพิมพ์นี้ แต่ก่อนนี้ก็ส่งเป็นพิมพ์ดีดธรรมดา เขาก็ไปเรียงพิมพ์ ตอนหลังก็เปลี่ยนเป็นใส่ Diskette เขาก็ให้เด็กขี่มอเตอร์ไซค์มารับ ตอนหลังก็ส่งตามสายได้ On-line ได้ ก็สะดวกขึ้นมาก นอกนั้นก็ใช้คอมพิวเตอร์ทำ Sheet สอนนักเรียนนายร้อย นี่ก็เขียน Sheet เรื่องรัชกาลที่ 1 ไปตั้ง 20 หน้ายังไม่จบเลย

ดร. ไพรัช :

ท่านเสด็จสอนที่นายร้อย จปร.ทรงเอาคอมพิวเตอร์ไปด้วยหรือเปล่า พ่ะย่ะค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ก็เอาไปบางวัน แต่ก็ไม่ค่อยบ่อยนัก พูดถึงเรื่องคอมพิวเตอร์กับนักเรียนนายร้อย หรือการเข้าเครือข่ายข้อมูลนี้ นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กวิศวะ อยากให้เขาได้ประโยชน์ ได้ประสบการณ์การศึกษาเท่ากับคนอื่นที่เขาไปกันเร็วมาก แต่พื้นที่ที่ไปอยู่ค่อนข้างอับ คือ มีเขาล้อมรอบ แม้แต่สถานีวิทยุก็ลำบากเปิดอะไรก็ยาก สถานีวิทยุ จปร. ยังรบกวนคนอื่นอยู่ เมื่อก่อนนี้ก็มีคนฟังเยอะเหมือนกัน ตอนเปิดใหม่ๆ ก็ยังตื่นเต้นกัน ฉันยังไปทำรายการวิทยุได้พูดว่า "สวัสดีท่านผู้ฟังที่รักทั้งหลาย" รับฟังได้แต่สระบุรี นครนายก ใกล้ๆ นี้ ฉันพูดออกวิทยุหนหนึ่งเรื่องงานสงกรานต์ ชื่อรายการสรรหามาเล่า ก็ออกอากาศ เห็นพวกร้านกาฟงกาแฟก็เปิดฟังกันหมด เพราะคลื่นไปรบกวนเขาหมดเลย เขาฟังอย่างอื่นไม่ได้ สถานีวิทยุตอนนี้เขาทำอะไรกันก็ไม่ทราบ ไม่ได้ฟัง

เคยนึกถึงคอมพิวเตอร์เก่าๆ เสียดายนะที่ Upgrade ไม่ได้ ตอนนั้นไปดูที่พิพิธภัณฑ์ที่อเมริกาเห็นเขาเก็บไว้หมดเลย ตั้งแต่พวกเครื่องคอมพิวเตอร์เก่าๆ โบราณๆ บ้านเรามีไหม อย่างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหรืออะไรนี่มีแต่เก็บหม้อซามอะไรพวกนี้ พวกเครื่องคอมพิวเตอร์เก่าเก็บไหม ถึงได้อยากจะทำเรื่องนี้ คือ ตอนนั้นก็มีอาจารย์ท่านหนึ่งบอกว่า อย่าคิดว่ามันเป็นของโบราณล้าสมัย คนที่จะเรียนถึงขั้นที่ว่าจะออกแบบของใหม่ได้นั้นจะต้องรู้ของเก่า เพราะมันเปรียบเสมือนเป็นหลักพื้นฐาน ถ้าเราเอาไว้ให้เด็กดูว่าของที่เป็นพื้นฐานเต็มที่น่ะเป็นอย่างนี้ แล้วก็มาแก้ไขใหม่ คือ สร้างความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ โดยที่ว่าตรงนี้มีขั้นตอนยุ่งยาก ก็ค่อยพัฒนาขึ้น บางเรื่องก็ใช้ concept เดิมด้วยซ้ำ

เครื่องคอมพิวเตอร์เก่าๆ นั้น ถ้าทิ้งก็เสียดาย หากใครทำพิพิธภัณฑ์คอมพิวเตอร์ บางรุ่นอาจมี บางรุ่นอาจไม่มี ถ้าที่นี่มี ก็อาจจะบริจาคไปสมทบ เป็นประโยชน์ทางวิชาการ ดีกว่าสุมๆ ไว้

คุณวิลาวรรณ :

เรานำจะไล่ตั้งแต่ลูกคิด

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ก็ควรจะอย่างนั้น เครื่องอะไรต่างๆ ทุกรุ่น คอมพิวเตอร์ยี่ห้อต่างๆ แบบต่างๆ ทุกรุ่น ของต่างๆ ที่สุมไว้จนไม่รู้อยู่ที่ไหน อาจจะได้งัดออกมาแสดง เด็กเห็นอาจจะช็อคไปเลย

คุณชรินทร์ :

ข้าพระพุทธเจ้าเห็นว่ามี แต่ยังกระจัดกระจาย ยังไม่ทำเป็นล่ำเป็นสัน อย่างเช่น คอมพิวเตอร์เครื่องแรกของเมืองไทยก็ยังอยู่ที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬา ฯ ก็ยังอยู่จนทุกวันนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

เครื่องคอมพิวเตอร์เก่านี่ใหญ่มาก ตอนที่เรียนเป็น Card กระดาษ

คุณชรินทร์ :

นอกจากนั้นก็มีอยู่ที่ท้องฟ้าจำลอง มศว. บางแสนก็ได้ไปไว้บางส่วน เพราะว่าเขามีพื้นที่เยอะ อย่างของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ใช้แล้วบางรุ่นก็เอาไปมอบไว้ที่นั่น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ความจริงไม่ทราบว่าเขาคิดเรื่องนี้กันอย่างไรนะ ที่ปทุมธานี ตรงที่ตั้งสำนักงานสิ่งแวดล้อม ที่ตรงนั้นกว้างเบ้อเร่อเลย เห็นบอกว่าจะสร้างพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติเป็นพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์

ดร. ไพรัช :

กระทรวงวิทยาศาสตร์ทำแน่พ่ะย่ะค่ะ เพราะวันที่ข้าพระพุทธเจ้าประชุมกับท่านนายกฯ และรัฐมนตรีสุวัจน์ และปลัดเกษมก็บอกว่าจะทำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

พิพิธภัณฑ์คอมพิวเตอร์อยากให้รวบรวมคอมพิวเตอร์เก่าๆ บางเครื่องที่คุยกันเมื่อตอนต้นมารวมไว้แล้ว เมื่อไม่ใช้แล้วเราก็ไม่เสียดาย ถ้ามีสองเครื่อง ก็ตั้งแสดงไว้หนึ่งเครื่อง แกะให้ดูข้างในหนึ่งเครื่องอะไรอย่างนี้.....

ส่วนเรื่องคอมพิวเตอร์โรงเรียนที่พวกของอาจารย์มาช่วยนั้น วันที่เราประชุมกันที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก ฉันยังให้ครูจากโรงเรียนโสตศึกษา (สอนคนหูหนวก) ตากมานั่งฟังด้วยที่นั่นก็น่าช่วยเหมือนกัน คิดว่าถ้าคนหูหนวกได้ใช้เครื่องมือสื่อสารพวกนี้ก็เป็นการเปิดโลกให้เขาเยอะเหมือนกัน ถึงเขาจะดูไม่พิการ แต่จริงๆ แล้วเขาสื่อสารยากกว่าคนตาบอด ถ้าแก้ไขเรื่องการสื่อสารได้ก็จะเป็นประโยชน์

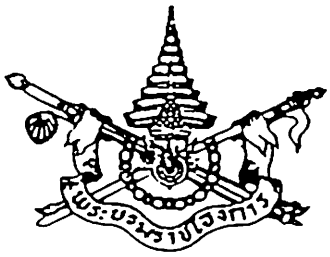
โรงเรียนโสตศึกษาที่ตากนี่เขาได้เรื่องได้ราวดี เขามีคอมพิวเตอร์และสอนอยู่แล้ว ผลิตอุปกรณ์ด้วย ทำได้ดีมาก อยู่ไม่ไกลจากศึกษาสงเคราะห์ตากที่เราไปกัน โรงเรียนโสตศึกษาตากอยู่ใกล้ๆ สารพัดช่าง วันนั้นอาจารย์ไม่ได้ไป พวกอาจารย์ที่นั่นก็เป็นคนมีความคิดอะไรเยอะ แก้ไขปัญหาได้ ขาดแคลนครูก็ส่งนักเรียนไปเรียนกับโรงเรียนอื่นใกล้เคียง คิดโครงการต่างๆ ได้เท่าที่มีงบประมาณ เลยรู้สึกว่าพวกนี้ถ้าจะเสริมเป็นเครือข่ายสารสนเทศได้ในอนาคตก็จะดี และก็ครูเก่งๆ ก็จะมาสอนได้ อย่างตอนสมัยเด็กๆ ที่อยู่ ม.ศ. 4 ม.ศ. 5 ครูที่จิตรลดาไม่พอ เขาก็ไปเชิญอาจารย์โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษามาตั้งหลายคนที่มีความชำนาญในการสอนวิชาต่างๆ ทีนี้ยังนึกว่าอาจให้ครูที่มีความชำนาญ พูดสอนมายังโรงเรียนพวกนี้

คุณวิลาวรรณ :

จะพยายามให้มีทุกจังหวัด..... โรงเรียนที่พร้อมก็คงเริ่มได้ในเร็วๆ นี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ :

ก็หวังอย่างนั้น คงต้องจบการสนทนาเพียงเท่านี้

การสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งการรักษาความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศด้วย. ยิ่งในสมัยปัจจุบัน ที่สถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ย่อมมีความสำคัญมากเป็นพิเศษ. ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของประเทศ จึงควรจะได้ร่วมมือกันดำเนินงานและประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและสอดคล้อง. สำคัญที่สุด ควรจะได้พยายามศึกษาค้นคว้าวิชาการและเทคโนโลยีอันทันสมัยให้ลึกซึ้งและกว้างขวาง แล้วพิจารณาเลือกเฟ้นส่วนที่ดี มีประสิทธิภาพแน่นอนมาปรับปรุงใช้ด้วยความฉลาดริเริ่ม ให้พอเหมาะพอสมกับฐานะและสภาพของบ้านเมืองของเรา เพื่อให้กิจการสื่อสารของชาติมีโอกาสได้พัฒนาอย่างเต็มที่ และสามารถอำนวยประโยชน์แก่การสร้างเสริมเศรษฐกิจ สังคม และเสถียรภาพของบ้านเมืองได้อย่างสมบูรณ์แท้จริง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ 15 กรกฎาคม พุทธศักราช 2526

ในหลวงกับการสื่อสาร*

"พระองค์ทรงเล็งเห็น ถึงความสำคัญของการสื่อสารว่าการ สื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนิน ธุรกิจทุกประเภท, การสื่อสารเป็นหัวใจของความมั่นคงของประเทศ และการสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้ประชาชนอยู่ดีกินดี"

---

* รวบรวมและเรียบเรียงจากบทความในหนังสือ

1. สุธี อักษรกิตต์. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับงานด้านอิเล็กทรอนิกส์การสื่อสาร. ใน พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการสื่อสาร (เนื่องในวันสื่อสารแห่งชาติ 4 สิงหาคม 2530). กรุงเทพฯ : วิสคอมเซ็นเตอร์.2530.
2. สุชาติ เผือกสกนธ์. พระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระภูมิพลอดุลยเดชในด้านการสื่อสาร. ใน พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการสื่อสาร (เนื่องในวันสื่อสารแห่งชาติ 4 สิงหาคม 2530). กรุงเทพฯ : วิสคอมเซ็นเตอร์.2530.
3. ธนัญญา เชรษฐา. วิทยุอ.ส.สื่อสัมพันธ์ในหลวงกับปวงประชา. ใน พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการสื่อสาร (เนื่องในวันสื่อสารแห่งชาติ 4 สิงหาคม 2530). กรุงเทพฯ : วิสคอมเซ็นเตอร์.2530.
4. ไพบูลย์ ไวจรรยา. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการสื่อสารของตำรวจ. ใน พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการสื่อสาร (เนื่องในวันสื่อสารแห่งชาติ 4 สิงหาคม 2530). กรุงเทพฯ : วิสคอมเซ็นเตอร์.2530.

1. พระราชกรณียกิจด้านสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยด้านการสื่อสารตั้งแต่ทรงพระเยาว์ *"...ทรงทดลองต่อสายไฟพ่วงขนานกับลำโพงขยายของเครื่องรับวิทยุส่วนพระองค์ที่ผลิตจากประเทศสวีเดน ยี่ห้อ 'Centrum' จากห้องที่ประทับพระองค์ท่านไปยังห้องที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ทั้งสองพระองค์ทรงพอพระทัยในบริการเสียงตามสายไม่น้อย..."* (สุชาติ เผือกสกนธ์, วันสื่อสารแห่งชาติ : 2530)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงอุทิศพระองค์ พระอัจฉริยะและพระอุตสาหะทั้งมวล เพื่อราษฎรในทุกภูมิภาค พระองค์ทรงมีดำริให้มีการพัฒนาด้านระบบวิทยุสื่อสารอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวคือสามารถรับส่งได้ไกลยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่พระองค์ทรงใช้เครื่องมือสื่อสารพกติดพระองค์เพื่อประกอบพระราชกรณียกิจต่างๆ อยู่เสมอ เพราะสิ่งที่พระองค์ทรงขาดไม่ได้คือ **การสดับตรับฟังข่าวทุกข์สุขของประชาชน** ดังเช่น ในระหว่างการเสด็จเยี่ยมราษฎร ได้ทรงพบว่า มีผู้ใดที่กำลังป่วยเจ็บจำเป็นต้องบำบัดรักษา จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะแพทย์ผู้ตามเสด็จดูแลตรวจรักษาทันทีในบางรายที่มีอาการป่วยหนักจำเป็นต้องส่งตัวเข้าบำบัดรักษาในโรงพยาบาลท้องถิ่นหรือโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานครโดยเร็ว หากมีเวลาเพียงพอพระองค์ท่านจะรับสั่งผ่านทางวิทยุถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตำรวจตระเวนชายแดน ขอรับการสนับสนุนเรื่องการขนส่ง เช่น เฮลิคอปเตอร์ เพื่อนำผู้ป่วยเจ็บส่งยังที่หมายปลายทางด้วยพระองค์เอง นอกจากนี้พระองค์ได้ทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำระบบสื่อสารแบบถ่ายทอดสัญญาณ หรือ Repeater ซึ่งเชื่อมต่อทางวงจรทางไกลขององค์การโทรศัพท์ให้มูลนิธิแพทย์อาสาฯ(พอ.สว.) นำไปใช้เพื่อช่วยเหลือรักษาพยาบาลแก่ผู้เจ็บป่วยในท้องถิ่นห่างไกล

ในเรื่องการปฏิบัติการฝนเทียมหรือฝนหลวงพระราชทาน ในการปฏิบัติระยะแรกๆ ได้ประสบปัญหา เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่ไม่ทราบล่วงหน้า ซึ่งนักบินผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องได้รับคำแนะนำแก้ไขโดยฉับพลัน เนื่องจากยังไม่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติการด้วยกันจึงเป็นเหตุให้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร กล่าวคือ ฝนไม่ตกในเป้าหมายบ้าง ตกน้อยหรือไม่ตกตามที่คิดบ้าง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสดับตรับฟังข่าวการปฏิบัติการฝนเทียมทุกครั้งและทรงทราบถึงปัญหาสำคัญคือ **การขาดการติดต่อสื่อสารที่ดี** จึงโปรดเกล้าฯให้ติดตั้งวิทยุให้แก่หน่วยปฏิบัติการฝนเทียม ทั้งทางอากาศ และทางภาคพื้นดิน

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้ทำการศึกษา วิจัย รวมถึงการออกแบบ และสร้างสายอากาศย่านความถี่สูงมากหรือที่เรียกว่า VHF (วี.เอช.เอฟ) ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ

ประการแรก เพื่อที่จะได้ใช้งานกับวิทยุส่วนพระองค์ ทั้งนี้โดยมีพระราชประสงค์ที่จะให้ทราบเหตุการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของสาธารณภัยที่เกิดขึ้นกับประชาชน เรื่องไฟไหม้ เรื่องน้ำท่วม ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ทรงช่วยเหลือได้ทันท่วงที

ประการที่สอง เพื่อที่จะพระราชทานให้แก่หน่วยราชการต่างๆ

ประการที่สาม เพื่อส่งเสริมให้คนไทยที่มีความรู้ ความสามารถ และตั้งใจจริงได้ใช้ความอุตสาหวิริยะในการพัฒนาระบบวิทยุสื่อสารขึ้นใช้เองภายในประเทศ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้มีความรู้ประสบการณ์ทางด้านวิทยุเข้าเฝ้าเพื่อถวายคำอธิบายเกี่ยวกับระบบ, ขีดความสามารถของเครื่องอุปกรณ์วิทยุ พระองค์ท่านได้พระราชทานกระแสพระราชดำริให้ ดร. สุธี อักษรกิตติ์ ไปทดลองค้นคว้าพัฒนาสายอากาศ สายอากาศที่ ดร. สุธี ได้ทดลองสร้างถวายมีหลายแบบ ในจำนวนนั้นมี 2 แบบ ที่เป็นสายอากาศชนิดที่มีทิศทางและแกนสูงเป็นพิเศษ เมื่อได้ติดตั้งที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน, พระราชวังไกลกังวล และพระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์ แล้วสามารถเพิ่มประสิทธิภาพเพิ่มรัศมีไกลกว่า จึงได้พระราชทานให้กับส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจอื่นๆ เช่น กรมตำรวจ ทำให้พระองค์สามารถฟังการติดต่อสื่อสารของตำรวจได้ทั่วประเทศ ทรงทราบข่าวการเคลื่อนไหวและทุกข์สุขของราษฎรทั่วประเทศอย่างตลอดเวลา

นอกเหนือจากวิทยุสื่อสารแล้วในเรื่องของเทเล็กซ์พระองค์ทรงสนพระทัยอยู่ไม่น้อย และสิ่งหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่เคยทรงขาดคือ การพระราชทานพรปีใหม่ นอกจากจะทรงมีกระแสพระราชดำรัสพระราชทานพรปีใหม่แก่พสกนิกรไทยทางวิทยุและโทรทัศน์ทุกแห่งแล้ว พระองค์ท่านยังทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพรทางเทเล็กซ์สม่ำเสมอทุกปี แต่ในปัจจุบันท่านทรงใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประดิษฐ์บัตรอวยพรปีใหม่แทน

นอกจากนี้พระองค์ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจทุกประเภท, การสื่อสารเป็นหัวใจของความมั่นคงของประเทศ และการสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้ประชาชนอยู่ดีกินดี

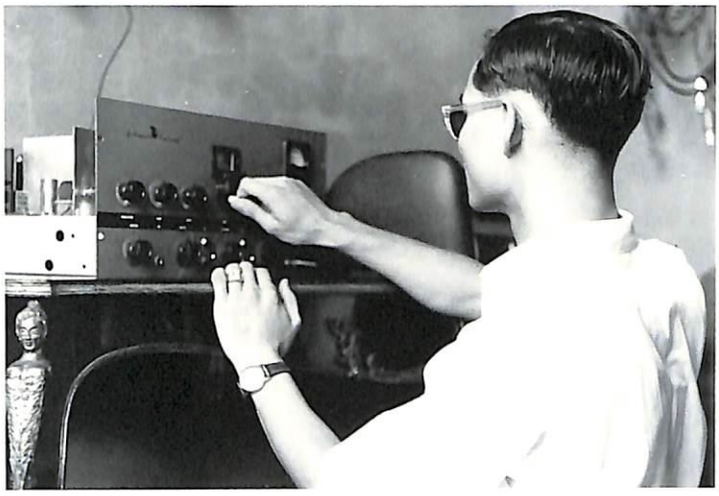
2. พระราชกรณียกิจด้านวิทยุกระจายเสียง

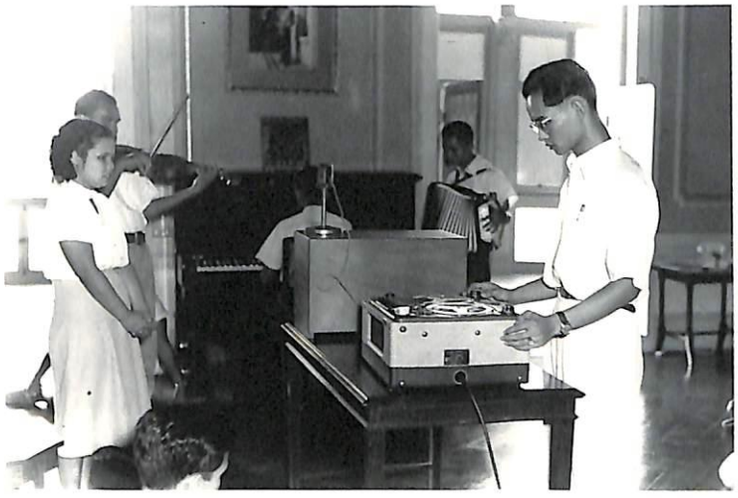

ส.ค.ส. ๒๕๓๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยในเรื่องวิทยุเป็นอย่างมากตั้งแต่เมื่อครั้งยังเยาว์ ซึ่งพระองค์ประทับอยู่ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พระองค์ได้ทรงซื้ออุปกรณ์เครื่องรับวิทยุซึ่งมีวางขายเลหลังราคาถูกทรงประกอบเป็นเครื่องรับวิทยุชนิดแร่ สามารถรับฟังวิทยุกระจายเสียงในยุโรปได้หลายแห่ง ต่อมาเมื่อกิจการวิทยุเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ได้นำหลอดวิทยุมาใช้ในเครื่องรับ-ส่งวิทยุ และเครื่องขยายเสียง และพระองค์ท่านก็ได้ทรงทดลองอุปกรณ์แบบใหม่นี้ด้วยเช่นกัน

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินกลับมาประทับอยู่ในประเทศไทยเป็นการถาวร ในปี พ.ศ. 2495 พระองค์ได้ทรงตั้งสถานีวิทยุ อ.ส. ขึ้นที่พระราชวังสวนดุสิต และชื่อสถานีวิทยุดังกล่าวได้ทรงนำมาจากอักษรย่อของพระที่นั่งอัมพรสถาน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ออกอากาศครั้งแรก ต่อมาจึงย้ายสถานีวิทยุ อ.ส. เข้าไปตั้งในบริเวณพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

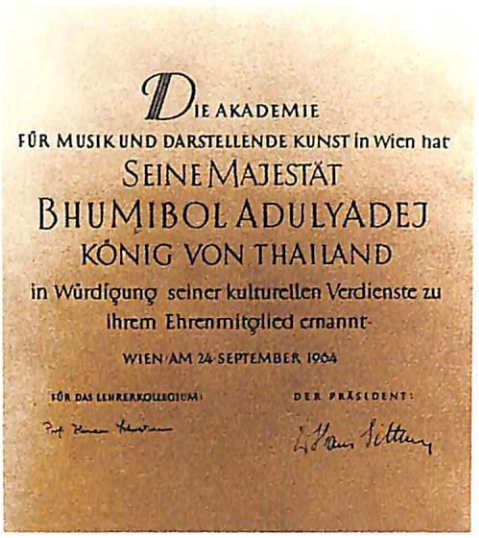

สถานีวิทยุ อ.ส.
พระราชวัง ดุสิต

DIE AKADEMIE
FÜR MUSIK UND DARSTELLENDE KUNST in Wien hat
SEINE MAJESTÄT
BHUMIBOL ADULYADEJ
KÖNIG VON THAILAND
in Würdigung seiner kulturellen Verdienste zu
ihrem Ehrenmitglied ernannt
WIEN AM 24. SEPTEMBER 1964
FÜR DAS LEHRERKOLLEGIUM: DER PRÄSIDENT:

สถานีวิทยุ อ.ส. เมื่อแรกตั้งเป็นสถานีเล็กๆ มีเครื่องส่ง 2 เครื่อง ขนาดที่มีกำลังส่ง 100 วัตต์ ออกอากาศด้วยคลื่นสั้นและคลื่นยาวในระบบ AM พร้อมๆ กัน เครื่องส่งรุ่นแรกนี้เป็นเครื่องที่กรมประชาสัมพันธ์ทูลเกล้าถวายและติดตั้งให้ด้วย เมื่อออกอากาศไปได้ระยะหนึ่ง และในระบบคลื่นสั้นก็มีจดหมายรายงานผลการรับฟังเข้ามาจากหลายประเทศ เช่น นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เยอรมันฯ เป็นต้น ดังนั้นจึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้ขยายกำลังส่ง โดยมีชื่อรหัสสถานีว่า HS 1 AS ในปี พ.ศ. 2525 สถานีวิทยุ อ.ส. ได้เพิ่มการส่งกระจายเสียงในระบบ FM

THE BANGKOK
Post

Music Will Be Broadcast Daily From Amporn Villa

ข่าวพาณิชย์

วิทยุ อ.ส. ประกาศ

ขึ้นอีกระบบหนึ่ง ในการขยายด้านกำลังส่ง นั้นอุปกรณ์ต่างๆ ล้วนแต่มีผู้โดยเสด็จพระราชกุศล เพื่อให้สถานีวิทยุ อ.ส. สามารถบริการประชาชนได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น อาจถือได้ว่าเป็นสถานีวิทยุเอกชนเพียงแห่งเดียวที่สามารถกระจายเสียงคลื่นสั้นได้ ทั้งนี้เพราะถือว่าเป็นเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์

พระองค์ทรงมีวัตถุประสงค์ที่ทรงตั้งสถานีวิทยุ อ.ส. เพื่อเปิดโอกาสให้พสกนิกรมีช่องทางในการติดต่อกับพระองค์ได้ง่ายขึ้น ไม่ต้องผ่านกระบวนการขั้นตอนตามพิธีการเหมือนในสมัยก่อน ทรงใช้สถานีวิทยุเพื่อเป็นสื่อใน

การประชาสัมพันธ์ติดต่อข่าวสารกับประชาชน และเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างพระองค์และประชาราษฎร์ ที่ทรงแสดงให้ทราบถึงใจรักที่พระองค์ท่านพระราชทานให้กับประชาชนทั่วทุกคน

นอกเหนือจากเป็นสถานีวิทยุของสื่อมวลชนเพื่อการบันเทิง และเผยแพร่ความรู้กับประชาชนแล้ว ยังได้ทำหน้าที่แจ้งข่าวสารแก่ประชาชนในโอกาสสำคัญหรือเกิดเหตุการณ์ที่สำคัญต่าง ๆ ขึ้น เช่น การเกิดโรคโปลีโอระบาดในปี พ.ศ. 2495 อหิวาตกโรคในปี พ.ศ. 2501 และเมื่อเกิดวาตภัยที่แหลมตะลุมพุกในปี พ.ศ. 2505 โดยมีพระราชดำริให้ใช้สถานีวิทยุ อ.ส. เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์กรรม จนเป็นบ่อเกิดของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันมีคุณขวัญแก้ว วัชโรทัย ทำหน้าที่นายสถานีเล่าให้ฟังว่านโยบายหลักเกี่ยวกับการ

บริหารงานของสถานีตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ก็คือ การเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ ความสามารถไม่ว่าจะเป็นหน่วยราชการ หรือเอกชน ได้เข้ามาสนองพระมหากรุณาธิคุณให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของสถานีจึงเป็นอาสาสมัครทั้งสิ้น และทรงรับภาระต่าง ๆ ด้านสถานีด้วยทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ พระองค์ทรงใช้นโยบายประหยัดและใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าที่สุด และในปัจจุบันนี้สถานีวิทยุ อ.ส. ยังคงกระจายเสียงเป็นประจำทุกวัน เว้นวันจันทร์ โดยออกอากาศทั้งคลื่นสั้นและคลื่นยาว ในระบบ AM 1332 KHz และ FM 104 MHz ควบคู่กันไปด้วยกำลังส่ง 10 กิโลวัตต์ โดยออกอากาศวันอังคารถึง วันเสาร์ เวลา 10.30 - 12.00 น. และ 16.00 - 19.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 9.00 - 12.00 น. หยุดทุกวันจันทร์

3. พระราชกรณียกิจด้านดาวเทียม

ดาวเทียมไทยคมนับว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้การสื่อสารโทรคมนาคมของไทยก้าวสู่ยุคแห่งความล้ำหน้า และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนองพระราชดำริในเรื่องของการศึกษา คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย เป็นผู้สนองพระราชภารกิจที่โรงเรียนไกลกังวล หัวหิน ซึ่งขณะนี้ได้พยายามที่จะนำเอาดาวเทียมไทยคมเข้าไปใช้ในกิจการด้านการเรียนการสอน เจตนารมณ์ดังกล่าว เป็นการสนองตอบความต้องการของประชาชน และเป็นการปรับปรุงในเรื่องของการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคสมัยอีกด้วย อีกทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาได้ร่มพระบารมีอย่างแท้จริง และที่สำคัญเพื่อเป็นการสนองพระบรมราโชบายทางการศึกษา ในอันที่จะทำให้โรงเรียนไกลกังวลเป็นเครือข่ายและเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาไทยคมอย่างแท้จริง

กล่าวได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นเอนกอนันต์ต่อประเทศชาติ ที่ได้มีพระราชดำริให้มีการพัฒนางานทางระบบวิทยุสื่อสารขึ้นในประเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะสังคมปัจจุบันนั้นการสื่อสารก็เปรียบเสมือนกับระบบประสาทของร่างกายมนุษย์ ดังนั้นจึงนับได้ว่า พระองค์ท่านนั้นมีสายพระเนตรที่ยาวไกลทรงเห็นบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการสื่อสาร

ในหลวงกับคอมพิวเตอร์ *

> “ต่อมาก็ได้ทรงหันมาศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์แสดงตัวเทวนาครีบนจอภาพ”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่สนพระทัยใฝ่รู้และทรงศึกษาอย่างจริงจังลึกซึ้งในการค้นคว้าวิจัยเพื่อการพัฒนาในทางวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ การเกษตร การชลประทาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ทรงเห็นความสำคัญและประโยชน์อย่างยิ่ง ทรงสนับสนุนการค้นคว้าในทางวิทยาการคอมพิวเตอร์ ในด้านส่วนพระองค์นั้นทรงศึกษาคิดค้นสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง ทรงประดิษฐ์รูปแบบตัวอักษรไทย

---

* รวบรวมและเรียบเรียงจาก

1. กัญดาธรรมมงคล.พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อักษรเทวานาครี. **วารสารภาษาปริทัศน์.** ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ภาคปลายการศึกษา 2530.
2. ศุภชัย ตั้งวงศ์ศานต์. **ในหลวงกับงานพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์.** เอกสารสำเนา.
3. ครรชิต มาลัยวงศ์. ในหลวงกับคอมพิวเตอร์. **อนุสาร อ.ส.ท.** ธันวาคม 2531.
4. ออฟฟิซ เทคโนโลยี. **ในหลวงกับงานไอที.** ธันวาคม 2537.

ที่มีลักษณะงดงาม เพื่อแสดงผลบนจอภาพคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์ ทรงใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อบันทึกพระราชกรณียกิจต่าง ๆ และทรงติดตั้งเครือข่ายสื่อสารคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนพระราชภารกิจต่าง ๆ ทั้งยังทรงเคยประดิษฐ์ ส.ค.ส. ด้วยคอมพิวเตอร์เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนเพื่อทรงอวยพรปวงชนชาวไทย

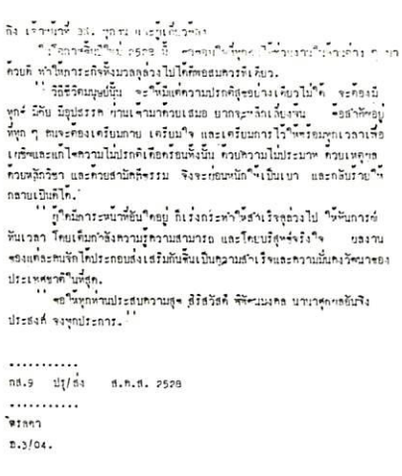
ความเป็นมาที่พระองค์ท่านทรงเริ่มใช้คอมพิวเตอร์นั้น ม.ล. อัศนี ปราโมช ได้ตกลงใจซื้อคอมพิวเตอร์แมคอินทอชพลัส อันเป็นเครื่องที่ทันสมัยที่สุดในยุคนั้นขึ้นทูลเกล้าถวาย คุณสมบัติอย่างหนึ่งที่ ม.ล. อัศนี เลือกเครื่องนี้เพราะสามารถเก็บและพิมพ์โน้ตเพลงได้ การเรียนรู้และใช้งานไม่ยาก ทั้งยังอาจเชื่อมต่ออุปกรณ์พิเศษสำหรับเล่นดนตรีตามโน้ตเพลงที่เก็บไว้ได้ด้วย ตั้งแต่นั้นพระองค์ทรงใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในงานส่วนพระองค์ ทางด้านดนตรี โดยทรงใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการป้อนโน้ตเพลง และเนื้อร้อง พระองค์ท่านทรงศึกษาวิธีการใช้เครื่องและโปรแกรมที่เกี่ยวข้องด้วยพระองค์เอง

สำหรับเรื่องอักขระคอมพิวเตอร์หรือฟอนท์ (Font) นั้น เป็นที่สนพระราชหฤทัย ก็เพราะหลังจากที่พระองค์ท่านได้ทรงศึกษา และใช้คอมพิวเตอร์ทำโน้ต คือ เมื่อประมาณเดือนธันวาคม พ.ศ. 2529 และทรงทดลองใช้โปรแกรม "Fontastic" เมื่อประมาณเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 สิ่งที่ทรงสนพระทัยเป็นพิเศษ คือ การประดิษฐ์ตัวอักษรไทย ได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทยหลายแบบ ทรงสนพระทัยประดิษฐ์อักษรขนาดใหญ่ที่สุดจนถึงขนาดเล็กที่สุด นอกจากนี้ยังตั้งพระทัยในการประดิษฐ์อักษรภาษาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น คือ ภาษาสันสกฤต และทรงดำริจะประดิษฐ์อักษรภาษาญี่ปุ่น แต่ขณะนั้นยังไม่ได้เริ่มประดิษฐ์ รับสั่งว่าต้องใช้เวลามาก ต่อมาก็ได้ทรงหันมาศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์แสดงตัวเทวนาครีบนจอภาพ หรือที่พระองค์ท่านทรงเรียกว่า *"ภาษาแขก"* ซึ่งจัดทำได้ยากกว่าตัวอักษรภาษาไทย เพราะตัวอักษรเทวนาครีนั้นรูปแบบไม่คงที่ กล่าวคือ ถ้านำส่วนหนึ่งของอักษรนำมาต่อรวมกับอีกส่วนหนึ่งของอักษร จะเกิดอักษรใหม่ขึ้น และโปรแกรมที่พระองค์ทรงสร้างขึ้น

นั้นมีตัว phonetic symbols การสร้างตัวอักษรเทวนาครีนั้นทรงเริ่ม เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2530 ทรงศึกษาตัวอักษรเทวนาครีด้วยพระองค์เองจากพจนานุกรมและตำราภาษาสันสกฤต และทรงสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาบาลีสันสกฤต เช่น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และท่านองคมนตรี ม.ล. จิรายุ นพวงศ์ ซึ่งจะต้องตรวจสอบตัวอักษรที่ทรงสร้างขึ้น พระองค์นำโปรแกรมออกแสดงเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530 มีคำถามว่าเหตุใดพระองค์ท่านจึงทรงสนพระราชหฤทัยในตัวอักษรเทวนาครีหรือภาษาแขก เรื่องนี้มีผู้อธิบายไว้ว่าในหลวงที่รักของพวกเรานั้นทรงศึกษาข้อธรรมะในพระพุทธศาสนาอย่างจริงจังและลึกซึ้ง การที่ทรงศึกษาตัวอักษรแขกก็เพื่อเป็นการนำไปสู่ความเข้าใจด้านอักษรศาสตร์ และความเข้าใจในหัวข้อธรรมะนั้นเอง เรื่องนี้นับว่าพระองค์มีวิจารณญาณที่ลึกซึ้งยิ่งนัก เพราะคำสอนและข้อธรรมะในพุทธศาสนานั้นเดิมทีก็เกิดและเผยแพร่มาจากประเทศอินเดีย บรรดาธรรมะที่ลึกซึ้งและยากแก่ความเข้าใจก็อาจจะถูกตีความผันแปรบิดเบือนไปได้ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าลึกลงไปถึงภาษาแขก จึงน่าจะได้ความรู้เกี่ยวกับธรรมะชัดเจนกระจ่างมากขึ้น

ต่อมาได้มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM PC Compatible และทรงสนพระทัยศึกษาในการพัฒนา Software ต่างๆ และได้สร้างโปรแกรมใหม่ๆ ขึ้นมา รวมทั้งสนพระทัยในเทคนิคการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์แบบนี้มากทีเดียว บางครั้งทรงเปิด เครื่องออกดูระบบต่างๆ ภายในด้วยพระองค์เอง หรือทรงปรับปรุง Soft-ware ใหม่ขึ้นใช้ ทรงแก้ซอฟต์แวร์ในเครื่อง เช่น โปรแกรมภาษาไทย CU WRITER ให้เป็นไปตามพระราชประสงค์

จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการพิมพ์งานทรงพระอักษรส่วนพระองค์ และทรงเก็บงานเหล่านี้เป็นเรื่องๆ มาปะติดปะต่อกัน จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและบทพระราชนิพนธ์ต่างๆ เช่น เรื่องนายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ, ติโต เป็นต้น ผลงานอีกชิ้นหนึ่งที่พระองค์ทรงประดิษฐ์ก็คือ การใช้คอมพิวเตอร์ *"ปรุง"* อวยพรปีใหม่ เพื่อพระราชทานแก่ข้าราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่เดิมพระองค์ได้พระราชทานผ่านเครื่องเทเล็กซ์ นอกจากนี้พระองค์ทรงสนพระทัยคอมพิวเตอร์เป็นอย่างมาก สังเกตได้จากขณะเสด็จพระราชดำเนินชมงานนิทรรศการต่างๆ เช่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง พระองค์สนพระทัยซักถามอาจารย์และนักศึกษาที่ประดิษฐ์ซอฟต์แวร์ต่างๆ อย่างละเอียดและเป็นเวลานาน

ถึง เจ้าของวัง ขอ. ทุกท่าน และผู้เกี่ยวข้อง

ปีใหม่ปีนี้ ขอให้ทุกท่านที่ทุกข์ ได้พ้นจากวิบากกรรมที่ร้างร้าง ทุกท่านด้วยดี ทำให้การกลับมาลุล่วงไปได้ดีพอสมควรจึงเดียว.

'' วิถีชีวิตมนุษย์นั้น จะให้มีแต่ความปรกดีสุขอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องมีทุกข์ มีภัย มีอุปสรรค ท่านเจ้ามาด้วยเสมอ บางครั้งหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องเผชิญอยู่ที่ทุก ๆ คนจะต้องเตรียมกาย เตรียมใจ และเตรียมการไว้ให้พร้อมทุกเวลาเพื่อเตรียมและแก้ไขความไม่ปรกดีเหล่านั้นทั้งปวง ด้วยความไม่ประมาท ด้วยเหตุผล ด้วยหลักวิชา และด้วยธรรมะธรรม จึงจะก่อนหนักให้เป็นเบา และกลับร้ายให้กลายเป็นดีได้.

'' ผู้ที่มีภาระหน้าที่ยังคงอยู่ ถึงเวลาก็ต้องรีบทำให้สำเร็จลุล่วงไป ให้ทันการณ์ ทันเวลา โดยเต็มกำลังความรู้ความสามารถ และโดยบริสุทธิ์ใจจริงใจ ของงานของแต่ละคนจักได้ประกอบส่งเสริมกันขึ้นเป็นความสำเร็จและความมั่นคงวัฒนาของประเทศชาติในที่สุด.

'' ขอให้ทุกท่านประสบความสุข สิริสวัสดี พิพัฒนมงคล นานาทุกกาลอันจงประสงค์ จงทุกประการ. ''

.....

กส.9 ปรุ/ส่ง ส.ค.ส. 2529

.....

โรงพิมพ์

ช.3/04.

ที่

กส.9 ขอขอบใจทุกคน และ ถือโอกาสอวยพรปีใหม่ด้วยคำคาง ๆ ให้พิจารณา ดังต่อไปนี้

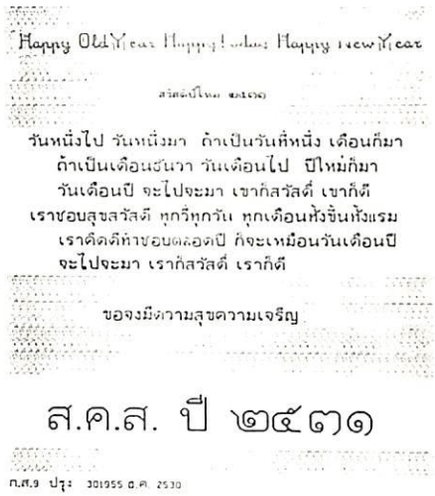
เห็นตรง พูดไพเราะ จิตมั่นคง
หมั่นเพียร งานสุจริต คิดดี
แจ้งสว่าง สวยงาม สงบร่มเย็น

เป็นทางชัดทุกข์โศก บรรลุความสุขความเจริญ

.....

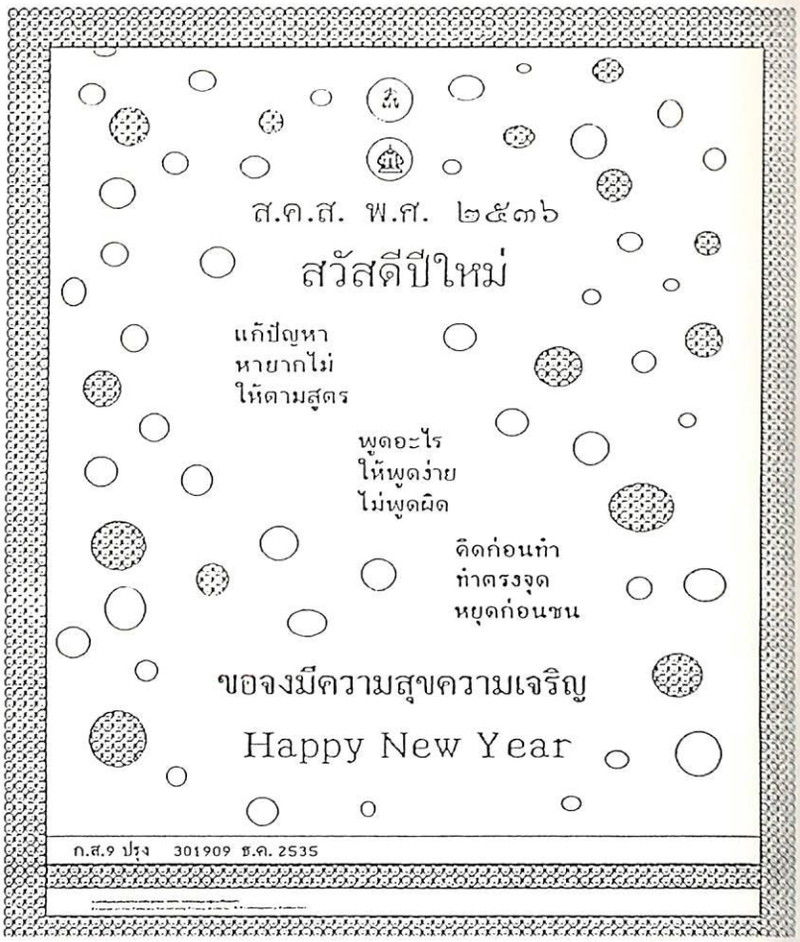
กส.9 ปรุ 311430 ธค 2529.

.....

กส.9 ปรุง 302009 ธค. 2534

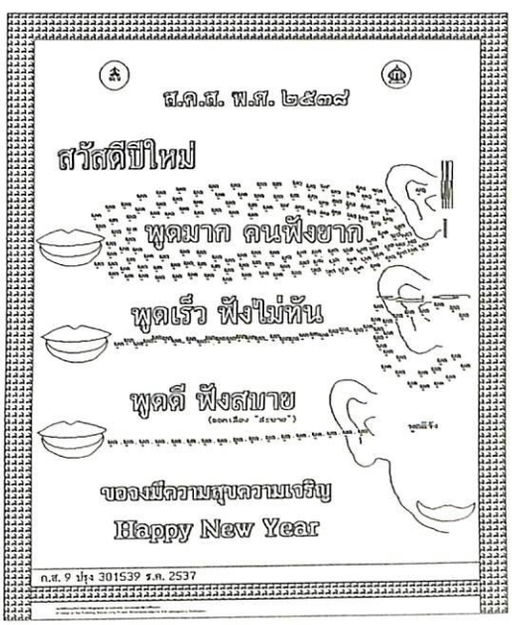

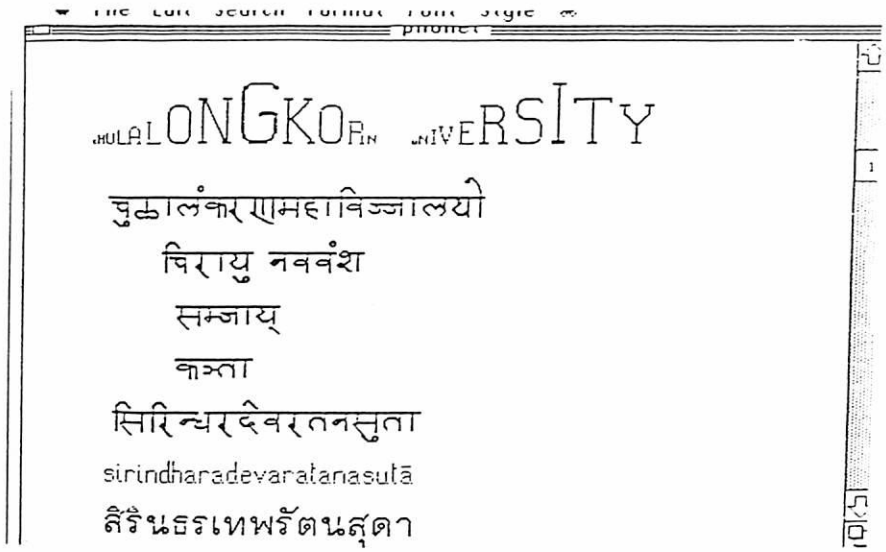

ส.ค.ส. ปี ๒๕๓๒
สวัสดีปีใหม่ ๒๕๓๒
ปรารถนาดี ต่อกัน คือความสุข
อนุเคราะห์ กันและกัน คือความสุข
ความยินดี คือความสุข
ความสงบ คือความสุข
ขอจงมีความสุขความเจริญ
Happy New Year

ขอจงมีความสุขความเจริญ
/// ไม่เบียดเบียน นำความสวัสดี \\\
<<<< จิตใจมั่นคง นำความสุข >>>>
\\\ ฉลาดรอบรู้ นำความเจริญ ///
สวัสดีปีใหม่ ๒๕๓๓
Happy New Year
ก.ส.9 ปรุง 301510 ต.ค. 2532

* ส.ค.ส. ปี ๒๕๓๕ *
ขอจงมีความสุขความเจริญ
โลหการแต่เก่าก่อนนำแร่มาถลุงหลอมเป็นแท่ง
ศัสตราการรู้จลาดเผาและตีแท่งเหล็กให้เป็นคาบ
แล้วชัดเกลาฝนลับให้คมกล้าเป็นอาวุธนำเกรงขาม
สร้างผักอันประณีตสง่าประดิษฐ์ประดอยเพื่อรักษาไว้
เช่นเดียวกันบุคคลผู้เคล่วคล่องต้อง
ตั้งจิต
เพียร อดทน
ฝึกฝนให้มีปัญญาเฉียบแหลม
และมีสติระมัดระวัง มิให้เกิดภัยแก่ตนและผู้อื่น
สวัสดีปีใหม่ ๒๕๓๕
Happy New Year
ก.ส.9 ปรุง 292209 ต.ค. 2533

ส.ค.ส. พ.ศ. ๒๕๓๗
สวัสดีปีใหม่
ขอให้ ๆ
ปีที่แล้ว ยิ้มบ้าง ไม่ยิ้มบ้าง
ปีนี้ต้องยิ้ม "จร" คือ แล่น
ต้องใจเย็น "อะจร" คือ ไม่แล่น
"จราจร" คือ แล่นบ้าง ไม่แล่นบ้าง
ขอจงมีความสุขความเจริญ
Happy New Year
ก.ส.9 ปรุง 311239 ธ.ค. 2536

ส.ค.ส. พ.ศ. ๒๕๓๘
สวัสดีปีใหม่
พูดมาก คนฟังยาก
พูดเร็ว ฟังไม่ทัน
พูดดี ฟังสบาย
ขอจงมีความสุขความเจริญ
Happy New Year
ก.ส. 9 ปรุง 301539 ธ.ค. 2537

ลักษณะภาพที่ปรากฏบนจอภาพบรรทัดบนลงล่าง
บรรทัดแรก คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นภาษาอังกฤษ
บรรทัดที่สอง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นภาษาเทวนาครี
บรรทัดที่สาม คือ นามของศาสตราจารย์ ม.ล. จิรายุ นพวงศ์
บรรทักที่สี่ คือ นามของรองศาสตราจารย์ สมชาย ทยานยง
บรรทัดที่ห้า คือ นามของคุณกัญญา ธรรมมงคล
บรรทัดที่หก เจ็ดและแปด คือ พระนามของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์

ในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนานั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ บริจาคทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน 1,472,900 บาท ในเดือนพฤษภาคม 2534 ให้มหาวิทยาลัยมหิดล จัดทำโครงการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาพระไตรปิฎกและอรรถกถาต่อเนื่องจากโครงการพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์ เดิมที่มหาวิทยาลัยมหิดลพัฒนาเสร็จแล้ว และได้ทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสรัชมังคลาภิเษก 2 กรกฎาคม 2531 ทรงเห็นว่าโครงการนี้ควรได้รวบรวมเอาชุดอรรถกถา และฎีกาเข้าไว้ด้วยกัน นับเป็นโครงการที่นำวิทยาการชั้นสูงมาประยุกต์ใช้กับข้อมูลเนื้อหาทางด้านพุทธศาสนา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงศึกษาพระไตรปิฎกและอรรถกถาฉบับคอมพิวเตอร์นี้ด้วยพระองค์เอง และมีพระบรมราชวินิจฉัยและพระราชวิจารณ์ในการออกแบบโปรแกรมสำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูล

ในฐานะแห่งองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก การครั้งนี้กล่าวได้ว่าเป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนยาวนานสืบไปในอนาคตกาล เพราะโครงการพระราชดำรินี้เป็นส่วนสนับสนุนอย่างสำคัญที่ทำให้การศึกษาพระไตรปิฎก

และชุดอรรถกถาเป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ อีกทั้งรวบรวมเนื้อหาไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นประโยชน์โดยตรงต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา นับเป็นการใช้วิทยาการอันก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

สำหรับโครงการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษาพระไตรปิฎกและอรรถกถาตามพระราชดำรินี้ ได้พัฒนาแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน 2534 ในชื่อ BUDSIR IV โดยพัฒนาต่อเนื่องจากโปรแกรม BUDSIR (อ่านออกเสียงว่า บุดเซอร์) มาจากคำว่า Buddhist Scriptures Information Retrieval สำหรับประวัติของ BUDSIR นั้น BUDSIR I สามารถค้นหาคำทุกคำ ศัพท์ทุกศัพท์ ทุกวลี ทุกพุทธวจนะที่มีปรากฏในพระไตรปิฎก จำนวน 45 เล่ม หรือข้อมูลมากกว่า 24.3 ล้านตัวอักษร ที่ได้รับการบันทึกในคอมพิวเตอร์ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ BUDSIR II พัฒนาแล้วเสร็จในเดือนกันยายน 2532 ซึ่งเป็นพระไตรปิฎกอักษรโรมัน สำหรับการเผยแผ่ไปยังต่างประเทศ BUDSIR III ได้รับการพัฒนาขึ้นอีกในเดือนเมษายน 2533 เพื่องานสืบค้นที่มีความซับซ้อน สำหรับ BUDSIR IV นี้ได้รวบรวมพระไตรปิฎกและอรรถกถา/ฎีกา รวมทั้งคัมภีร์ทุกเล่ม ที่ใช้ศึกษาหลักสูตรเปรียญธรรม นอกจากนี้ยังรวม version ที่เป็นอักษร โรมันเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งมีขนาดข้อมูล รวม 115 เล่ม หรือประมาณ 450 ล้านตัวอักษร นับเป็นพระไตรปิฎกและอรรถกถาฉบับคอมพิวเตอร์ที่สมบูรณ์ที่สุดในปัจจุบัน และมหาวิทยาลัยมหิดลยังได้พัฒนาโครงการดังกล่าวเพิ่มเติม โดยบันทึกพระไตรปิฎกและอรรถกถาลงบนแผ่น CD-ROM แล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2537 ซึ่งจะอำนวยความสะดวกอย่างมากต่อผู้ที่ต้องการจะศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก ไม่ว่าจะเป็นชาวไทย หรือชาวต่างประเทศซึ่งมหาวิทยาลัยได้ทูลเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 18 มกราคม 2538 และในปัจจุบันสำนักคอมพิวเตอร์ได้เริ่ม โครงการพัฒนาโปรแกรมพระไตรปิฎก คอมพิวเตอร์ฉบับภาษาไทย เพื่อให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ศึกษา อันจะเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้งานโปรแกรมนี้ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

ในหลวงกับงานพัฒนาบุคลากร*

“งานทุกอย่างมีด้านหน้าและด้านหลังเหมือนเหรียญบาท งานด้านหน้านั้นมีคนทำกันอย่างเยอะแยะและมีคนแย่งกันทำเพราะมีผลเห็นได้ชัด และก็ปูนบำเหน็จกันได้เต็มที่แต่งานด้านหลังที่ไม่ปรากฏต่อสายตาของคน ต้องเป็นคนที่เข้าใจงานและหน้าที่ของตัวจริงๆ ถึงจะทำได้ และต้องเสียสละด้วยเพราะงานด้านหลังเป็นงานปิดทองหลังพระ ถ้าทำดีแล้วต้องไม่ให้เห็นปรากฏ และต้องยอมรับว่าไม่ได้อะไรตอบแทนเลย นอกจากความภาคภูมิใจในการทำงานในหน้าที่ของตน”

“ขณะนี้ยังมีบุคคลอีกจำนวนมากที่มีความตั้งใจจริง มีศรัทธาขวนขวายหาความรู้เป็นวิชาชีพใส่ตน แต่ประสบปัญหา ไม่มีความรู้พื้นฐานและไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาวิชาชีพระดับต่างๆ ได้ หากมีช่องทางช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ให้มีความรู้วิชาชีพที่เขาปรารถนาย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

---

* รวบรวมและเรียบเรียงจาก
มูลนิธิพระดาบส. โครงการพระดาบส. เอกสารเผยแพร่.

โครงการพระดาบส
ตามกระแสพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ความเป็นมาของโครงการพระดาบส

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำริว่า ขณะนี้ยังมีบุคคลอีกจำนวนมากที่มีความตั้งใจจริงมีศรัทธาขวนขวายหาความรู้เป็นวิชาชีพใส่ตน แต่ประสบปัญหาไม่มีความรู้พื้นฐานและไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาวิชาชีพระดับต่างๆ ได้ หากมีช่องทางช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ให้มีความรู้วิชาชีพที่เขาปรารถนา ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้ ในการช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ได้ทรงรำลึกถึงวิธีการประสิทธิ์ประสาทวิชาของครูบาอาจารย์ในโบราณกาล เช่น พระดาบส ฯลฯ ว่าในยุคสมัยนั้นผู้ที่ต้องการเป็นลูกศิษย์ของพระดาบสจะต้องเป็นผู้ที่มีความตั้งใจศรัทธาอย่างแท้จริง เพราะพระดาบสนั้นท่านจำศีลภาวนาอยู่ในป่าดงพงไพรกันดาร ผู้ที่จะไปหาต้องขึ้นเขาลงห้วยบุกป่าฝ่าดงด้วยความลำบากแสนเข็ญ เมื่อไปพบพระดาบสจึงเข้าไปฝากตัวเป็นลูกศิษย์ ก่อนที่พระดาบสจะรับตัวเข้าเป็นลูกศิษย์ ท่านจะทดสอบความศรัทธาความอดทนอีกหลายประการ จนเป็นที่แน่ใจว่าผู้ที่มาสมัครเป็นลูกศิษย์นั้นมีความตั้งใจอยากได้วิชาจริง ท่านจึงรับเข้าไว้เป็นลูกศิษย์ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ตามที่ท่านถนัดโดยไม่คิดค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น แต่ลูกศิษย์นั้นจะต้องปรนนิบัติรับใช้ เช่น หาผลไม้มาให้ขบฉัน ทำความสะอาดอาศรมกุฏิ ฯลฯ จนกระทั่ง

ลูกศิษย์นั้นมีความรู้เพียงพอจึงกราบลาพระอาจารย์กลับบ้านกลับเมือง เพื่อนำความรู้ศิลปศาสตร์ที่พระอาจารย์ถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์แก่ตนเอง และผู้อื่นต่อไป ดังเรื่องจักรๆ วงศ์ๆ ของไทย เช่น จันทโครพ พระอภัยมณี เป็นต้น จึงทรงคิดดำริตั้ง *"โครงการพระดาบส"* ขึ้นมาด้วยทุนส่วนพระองค์จำนวน 5 ล้านบาท

"หากนำเอาวิธีการประสิทธิภาพประสาทวิชาการของดาบสมาประยุกต์ใช้โดยจัดเป็นรูปการศึกษานอกระบบแล้ว นอกจากจะช่วยให้ผู้มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ได้ความรู้เป็นวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้ผู้นั้นเป็นผู้ที่มีศีลธรรมจรรยา มีน้ำใจ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสังคมส่วนรวมได้ผลยิ่งขึ้น แต่ในยุคปัจจุบันนี้ป่าธรรมชาติที่เป็นที่พำนักอาศัยของดาบสนั้น นับวันจะน้อยลงไป จึงจำเป็นต้องใช้ป่าสังเคราะห์หรือป่าคอนกรีตเป็นที่ตั้งสำนักพระดาบสแทน"

แนวกระแสพระราชดำริดังกล่าว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้พลตำรวจตรีสุชาติ เผือกสกนธ์ รับไปดำเนินการทดลองเปิดอบรมวิชาช่างไฟฟ้าวิทยุขึ้นก่อน โดยใช้สถานที่ของสำนักพระราชวัง ณ บ้านเลขที่ 384/386 ถนนสามแสน ตรงข้ามหอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี แล้วเปิดรับบุคคลที่มีความตั้งใจจริงที่จะหาความรู้ใส่ตน โดยไม่จำกัดเพศ อายุ และความรู้ รวมทั้งข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน ที่ผ่านศึก และทุพพลภาพได้เข้าเรียน สำหรับครูหรือพระดาบสอาสาสมัครนั้นจะเป็นผู้มีความรู้ ความศรัทธาอาสาสมัครโดยสมเด็จพระราชกุศล และมีคุณลักษณะพิเศษคือ มีความยินดีเสียสละให้ความรู้ของตน เป็นวิทยาทานโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

การทดลองได้เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2519 โดยมีผู้เข้าอบรม 9 คนในขั้นแรก ได้กำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมไว้ 1 ปี ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมจะสามารถซ่อมเครื่องรับวิทยุได้ แต่เมื่อปฏิบัติจริงแล้วปรากฏว่าใช้เวลาเพียง 9 เดือนเท่านั้น ระหว่างการฝึกอบรม นอกจากวิชาช่างไฟฟ้า วิทยุ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแล้ว ยังมีการอบรมศีลธรรมจรรยาและให้เคารพรักครูบาจารย์ ชาติ ศาสนา มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติพอสมควรแล้ว สำนักงานโครงการฯ ได้เปิดบริการรับซ่อมเครื่องไฟฟ้าวิทยุและรับงานติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร ภายใต้การควบคุมดูแลของพระดาบสผู้อบรม เพื่อให้ผู้ที่เข้าอบรมมีความรู้ประสบการณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งเป็นการหารายได้ให้แก่ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในรูปสหกรณ์

การดำเนินงานตามโครงการนี้ระยะแรกๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนประมาณเดือนละ 5,000 บาท เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้ว ได้ทำการทดสอบวัดผล ปรากฏว่าสอบได้ 7 คน นับได้ว่าได้ผลดีเกินคาด และเป็นไปตามกระแสพระราชดำริทุกประการ เพราะผู้ที่เข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาวิชาชีพต่างๆ บางคนมีปัญหาชีวิตประจำวัน หากปล่อยทิ้งไว้จะเสียคนเป็นปัญหาสังคม เช่น ยาเสพติด เป็นอาชญากร ฯลฯ อย่างแน่นอน แต่เมื่อเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการนี้แล้ว สามารถกลับเนื้อกลับตัวได้ จึงเชื่อว่าผู้

ที่เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณประกอบกับมีศรัทธาที่จะได้รับความรู้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงได้ตั้งอกตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างจริงจัง นับว่ากระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้บังเกิดเป็นความจริงขึ้นแล้ว

หลังจากเปิดการฝึกอบรมแล้ว 1 รุ่น และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ สำนักงานโครงการฯ จึงได้ทดลองการเปิดอบรมหลักสูตรช่างไฟฟ้าวิทยุชั้นกลางขึ้น ซึ่งผู้สำเร็จการฝึกอบรมจากหลักสูตรนี้สามารถซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์สีและขาวดำได้ การทดลองในหลักสูตรช่างไฟฟ้าวิทยุในชั้นกลาง ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจเช่นกัน จึงได้เปิดอบรมรุ่นต่อ ๆ ไปขึ้น กับได้เปิดการฝึกอบรมหลักสูตรช่างเครื่องยนต์ขึ้นอีกหลักสูตรหนึ่ง ต่อมาสำนักงานโครงการฯ ได้พิจารณาเห็นว่าการรับการฝึกอบรมในหลักสูตรช่างไฟฟ้าวิทยุก็ดี ช่างเครื่องยนต์ก็ดี ก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอบรมควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางช่างทั่วไปก่อน จึงได้เปิดการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมช่างขึ้นใช้ระยะเวลา 3 เดือน หลักสูตรนี้นอกจากจะให้ความรู้พื้นฐานทางช่างแล้วยังเป็นโอกาสที่จะทดสอบความตั้งใจ ความศรัทธา อดทน ของผู้เข้ารับการอบรมและพระดาบสอาสาสมัครที่ทำหน้าที่ฝึกอบรมในแต่ละสาขาวิชาจะได้มีโอกาสพิจารณาคัดเลือกลูกศิษย์เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ตนมีใจรักและสติปัญญาของตนจะเอื้ออำนวยให้ ศิษย์คนใดสติปัญญาไม่อำนวย เฉลียวฉลาดไม่เพียงพอที่จะศึกษาอย่างลึกซึ้งในหลักสูตรที่ค่อนข้างยุ่งยาก และซับซ้อนมีการคิดคำนวณมาก เช่น ช่างวิทยุ พระดาบสก็พิจารณาคัดเลือกให้ไปศึกษาในหลักสูตรที่ไม่ต้องใช้สมองมาก เช่น ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร ช่างเชื่อม ช่างเคาะพ่นสี เป็นต้น

โดยที่ลักษณะงานของโครงการนี้คล้ายคลึงกับงานมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผนวกโครงการพระดาบสไว้เป็นส่วนหนึ่งของมูลนิธิดังกล่าวตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2521 เป็นการชั่วคราว

เมื่อเดือนเมษายน 2523 ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้มีคณะกรรมการจัดการทุนโครงการพระดาบสขึ้นโดยมีคุณหญิงวัลลีย์ พงษ์พาณิช เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการดังกล่าวได้ติดต่อประสานงานเชิญชวนและจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อจัดหาเงินและสิ่งของโดยเฉพาะข้าวสาร โดยเสด็จพระราชกุศล

เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2524 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือกำกับดูแลโครงการพระดาบสอีกหนทางหนึ่ง

โดยที่การฝึกอบรมตามโครงการนี้ จะได้ผลต่อเมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ต้องเข้าพักอาศัยในสำนักงานโครงการตลอดการฝึกอบรม ซึ่งเกิดปัญหาสถานที่พักอาศัยไม่เพียงพอ เมื่อปี 2527 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สำนักงานโครงการฯดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนและหอพักเพิ่มเติมอีก 1 หลัง โดยใช้เงินของโครงการฯ ในวงเงิน 1.8 ล้านบาท เป็นการแก้ไขปัญหา อาคารหลังนี้ได้รับความร่วมมือจากกรมโยธาธิการออกแบบรายการก่อสร้างสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้ให้ความอนุเคราะห์ดำเนินการตามขั้นตอน

นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการตามโครงการพระดาบส มาตั้งแต่ พ.ศ. 2519 เป็นต้นมาจนถึง พ.ศ. 2537 ได้มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชาการต่างๆ รวม 329 คน และปัจจุบันได้เปิดอบรมหลักสูตรต่างๆ รุ่นละประมาณ 40 คน หลักสูตรต่างๆ ที่ได้เปิดดำเนินการไปแล้ว มีดังนี้.-

- หลักสูตรเตรียมช่าง จำนวน 17 รุ่น
- หลักสูตรช่างไฟฟ้าวิทยุขั้นต้นและขั้นกลาง จำนวน 17 รุ่น
- หลักสูตรช่างเครื่องยนต์ จำนวน 16 รุ่น
- หลักสูตรพนักงานขับรถยนต์ จำนวน 1 รุ่น
- หลักสูตรช่างประปาและเครื่องสุขภัณฑ์ จำนวน 1 รุ่น

นอกจากหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น พระองค์ท่านยังดำริที่จะจัดหลักสูตรทางด้านคอมพิวเตอร์ในอนาคตอีกด้วย

การบริการตรวจซ่อม ได้เปิดให้บริการรับตรวจซ่อมเครื่องไฟฟ้า ได้แก่ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ พัดลม เตารีดไฟฟ้า เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์สีและขาวดำ เครื่องขยายเสียง เครื่องเล่นวีดีโอเทป งานติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร งานซ่อมเครื่องยนต์ งานซ่อมรถยนต์ งานช่างโลหะ งานเชื่อม งานเคาะและพ่นสี ฯลฯ และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการทำงานกับเพิ่มรายได้ ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมภายใต้การดูแลของพระดาบส อาจารย์โดยใกล้ชิดเป็นรูปสหกรณ์ ปรากฏว่าได้ผลสมความมุ่งหมาย ในปี พ.ศ. 2534 ได้มีบุคคลภายนอกสนใจเรียกใช้บริการดังกล่าวมากถึง 1,041 ราย เงินรายได้เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว ได้จัดสรรให้แก่ผู้ได้รับการฝึกอบรมเฉลี่ยตามแรงงาน เงินจำนวนนี้ทางมูลนิธิฯ ได้เก็บรวบรวมไว้ และค่าใช้จ่าย ให้แก่ผู้ได้รับประโยชน์เมื่อเสร็จสิ้นการศึกษาแล้ว เพื่อใช้เป็นทุนรวมประกอบอาชีพตั้งต่อไป

ในหลวงกับงานพัฒนาฝนหลวง*

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเยี่ยมราษฎรในจังหวัดต่าง ๆ เป็นประจำได้ทรงพบเห็นท้องถิ่นหลาย ๆ แห่ง ประสบปัญหาความแห้งแล้ง หรือขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการทำเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูเพาะปลูกเกษตรกรจะประสบความเดือดร้อน ทุกข์ยากมาก เนื่องจากบางครั้งฝนได้ทิ้งช่วงนาน หรือภาวะฝนทิ้งช่วงเกิดในระยะวิกฤติของพืชผล คือ พืชอยู่ในระยะที่กำลังให้ผลผลิตต่ำหรืออาจจะไม่มีผลผลิตให้เลย เป็นต้น ดังนั้น ภาวะฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วงในแต่ละครั้ง/แต่ละปี จึงสร้างความเดือดร้อนและความสูญเสียทางเศรษฐกิจแก่เกษตรกรเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ภาวะความต้องการใช้น้ำนับวันจะทวีปริมาณความต้องการเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราการเพิ่มของประชากร การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและการเจริญเติบโตของกลุ่มอุตสาหกรรม

ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลและทรงความอัจฉริยะในพระองค์ท่าน

---

* รวบรวมและเรียบเรียงจาก

1. สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง. โครงการพระราชดำริฝนหลวง.
2. สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง. ในหลวงของเรากับฝนหลวง.

ดังนั้นในปีพุทธศักราช 2498 จึงได้มีพระราชดำริค้นหาวิธีการที่จะทำให้เกิดฝนตกนอกเหนือจากที่จะได้รับจากธรรมชาติ โดยนำเทคโนโลยีนำสมัยและทรัพยากรที่มีอยู่ประยุกต์กับศักยภาพของการเกิดฝนในเขตร้อน เช่น ประเทศไทยมุ่งขจัดปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว และทรงมีพระราชหฤทัยเชื่อมั่นว่าวิธีการดังกล่าวนี้ จะทำให้การพัฒนาระบบการจัดทรัพยากรน้ำของชาติเกิดความพร้อมและครบบริบูรณ์ตามวัฏจักรของน้ำ คือ

1). การพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำใต้ดิน

2). การพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำผิวดิน

3). การพัฒนาการจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำในบรรยากาศ

และทรงเชื่อมั่นในพระราชหฤทัยว่าด้วยลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศของประเทศจะสามารถดำเนินการให้บังเกิดผลสำเร็จได้อย่างแน่นอน

ดังนั้น ในปีพุทธศักราช 2499 จึงได้ทรงพระมหากรุณาพระราชทานโครงการพระราชดำริ *"ฝนหลวง"* ให้หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล รับไปดำเนินการศึกษาวิจัยและการพัฒนากรรมวิธี การทำฝนให้บังเกิดผลโดยเร็ว

พระบรมราโชบายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงกลยุทธการพัฒนาโครงการพระราชดำริ "ฝนหลวง"

1. ทรงเน้นถึงความจำเป็นในด้านพัฒนาการ และการดำเนินการปรับปรุงวิธีการทำฝนในแนวทางของการออกแบบ การปฏิบัติการและการติดตามและประเมินผลที่มีลักษณะเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อศึกษารูปแบบของเมฆ และการปฏิบัติการทำฝนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. ทรงย้ำถึงบทบาทของการดัดแปรสภาพอากาศหรือการทำฝนว่าเป็นองค์-ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งในกระบวนการจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำ เช่น การเพิ่มปริมาณน้ำให้แก่แหล่งเก็บกักน้ำต่าง ๆ การบรรเทาปัญหามลภาวะและการเพิ่มปริมาณน้ำเพื่อสาธารณูปโภค เป็นต้น

3. ทรงเน้นว่า ความร่วมมือประสารงานอย่างเต็มที่ระหว่างหน่วยงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ที่จะเป็นกุญแจสำคัญในอันที่จะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้

สรุปจากกระแสพระราชดำรัส โดยคณะผู้เชี่ยวชาญชาวสหรัฐอเมริกา แปลเรียบเรียงโดย ดร. เอนก หิรัยรักษ์ ในวโรกาสพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ท่านปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการดัดแปรสภาพอากาศชาวสหรัฐอเมริกา คณะที่ปรึกษาพัฒนาวิชาการฝนหลวงและผู้แทนสำนักงานปฏิบัติการฝนหลวงเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2529

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงกำหนดขั้นตอนของกรรมวิธีการทำฝนหลวงขึ้น เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย ๆ ตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง : *"ก่อกวน"*

เป็นขั้นตอนที่เมฆธรรมชาติเริ่มก่อตัวทางแนวตั้ง การปฏิบัติการฝนหลวงในขั้นตอนนี้จะมุ่งใช้สารเคมีไปกระตุ้นให้มวลอากาศเกิดการลอยตัวขึ้นสู่เบื้องบน เพื่อให้เกิดกระบวนการชักนำไอน้ำหรือความชื้นเข้าสู่ระบบการเกิดเมฆ ระยะเวลาที่จะปฏิบัติการในขั้นตอนนี้ไม่ควรเกิน 10.00 น. ของแต่ละวัน โดยการใช้สารเคมีที่สามารถดูดซับไอน้ำจากมวลอากาศได้ แม้จะมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ (มีค่า Critical relative humidity ต่ำ) เพื่อการตุ้นกลไกของกระบวนการกลั่นตัวไอน้ำในมวลอากาศ (เป็นการสร้าง Surrounding ให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของเมฆด้วย) ทางด้านเหนือลมของพื้นที่เป้าหมาย เมื่อเมฆเริ่มเกิดมีการก่อตัวและเจริญเติบโตทางตั้งแล้วจึงใช้สารเคมีที่ให้ปฏิกิริยาคายความร้อน โปรยเป็นวงกลมหรือเป็นแนวถัดมาทางใต้ลม เป็นระยะทางสั้น ๆ เข้า

ก่อกวน

เลี้ยงให้อ้วน

โจมตี

สู่ก้อนเมฆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดกลุ่มแกนร่วม (main cloud core) ในบริเวณปฏิบัติการ สำหรับใช้เป็นศูนย์กลางที่จะสร้างกลุ่มเมฆฝนในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่สอง : *"เลี้ยงให้อ้วน"*

เป็นขั้นตอนที่เมฆกำลังก่อตัวเจริญเติบโต ซึ่งเป็นระยะสำคัญมากในการปฏิบัติการฝนหลวง เพราะจะต้องไปเพิ่มพลังงานให้แก่ updraft ให้ยาวนานออกไป ต้องใช้เทคโนโลยีและประสบการณ์ หรือศิลปะแห่งการทำฝนควบคู่ไปพร้อมๆ กัน เพื่อตัดสินใจโปรยสารเคมีฝนหลวงชนิดใด ณ ที่ใดของกลุ่มก้อนเมฆ และในอัตราใดจึงเหมาะสม เพราะต้องให้กระบวนการเกิดละอองเมฆ สมดุลกับความแรงของ updraft มิฉะนั้นจะทำให้เมฆสลาย

ขั้นตอนที่สาม : *"โจมตี"*

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกรรมวิธีปฏิบัติการฝนหลวง เมฆ หรือกลุ่มเมฆฝนมีความหนาแน่นมากพอที่จะสามารถตกเป็นฝนได้ ภายในกลุ่มเมฆจะมีเม็ดน้ำขนาดใหญ่มากมาย หากเครื่องบินบินเข้าไปในกลุ่มเมฆฝนนี้จะมีเม็ดน้ำเกาะตามปีกและกะจังหน้าของเครื่องบิน เป็นขั้นตอนที่สำคัญ และอาศัยประสบการณ์มาก เพราะจะต้องปฏิบัติการเพื่อลดความรุนแรงของ updraft หรือทำให้อายุของ updraft หมดไป สำหรับการปฏิบัติการในขั้นตอนนี้จะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการทำฝนหลวง ซึ่งมีอยู่ 2 ประเด็น คือ เพื่อเพิ่มปริมาณฝนตก (Rain enhancement) และเพื่อให้เกิดการกระจาย การตกของฝน (Rain redistribution)

เครื่องมือและอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ประกอบในการทำฝนหลวง

1. เครื่องมืออุตุนิยมวิทยา

ใช้ในการตรวจวัดและศึกษาสภาพอากาศประกอบการวางแผนปฏิบัติการ นอกเหนือจากแผนที่อากาศ ภาพถ่ายดาวเทียมที่ได้รับสนับสนุนเป็นประจำวันจากกรมอุตุนิยมวิทยาที่มีใช้ได้แก่

1.1) **เครื่องวัดลมชั้นบน** (Pilot Balloon)

ใช้ตรวจวัดทิศทางและความเร็วลมระดับสูงจากผิวดินขึ้นไป

1.2) **เครื่องวิทยุหยั่งอากาศ** (Radiosonde)

เป็นเครื่องมืออิเล็คทรอนิคส์ ประกอบด้วยเครื่องส่งวิทยุซึ่งจะติดไปกับบอลลูน และเครื่องรับสัญญาณวิทยุ ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงข้อมูล อุณหภูมิ ความชื้น ของบรรยากาศในระดับต่างๆ

1.3) **เครื่องเรดาร์ตรวจอากาศ** (Weather Radar)

ที่มีใช้อยู่เป็นแบบติดรถยนต์เคลื่อนที่ได้ มีประสิทธิภาพสามารถบอกบริเวณที่มีฝนตกและความแรง หรือปริมาณน้ำฝนและการเคลื่อนที่ของกลุ่มฝนได้ในรัศมี 200 -

ตัวอย่างสำเนาวิทยุรับสั่ง

ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาพระราชทานให้คณะปฏิบัติการฝนหลวงในวโรกาสต่าง ๆ

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515

ยินดีในความสำเร็จขอชมเชยเจ้าหน้าที่ทั้งหมด การปฏิบัติในครั้งต่อไปพยายามให้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น แต่ที่ฝนได้ตกลงทางเหนือของจังหวัดก็เป็นการช่วยเหลือส่วนหนึ่งแล้ว เพราะเป็นการเพิ่มน้ำในแม่น้ำป่าสัก

วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2515

ตาม ว. ของท่าน ที่ ฝล.ขก. 3/15 ลว. 24 ส.ค. 15 ได้พิจารณาแล้วคาดว่าการปฏิบัติที่อ.ภูเขียวอยู่ในระยะใกล้เกินไป ฝนจึงเลยไปตกที่มหาสารคาม ควรร่นระยะการปฏิบัติการไปทางทิศตะวันตก โดยปฏิบัติการเป็นแนวยาวระหว่าง อ.หนองบัวแดง กับประมาณ 10 กม. ทางทิศตะวันตกของ อ.เกษตรสมบูรณ์ เพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2515

ตาม ว. ของท่าน ที่ ฝล.ขก. 4/15 ลว. 25 ส.ค. 15 ขอชมเชยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกนายด้วยใจจริง ที่สามารถปฏิบัติงานได้ผลสมความมุ่งหมาย การปฏิบัติการใน 26 ส.ค. 15 ขอให้เลื่อนแนวการปฏิบัติการ สูตร 1 ออกไปทางทิศตะวันตกของแนวเดิมอีก 20 กม.

วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2515

ตอบ ว. ฝล.ขก. 17/15 ลว. 3 ต.ค. 15 คำสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ปฏิบัติการดังนี้

1. เปลี่ยนจากพิกัด ที.อี. 3520 เป็น ที.อี. 2520 และ ที.ดี. 7095 เป็น ที.ดี. 6095
2. เปลี่ยนจากพิกัด ที.อี. 3000 เป็น ที.อี. 2000 และ ที.ดี. 6080 เป็น ที.ดี. 5080
3. หากผลการตรวจสอบอากาศ ก่อนปฏิบัติการปรากฏว่า ทิศทางลมเปลี่ยนไปอีก ให้พิจารณาเปลี่ยนพิกัดให้เหมาะสมได้ และตามข้อ 3 ปรากฏว่า มีเมฆมากจริง ๆ ในบริเวณ ให้ปฏิบัติการโดยใช้สูตร 4 ให้มากกว่าที่เคยใช้

วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

1. ตามข่าวที่ ฝล.ตก. 1 ปฏิบัติดีแล้ว
2. 1 วัน น่าจะปฏิบัติการสูตร 1, สูตร 4 และสูตร 6
3. ถ้าสภาพอากาศอำนวยเช่นนี้ การปฏิบัติการเห็นจะได้ผลดี
4. ถ้าสภาพอากาศเปลี่ยนควรปฏิบัติการ สูตร 1 และสูตร 6 สูตร 1 และหรือสูตร 4 และ 6

หมายเหตุ สูตร 1 และ 6 หมายถึง สูตร 1 และ 6 สลับกันทุก 3 วินาที, สูตร 1 และ 4 หมายถึง สูตร 1 และ 4 ใช้ บ. 2 เครื่อง, สูตร 4 สูตร 6 ใช้ บ. 1 เครื่อง

วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

การปฏิบัติฯ ให้เจ้าหน้าที่ระวังมิให้สารเคมีฟุ้งขึ้นใน บ. เดี๋ยวจะเกิดอาการแพ้ตามผิวหนังและปอด (หมายเหตุ ให้ปฏิบัติการใช้สูตร 1 ก่อนสูตร 4 และ 6)

วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2517

1. ทอ. สามารถสนับสนุน บ.ซี. 123 ตั้งแต่วันที่ 9 ก.ย. - 15 ก.ย. 17

2. ให้ปฏิบัติการโดยใช้สูตร 1 เป็นแนวยาวไม่เกิน 50 กม. ในพื้นที่ไม่เกินพิกัด คิว.เอส. 5020 - คิว.ยู. 5020 - ที.ซี. 5090 - ที.บี. 5010

3. หลังจากแนวแรกให้ปฏิบัติการติดตามเหมือน ฝล.ขก.

วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2521

1. เท่าที่รายงานมาสังเกตว่าปฏิบัติการยังไม่ได้ผล

2. ปฏิบัติการตอนเช้าสามารถมีเมฆแต่สลายตัว

3. เข้าใจว่าเพราะช่วงเวลา 10.00 - 12.00 น. ไปปฏิบัติการสูตรร้อน

4. ถ้าเวลา 10.30 น. มีเมฆระดับต่ำแล้วควรใช้สูตรเย็นเลี้ยงให้เมฆอ้วน พร้อมกับโปรยสูตร 1 ในหรือเหนือเมฆ โปรยสูตรเย็นมากระดับต่ำ

5. ถ้าเมฆมากจริง ๆ ใช้สูตรร้อนสลับกับสูตรเย็นได้

6. ถ้าเมฆน้อยสูตรร้อนจะทำให้เมฆสลายตัว ในกรณีนี้ควรใช้สูตรร้อนเพราะในช่วงเวลา 08.00 - 09.30 น. เมื่ออากาศยังเย็นอยู่

วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2521

1. ฤดูดีเปรสชั่นหมดแล้วสำหรับภาคเหนือ ปฏิบัติการไม่น่ามีอันตราย

2. โดยสภาพอากาศแห้งเย็น ไม่ควรใช้วิธีเดิม มีสูตรเย็นควรโปรยตอนเช้า และสายถึงบ่ายใช้สูตรเย็นระดับต่ำ

400 กม. ซึ่งนอกจากจะใช้ประกอบการวางแผนปฏิบัติการแล้ว ยังใช้เป็นหลักฐานในการประเมินผล ปฏิบัติการฝนหลวงอีกด้วย

1.4) **เครื่องมือตรวจอากาศผิวพื้นต่าง ๆ**

เช่น เครื่องวัดอุณหภูมิ เครื่องวัดความเร็ว และทิศทางลม เครื่องวัดปริมาณน้ำฝน เป็นต้น

2. เครื่องมือเตรียมสารเคมี

ได้แก่เครื่องบดสารเคมี เครื่องผสมสารเคมี ทั้งแบบน้ำ และแบบผง ถังและกรวยโปรยสารเคมี เป็นต้น

3. เครื่องมือสื่อสาร

ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และสั่งการระหว่างนักวิชาการบนเครื่องบินกับฐานปฏิบัติการ หรือระหว่างฐานปฏิบัติการ 2 แห่ง หรือใช้รายงานผลระหว่างฐานปฏิบัติงานสำนักงานฯ ในส่วนกลาง โดยอาศัยข่ายร่วมของวิทยุตำรวจ ศูนย์สื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย วิทยุเกษตรและกรมไปรษณีย์โทรเลข เครื่องมือสื่อสารที่ใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ วิทยุซิงเกิลไซด์แบนด์ วิทยุ FM.1, FM.5 เครื่องโทรพิมพ์ เป็นต้น

4. เครื่องมือทางวิชาการอื่น ๆ

เช่น อุปกรณ์ทางวางแผนปฏิบัติการวางแผนปฏิบัติการเข็มทิศ แผนที่ กล้องส่องทางไกล เครื่องมือตรวจสอบสารเคมี กล้องถ่ายภาพ และอื่น ๆ

5. สถานีเรดาร์ฝนหลวง

ในบรรดาเครื่องมืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ภายใต้โครงการวิจัยทรัพยากรบรรยากาศประยุกต์จำนวน 8 รายการนั้น Doppler radar จัดเป็นเครื่องมืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่มีมูลค่าสูงสุด Doppler radar นี้ใช้เพื่อวางแผนการทดลองและติดตามประเมินผลปฏิบัติการฝนหลวงสาธิต เครื่องมือชนิดนี้ทำงานโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ (Microvax 3400) ควบคุมการสั่งการ การเก็บบันทึก รวบรวมข้อมูล สามารถนำข้อมูลกลับมาแสดงใหม่จากเทปบันทึกในรูปแบบการทำงานของ IRIS (IRIS Software) ผ่าน Processor (RUP-6) กล่าวคือข้อมูลจะถูกบันทึกไว้ในเทปบันทึกข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถนำมาใช้ได้ตลอด ซึ่งเชื่อมต่อกับระบบเรดาร์ การแสดงผล/ข้อมูลโดยจอภาพ (TV.monitor) ขนาด 20 นิ้ว สถานที่ตั้ง Doppler radar หรือที่เรียกว่า **สถานีเรดาร์ฝนหลวง** นี้อยู่ที่ตำบลยางเปียง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยความสำคัญและปริมาณความต้องการให้ปฏิบัติการฝนหลวงช่วยเหลือทวีจำนวนมากขึ้น ฉะนั้นเพื่อให้งานปฏิบัติการฝนหลวงสามารถปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรได้กว้างขวางและได้ผลดียิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาก่อตั้ง **สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง** ขึ้นในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 21 กันยายน

พ.ศ. 2518 เพื่อเป็นหน่วยงานรองรับโครงการพระราชดำริฝนหลวงต่อไป และมีสถานีปฏิบัติการฝนหลวงกระจายตามภูมิภาค 7 จังหวัด ดังนี้ นครสวรรค์, เชียงใหม่, ขอนแก่น, อุดรธานี, นครราชสีมา, ลพบุรี และประจวบคีรีขันธ์

จากกรรมวิธีการทำฝนหลวงที่ใช้เป็นหลักอยู่ในปัจจุบัน คือ การโปรยสารเคมีฝนหลวงจากเครื่องบิน เพื่อเร่งหรือเสริมการก่อตัวและการเจริญเติบโตของเมฆ และการโจมตีกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการที่เคยปฏิบัติกันมาตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบันนี้นั้น ในบางครั้งก็ประสบปัญหาที่ไม่สามารถปฏิบัติการตามขั้นตอนกรรมวิธีให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น ในขั้นโจมตีให้ฝนตกลงสู่พื้นที่เป้าหมาย ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากฝนตกปกคลุมสนามบิน เกิดลมพายุปั่นป่วน และรุนแรง เครื่องบินไม่สามารถบินขึ้นปฏิบัติการได้ ทำให้กลุ่มเมฆเคลื่อนพ้นพื้นที่เป้าหมาย จากปัญหาต่างๆ เหล่านี้ จึงได้มีการวิจัยและทดลองกรรมวิธีการทำฝน เพื่อการพัฒนาและก้าวหน้า บรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้นอีกระดับหนึ่ง อาทิเช่น การทำวิจัยสร้างจรวดบรรจุสารเคมียิงจากพื้นดินเข้าสู่ก้อนเมฆ หรือยิงจากเครื่องบินจึงได้มีการเริ่มวิจัยประดิษฐ์จรวดทำฝนร่วมกับกรมสรรพวุธทหารบก เมื่อ พ.ศ. 2515 - 2516 จนก้าวหน้าถึงระดับทดลองยิงในเบื้องต้นแล้ว แต่ต้องหยุดชะงักด้วยความจำเป็นบางประการของกรมสรรพาวุธทหารบก จนถึง พ.ศ. 2524 คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาและวิจัย จรวดฝนเทียมขึ้น ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านจรวดของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ นักวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ และนักวิชาการฝนหลวง ซึ่งได้ทำการวิจัยประดิษฐ์และพัฒนาจรวดต้นแบบขึ้นทำการทดลองยิงทดสอบก้าวหน้ามาตามลำดับ และถึงขั้นบรรจุสารเคมีเพื่อทดลองยิงเข้าสู่ก้อนเมฆจริงแล้วในปี พ.ศ. 2530 ในการนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาพระราชทานแนวความคิดในการวิจัยขึ้นนี้

อาจกล่าวได้ว่าการวางแผนและกำหนดกรรมวิธีในการทำฝนหลวงในขั้นตอนต่างๆ นั้น ได้มาจากพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการนำความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานให้แต่ละขั้นตอน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นวิทยุสื่อสาร ดาวเทียม หรือแม้แต่คอมพิวเตอร์ก็ตาม พระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร*

ในการเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรมยังภูมิภาคต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์นั้น พระราชประสงค์ที่แท้จริงของพระองค์ คือการเสด็จฯออกสดับตรับฟังทุกข์สุขของอาณาประชาราษฎร์ แล้วทรงนำกลับมาขบคิดหาแนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของพสกนิกรเหล่านั้น

ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่าปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรคือ ทุกข์เข็ญที่เข้ามาแผ้วพาลการดำรงชีพของพสกนิกรไทย จึงมีพระราชดำริแนวคิดใหม่ในการบริหาร

---

* รวบรวมและเรียบเรียงจาก

1. คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักงาน. **องค์พระผู้สถิตย์ในหทัยราษฎร์**. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด. 2538.
2. เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา. **วารสารมูลนิธิชัยพัฒนา**. เมษายน 2537.

การจัดที่ดินของเกษตรกรให้มีสัดส่วนในการใช้พื้นที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ พื้นที่เกษตรกรไทยส่วนใหญ่จะมีเฉลี่ยราว 10 - 15 ไร่ต่อครอบครัว โดยทำการแบ่งพื้นที่ดินทั้งหมดดังนี้

30% ขุดสระน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

60% เป็นพื้นที่สำหรับทำไร่ ทำนา ปลูกข้าวและไม้ผลหรือไร่สวนผสม

10% ที่เหลือใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ปลูกพืชสวนครัวและถนน

จะเห็นได้ว่าหลักการสำคัญทฤษฎีนี้ก็คือ ให้เกษตรกรมีความพอเพียง โดยเลี้ยงตัวเองได้ (Self Sufficiency) ในระดับที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ต้องมีความสามัคคีเกิดขึ้นในท้องถิ่น แต่แนวพระราชดำรินี้คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยที่จะยอมเสียสละพื้นที่ดินจำนวนมากเพื่อกักเก็บน้ำ และมักจะขุดบ่อเล็กๆ ทำการปลูกพืชโดยพึ่งระบบน้ำฝน ซึ่งได้ผลน้อยมากในสภาวการณ์ปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวคิด *"ทฤษฎีใหม่"* นี้โดยได้พระราชทานพระราชดำริให้ทำการทดลองขึ้น ณ วัดมงคลชัยพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ด้วยการ แบ่งพื้นที่ตามสัดส่วน คือ

สระน้ำ 3 ไร่

นาข้าว 5 ไร่

ส่วนที่หนึ่ง ร้อยละ 30 เนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 3 ไร่ ให้ทำการขุดสระกักเก็บน้ำที่มีความลึกประมาณ 4 เมตร จะมีความสามารถกักเก็บน้ำได้มากถึง 19,000 ลูกบาศก์เมตร

ส่วนที่สอง ร้อยละ 60 ทำการเพาะปลูกพืชต่างๆ โดยแบ่งที่ดินนี้เป็น 2 ส่วน ส่วนแรก ร้อยละ 30 ทำนาข้าวประมาณ 5 ไร่ อีกส่วนหนึ่ง ร้อยละ 30 ปลูกพืชไร่หรือพืชสวน ตามแต่สภาพของพื้นที่และภาวะตลาดประมาณ 5 ไร่ พื้นที่ทางการเกษตรทั้ง 2 แบบนี้ใช้น้ำประมาณ 10,000 ลูกบาศก์เมตร

ส่วนที่สาม พื้นที่ที่เหลือร้อยละ 10 เนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ จัดเป็นที่อยู่อาศัย ถนน ก่อสร้างคัดดินหรือคูคลอง ตลอดจนปลูกพืชสวนครัวและเลี้ยงสัตว์

ในส่วนของการดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่นี้ได้พระราชทานแนวพระราชดำริอันมี หลักสำคัญคือ

1. เป็นวิธีการที่สามารถใช้ปฏิบัติได้กับเกษตรที่เป็นเจ้าของที่ดินจำนวนน้อยแปลงเล็กๆ ประมาณ 15 ไร่ ซึ่งเป็นอัตราถือครองโดยเฉลี่ยของเกษตรกรไทย

2. มุ่งให้เกษตรกรมีความพอเพียงในการเลี้ยงสัตว์ตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อน โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของความสามัคคีในท้องถิ่น

3. สามารถผลิตข้าวบริโภคได้เพียงพอทั้งปีโดยถือว่าครอบครัวหนึ่งทำนา 5 ไร่ จะมีข้าวกินตลอดปี ซึ่งเป็นหลักสำคัญของทฤษฎีใหม่นี้

4. ใช้หลักเกณฑ์เฉลี่ยว่าต้องมีน้ำใช้ในช่วงฤดูแล้ง เฉลี่ยประมาณ 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ เพื่อใช้ในการทำนาปลูกพืชสวน พืชไร่และเลี้ยงปลา

แนวพระราชดำริที่ทรงทดลองใช้เป็นทฤษฎีใหม่นี้ บัดนี้ได้พิสูจน์แล้วว่าการเจริญรอยยุคบาทในการบริหารที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรแนวใหม่นี้ เกษตรกรสามารถเพิ่มพูนรายได้ และผลผลิตสูงขึ้นจนพลิกความคาดหมาย เป็นแบบอย่างที่เกษตรกรต่างนำไปใช้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ทำสวนผสม 5 ไร่ ไม้ยืนต้น 21/2 ไร่, พืชไร่ 21/2 ไร่

บ้านที่อยู่อาศัย 2 ไร่

นับเป็นพระปรีชาสามารถอันลุ่มลึก กอปรด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล และสูงยิ่งด้วยพระสติปัญญาในพระมหากษัตรย์ไทยผู้ทรงเป็นที่รักยิ่งของปวงประชาโดยแท้

แนวพระราชดำริของพระองค์กำหนดขึ้นเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่หนึ่ง

เมื่อราษฎรได้แบ่งพื้นที่ตามสัดส่วนที่ทรงกำหนดขึ้นแล้วก็จะทำการขุดเพื่อให้มีการกักเก็บน้ำไว้ใช้เพาะปลูกได้ตลอดปี และยังสามารถเลี้ยงปลาและปลูกพืชน้ำพืชริมตลิ่ง เพิ่มรายได้อีกด้วย

ดังพระราชดำรัชตอนหนึ่งว่า

"...การเลี้ยงปลาเป็นรายได้เสริม ถ้าเลี้ยงปลาไม่กี่เดือนก็มีรายได้เราทำอันนี้ ทำบ่อน้ำจุ 700,000 ลูกบาศก์เมตร หาทางที่จะต่อท่อลงมาที่นี่มาลงสระที่ขุดไว้ต่อไปคนที่เป็นเจ้าของเห็นว่าอันนี้ก็จะช่วยขุดสระต่อไปก็จะขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น ได้ประโยชน์มากขึ้น..."

ขั้นตอนที่สอง

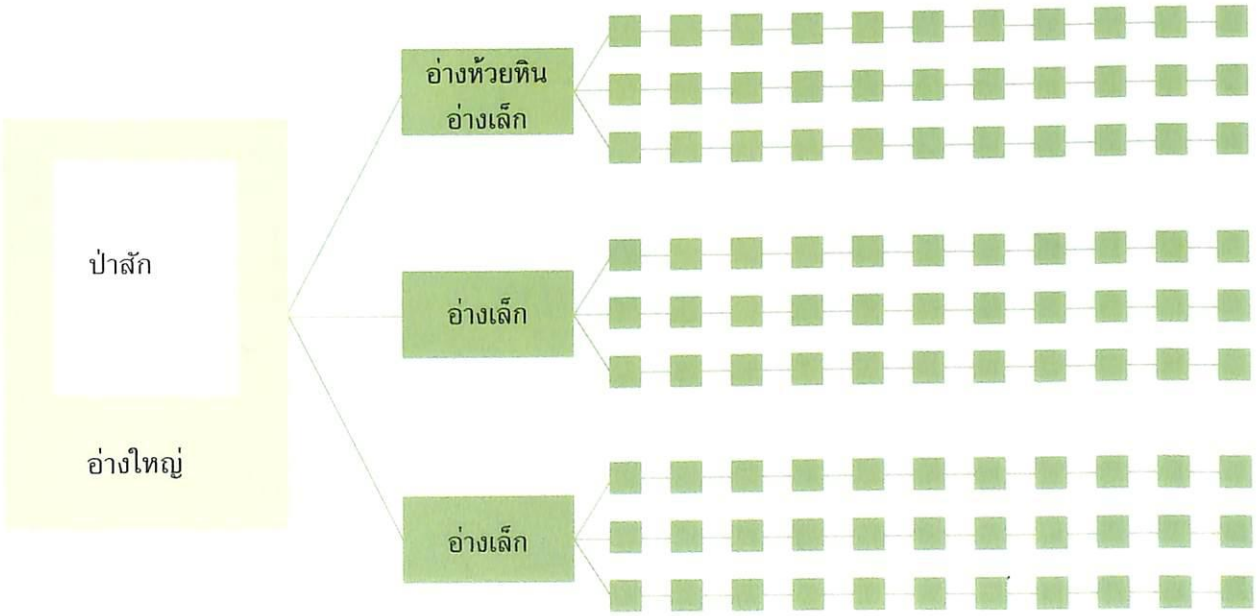
หากฝนทิ้งช่วงหรือเกิดขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งทำให้จำเป็นต้องใช้ปริมาณน้ำมาก จำเป็นต้องเติมน้ำที่พร่องไปให้พร้อมเสมอ ดังนั้นจึงควรทำระบบส่งน้ำจากอ่างน้ำห้วยหินขาวซึ่งอยู่ทางเหนือตอนบนของพื้นที่วัดมงคงขัยพัฒนาเชื่อมต่อมายังสระน้ำที่ได้ขุดไว้ของแต่ละแปลงก็จะทำให้มีน้ำใช้ตลอดปี โดยราษฎรสามารถสูบน้ำจากสระมาใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา หากน้ำในสระไม่เพียงพอก็ส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำมาเพิ่มเติมในสระได้เช่นกัน

ขั้นตอนที่สาม

เมื่อโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำป่าสักดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้วก็ให้นำน้ำจากเขื่อนป่าสักโดยวิธีการสูบต่อก่อเป็นการทดลองอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวทำให้เต็มตลอดเวลาครบระบบสู่สระน้ำเกษตรกรและถ้ามีน้ำพอก็อาจจะขยายพื้นที่ทฤษฎีใหม่ออกไปได้เรื่อยๆ

บัดนี้ทฤษฎีใหม่ได้พลิกผันชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีรายได้และความเป็นอยู่สูงขึ้น พระราชจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่นี้ บรรดาไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ต่างล้วนตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงสอดส่องห่วงใยเอาพระราชหฤทัยใส่ในความทุกข์เข็ญของเกษตรกรในแง่มุมที่ไม่ผู้ใดคาดคิดมาก่อน พระราชกรณียกิจเช่นนี้สมควรค่าแก่การดำรงพระราชฐานะแห่ง ***"พระปิตุราชา"*** ของฟ้าเมืองไทยโดยแท้

ระบบทฤษฎีใหม่ที่สมบูรณ์ อ่างใหญ่ เติมอ่างเล็ก อ่างเล็ก เติมสระน้ำ

กังหันน้ำชัยพัฒนา*

โครงการบำบัดน้ำเสียอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดขึ้นเนื่องจากพระองค์ทรงทราบว่ากรุงเทพฯ และแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำเน่าเสียอยู่ในขั้นวิกฤติรุนแรง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากมาย กล่าวคือ

- ด้านการอุปโภคและบริโภค
- ด้านระบบนิเวศน์วิทยาที่เสื่อมลง
- ด้านคุณภาพชีวิต

จากปัญหาน้ำเสียดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นอย่างมาก *"การประดิษฐ์เครื่องกลเติมอากาศ"* จึงบังเกิดขึ้นโดยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อผลิตขึ้นมาใช้ในประเทศไทย นับตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2531 ที่ได้พระราชทานรูปแบบอันเป็นเค้าโครงและแนวพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ณ อาคารชัยพัฒนา พระราชวังสวนจิตรลดา เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำ

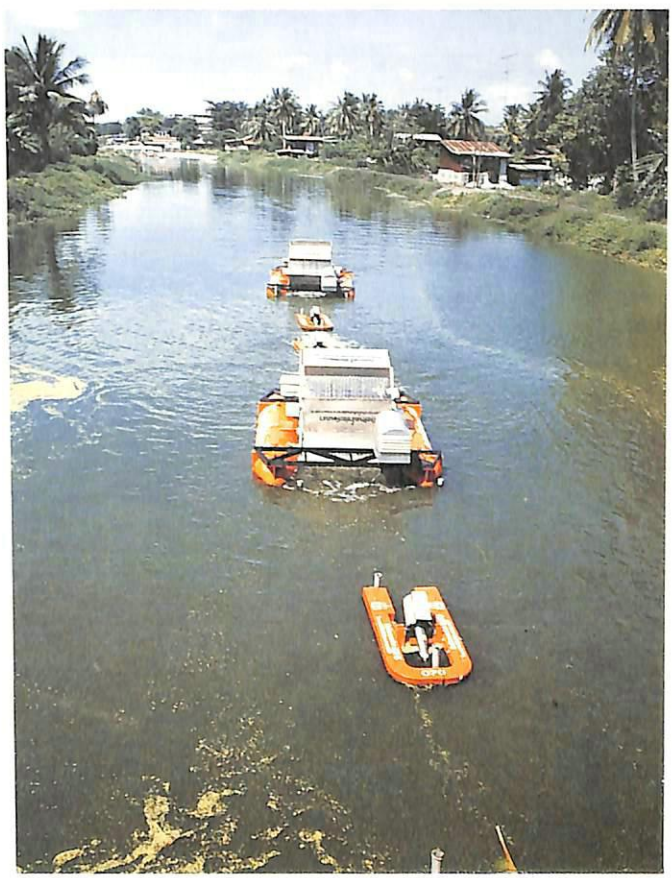
---

* รวบรวมและเรียบเรียงจาก

1. คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักงาน. **องค์พระผู้สถิตย์ในหทัยราษฎร์**. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด. 2538.
2. เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา. **วารสารมูลนิธิชัยพัฒนา**. เมษายน 2537.

หมุนช้า แบบทุ่นลอยที่มีชื่อว่า *"กังหันน้ำชัยพัฒนา"* จึงกำเนิดขึ้นเป็นสิ่งประดิษฐ์อันเกิดขึ้นด้วยพระเมตตาห่วงใยในทุกข์เข็ญเพื่อสุขภาพของพสกนิกรผู้เดือดร้อนโดยแท้

เครื่องกังหันน้ำชัยพัฒนา เป็นผลงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้รับการจดสิทธิบัตรเป็นสิ่งประดิษฐ์ของไทย ที่จะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาประเทศ มีบริษัทห้างร้านเอกชนและหน่วยราชการที่นำประดิษฐกรรมนี้ไปใช้ในการบำบัดน้ำเสียตามที่ต่าง ๆ มีผลดีเป็นที่ประจักษ์แล้วหลายแห่ง ทำให้สามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศได้เป็นจำนวนมาก

กังหันน้ำชัยพัฒนา เป็นเครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำแบบทุ่นลอย สามารถลอยขึ้นลงได้เองตามระดับน้ำ มีใบพัดที่ออกแบบเป็นซองตักน้ำรูปสี่เหลี่ยมคางหมู จำนวน 6 ซอง โดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 2 แรงม้า สำหรับขับเคลื่อนซองน้ำให้หมุนรอบเป็นวงกลม ทั้งนี้ใช้หลักการวิดน้ำขึ้นไปสาดกระจายให้เป็นฝอยในอากาศ ทำให้น้ำสัมผัสกับอากาศได้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้ปริมาณออกซิเจนในอากาศสามารถละลายผสมผสานเข้าไปในน้ำได้อย่างรวดเร็ว คุณสมบัติที่ดีเลิศของกังหันน้ำชัยพัฒนา คือ เป็นเครื่องกลเติมอากาศที่ช่วยบำบัดน้ำเสียที่มีต้นทุนถูกและใช้งานได้สะดวก จากการทดสอบประสิทธิภาพปรากฏว่า สามารถช่วยถ่ายออกซิเจนได้เท่ากับ 0.9 กิโลกรัมของออกซิเจนต่อแรงม้าต่อชั่วโมง

คุณค่าอันอเนกอนันต์ของเครื่องกังหันน้ำชัยพัฒนาทำให้คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ มีมติสมควรทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติประจำปี 2536 เป็นรางวัลที่ 1

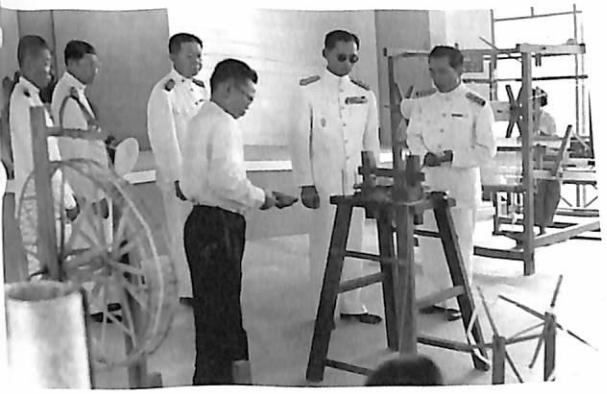

มูลนิธิราชประชาสมาสัย

ขวัญแก้ว วัชโรทัย

เมื่อ พ.ศ. 2497 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ ณ ศาลาเฉลิมกรุง รายได้ทั้งหมดพระราชทานในการสร้างตึก *"อานันทมหิดล"* ในบริเวณโรงพยาบาลศิริราช เพื่อเป็นพระอนุสรณสถานแก่สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ปรากฏว่ารายได้จากการฉายภาพยนตร์ในครั้ง 38 ปีมาแล้วนั้นสูงถึง 444,600.50 (สี่แสนสี่หมื่นสี่พันหกร้อยบาทห้าสิบสตางค์) แต่กระนั้นก็ยังไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง จึงพระราชทานเงินส่วนพระองค์และเงินที่มีผู้โดยเสด็จพระราชกุศลเพิ่มเติมอีก รวมทั้งสิ้นเป็นเงินหนึ่งล้านห้าแสนห้าหมื่นแปดพันห้าร้อยหกสิบเอ็ดบาท (1,558,561) ตึก *"อานันทมหิดล"* จึงอุบัติขึ้นสมพระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเปิดตึก *"อานันทมหิดล"* ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2500

เมื่อสร้างตึกสำหรับเด็กเจ็บป่วยขึ้นที่โรงพยาบาลศิริราชเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าคงมีเงินเหลืออีก 175,064.75 (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นห้าพันหกสิบสี่บาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) ประจวบ

กับรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขในสมัยนั้น ได้มีหนังสือกราบบังคมทูลขอพระราชทานเงินเพื่อสร้างสถาบันอบรมเจ้าหน้าที่และค้นคว้าเรื่องโรคเรื้อนขึ้นที่สถานพยาบาลพระประแดง ในวงเงินประมาณหนึ่งล้านบาท จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินจำนวนที่เหลือนี้ให้เป็นทุนในการริเริ่มเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคเรื้อน การก่อสร้างได้ดำเนินตามโครงการขึ้นทีละหลังตามลำดับและตามกำลังเงินที่มีอยู่จนครบสี่หลัง เป็นเงิน 1,236,000 บาท (หนึ่งล้านสองแสนสามหมื่นหกพันบาท)

เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2501 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินไปในพระราชพิธีวางศิลาฤกษ์ ณ สถานพยาบาลพระประแดง เมื่อการก่อสร้างได้ดำเนินการจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว กระทรวงสาธารณสุขได้ขอพระราชทานนามสถาบันแห่งนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานว่า *"สถาบันราชประชาสมาสัย"* (มีความหมายว่าพระมหากษัตริย์และประชาชนอาศัยซึ่งกันและกัน) และเสด็จพระราชดำเนินเปิด *"สถาบันราชประชาสมาสัย"* เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2503

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแนวพระราชดำริ ว่าดวงตราประจำของมูลนิธิควรเป็นรูปดอกบัวกับน้ำ ซึ่งหมายถึงพระมหากษัตริย์กับประชาชนผู้ออกแบบดวงตรา คือ คุณเหม เวชกร ดอกบัวสีเหลือง หมายถึงพระมหากษัตริย์ สีเหลือง คือประจำวันจันทร์อันเป็นวันพระบรมราชสมภพ น้ำหมายถึงประชาชน โดยธรรมชาติแล้วดอกบัวกับน้ำต้องอาศัยซึ่งกันและกันจึงจะมีชีวิตเจริญอยู่ได้

นับแต่นั้นมาสถาบันราชประชาสมาสัยนี้ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การต่างประเทศหลายองค์การ องค์การอนามัยโลกได้จัดส่งที่ปรึกษามาประจำกองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอน ยังมีมูลนิธิฮาร์ทเดเก้นแห่งเยอรมันและซาซากาวาแห่งประเทศญี่ปุ่น และองค์การอื่น ๆ ที่ร่วมมือช่วยเหลือสถาบันนี้อีกมาก

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของคนไข้โรคเรื้อน ณ สถานพยาบาลแห่งนี้ มีพระราชหฤทัยห่วงใยเด็ก ๆ ซึ่งเป็นลูกของคนไข้โรคเรื้อน วิธีการในสมัยนั้นโรงพยาบาลจำต้องแยกเด็กจากพ่อแม่มาเลี้ยงไว้ต่างหากตั้งแต่แรกเกิด เพื่อมิให้ติดเชื้อจากพ่อแม่ เพราะทางสถานพยาบาลพระประแดงยังไม่มีโรงเรียน เมื่อเด็กโตขึ้นจึงไปให้สถานสงเคราะห์เด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่

จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้เล่าเรียนเลี้ยงดูต่อไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริถึงการเล่าเรียนของเด็กลูกคนไข้โรคเรื้อนซึ่งทางราชการแยกเลี้ยงไว้ในสถานเลี้ยงเด็กของกรมอนามัย และเด็กเหล่านั้นก็เป็นปกติมิได้ติดต่อโรคเรื้อน เมื่อนายพงษ์สวัสดิ์ สุริโยทัย กับคณะ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินจำนวน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาท) จึงทรงพระราชดำริว่าครึ่งหนึ่งของเงินจำนวนนี้ควรใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงเรียน อีกครึ่งหนึ่งสำหรับใช้เป็นทุน แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายขวัญแก้ว วัชโรทัย นำกระแสพระราชดำริไปปรึกษา ท่านผู้หญิงดุษฎีมาลา มาลากุล และท่านผู้หญิงจงกล กิตติขจร กรรมการบริหารมูลนิธิ ว่ามีพระบรมราโชบายที่จะให้มูลนิธิสร้างโรงเรียนให้อาคารเรียนมีลักษณะไม่แตกต่างกับบ้านพ่อแม่เด็กมากนัก เพราะทรงพิจารณาว่าถ้าเด็กเหล่านี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้ถูกวิธี ให้มีโอกาสใช้ชีวิตความเป็นอยู่ที่พอดีตามชีวิตจริงของตน เมื่อเรียนจบแล้วจะทำให้เด็กเหล่านั้นดำเนินชีวิตไปตามปกติสามัญเยี่ยงประชาชนธรรมดาได้ แต่ถ้าให้กินอยู่ในอาคารใหญ่งดงามจนเกินบ้านที่เขาเคยอยู่กับพ่อแม่ จะทำให้เด็กเคยชินต่อความสะดวกสบายมากเกินฐานะ ต่อไปจะทำให้ดำเนินชีวิตลำบาก เพราะ *"จมไม่ลง"* นั่นเอง

ท่านผู้หญิงดุษฎีมาลา มาลากุล รับสนองพระบรมราโชบายด้วยความโสมนัส แต่ขอพระบรมราชานุญาตสร้างเป็นอาคารตึกเพื่อความมั่นคงถาวร โดยขอที่ราชพัสดุจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งที่ดินเดิมเป็นสวนมะพร้าว ตั้งอยู่เยื้องกับสถานพยาบาลโรคเรื้อนพระประแดง ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตรงกันข้ามที่ดินทั้งหมดมีสองแปลง มีถนนสุขสวัสดิ์ผ่าน ด้วยความสามารถของท่านผู้ว่าราชการและท่านผู้หญิงดุษฎีมาลา การขอร้องให้ผู้ที่ทำสวนมะพร้าวอยู่ ณ ที่เดิมนั้นขยับบ้านพักอาศัยถอยหลังออกไปปลูกใหม่ได้สำเร็จ

มูลนิธิราชประชาสมาสัยได้รับความสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องอาคารเรียนระดับประถมศึกษา อาคารโรงฝึกงาน รวมทั้งบุคลากรผู้สอนได้ครบกระบวนการ พร้อมด้วยอาคาร 10 ปีหนึ่งหลัง ต่อมาเมื่อถึงงานพระราชพิธีรัชดาภิเษก พ.ศ. 2514 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะสร้างโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติขึ้นทั้ง 4 มุมเมือง จึงขอที่ดินจากกระทรวงสาธารณสุขซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามโรงเรียนประถมของมูลนิธิราชประชาสมาสัย สร้างเป็นโรงเรียนมัธยม พร้อมทั้งหอประชุม โรงเรียนราชประชาสมาสัยจึงได้ค่อยๆ เจริญเติบโตสมบูรณ์พร้อมมีทั้งโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ขยายรับเด็กนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพระประแดง ให้ได้มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนนี้ ส่วนเด็กนักเรียน

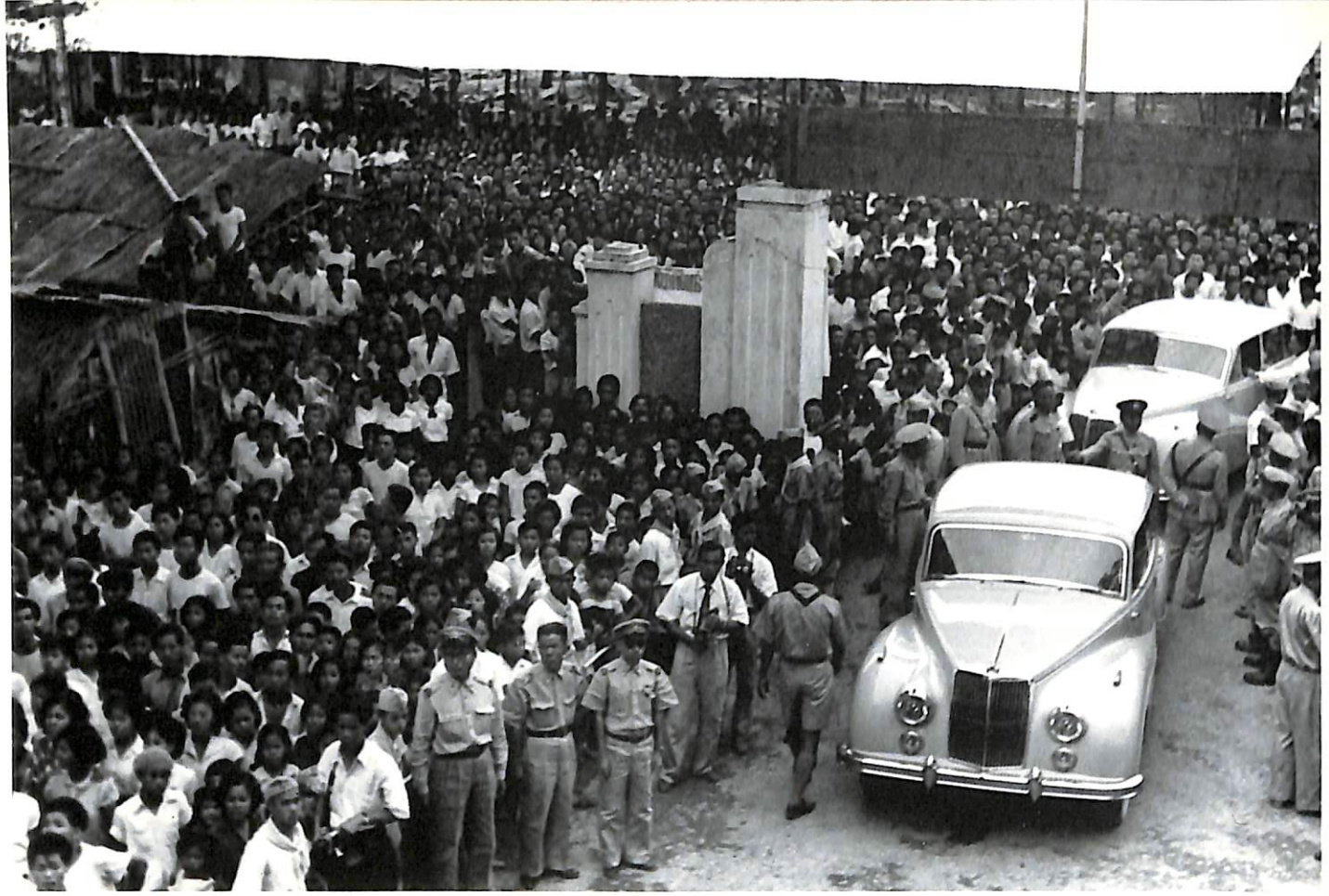
ซึ่งเป็นลูกผู้ป่วยโรคเรื้อนนั้น แม้จะมีกรรมแต่กำเนิดและถูกแยกจากบิดามารดา แต่ปัจจุบันได้เรียนสำเร็จจากโรงเรียนสามารถประกอบสัมมาอาชีวะเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้เป็นจำนวนไม่น้อย

คณะกรรมการมูลนิธิราชประชาสมาสัยและผู้ร่วมงานได้ปฏิบัติงานโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยยากลำบาก ต่างตั้งใจกายอุทิศร่วมกับหน่วยงานของราชการอื่นๆ เกี่ยวกับกิจการนี้ทำให้การควบคุม และการบำบัดโรคเรื้อนเกิดผลดีกว้างขวางยิ่งขึ้น ผลงานที่สำคัญที่ไม่อาจเว้น กล่าวได้คือความสำเร็จของมูลนิธิในด้านประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับโรคเรื้อนแก่สาธารณชนทำให้มีคนทั่วไปเข้าใจลักษณะของโรคและการติดต่อโรคถูกต้องมากขึ้น โรงเรียนของมูลนิธิเป็นที่นิยมของประชาชนในอำเภอพระประแดง อันเป็นเขตที่ตั้งของโรงเรียน ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาร่วมเรียน ร่วมเล่นกับบุตรธิดาของผู้ป่วยโรคเรื้อนโดยปราศจากความรังเกียจ เพราะเป็นเด็กปกติปราศจากโรคติดต่อ ผู้สมัครเข้าเรียนมีจำนวนมากถึงกับต้องสอบคัดเลือกเหตุการณ์ที่ดูจัดเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่นนี้กลับเป็นเรื่องสำคัญชื่นชมยินดีเพราะเป็นที่ขจัดความทุกข์ของสังคมผู้ป่วยโรคเรื้อน ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นที่รังเกียจหวาดกลัวแก่คนทั่วไป สถิติก่อนที่พระราชทานความช่วยเหลือมีคนเป็นโรคเรื้อนถึง 50 คน ต่อประชากรหนึ่งหมื่นคน ปัจจุบันนายแพทย์ธีระ รามสูตร ผู้เชี่ยวชาญเรื่องโรคเรื้อน ได้แจ้งให้ทราบว่าปัจจุบันมีผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ไม่ติดเชื้อและกำลังรับการรักษาอยู่ .9 (จุดเก้าคนไม่ถึงหนึ่งคน) ต่อประชากรหนึ่งหมื่นคน แสดงว่าประเทศเราสามารถควบคุมโรคเรื้อนได้ทั่วทั้งประเทศแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ

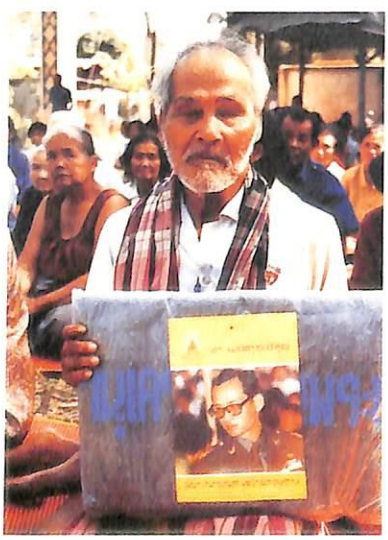
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงชุบชีวิตคนโรคเรื้อนที่สิ้นหวังในชีวิต ด้วยคิดว่าเป็นโรคเวรโรคกรรมไม่สามารถรักษาได้ พากันมารับการรักษาจนหาย ด้วยความช่วยเหลือจากทางราชการจนสามารถมีที่ทำกิน ปลูกต้นไม้ เช่น ส้ม มะม่วง เป็นต้น มีรายได้เลี้ยงตนได้ เช่น ผู้ที่อยู่นิคมแพร่งขาหยั่ง จันทบุรี นิคมโนนสมบูรณ์ จังหวัดขอนแก่น

เมื่อคนไข้โรคเรื้อนเบาบางลง แต่มูลนิธิราชประชาสมาสัยก็ยังให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการอยู่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระราชทานคำแนะนำให้มูลนิธิให้ความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นในเรื่องการฟื้นฟูความพิการของคนไข้โรคเรื้อนที่หายและปราศจากเชื้อ

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์

ขวัญแก้ว วัชโรทัย

ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมแสวงหาความสุขทั้งทางกายและทางใจ บางคนเมื่อสุขแล้วก็ยังอยากจะสุขยิ่งอีก หรือยังมีความคิดต่อไปอีกว่าคนอื่น ๆ อาจมีความสุขมากกว่าตน อย่างนี้เป็นความคิดทางโลก อันเป็นทางที่มิได้ช่วยให้โลกเป็นสุขได้ด้วยความเมตตา ระลึกถึงผู้ที่เขาเดือดร้อนกว่าเรา เราควรช่วยให้เขาคลายทุกข์ตามสมควร ทั้งยังจะเป็นการประกันตัวเราเองอีกว่าความเดือดร้อนต่าง ๆ ที่เกิดแก่มนุษย์เรานั้น เฉพาะอย่างยิ่งจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ พายุพัดบ้านพัง ใครจะรู้ว่าสักวันหนึ่งอาจเกิดขึ้นกับเราก็ได้ ถ้าเราช่วยผู้ที่ได้รับภัยพิบัติ ขณะนี้ก็เท่ากับเราได้สะสมบุญ หรือทำการประกันไว้ให้กับตัวเราเอง ถ้าภัยมาถึงเราเมื่อไรก็คงจะมีผู้มาช่วยเหลือบ้าง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระธรรมมิกราชของชาวไทยทั้งหลายโดยแท้ พระองค์ทรงอุบัติมาเพื่อเป็นมหากษัตราธิราชภายใต้นพปฏลมหาเศวตฉัตร เป็นพระบิดาของคนไทยทั้งประเทศ ทรงเป็นที่พึ่งของผู้ที่ได้รับความทุกข์ยากจากภัยนานาชนิด ทรงเป็นมิ่งขวัญเป็นหลักชัยและทุกสิ่งทุกอย่างของ นักบริหาร นักการทูต นักศึกษา ข้าราชการ และพสกนิกรทั่วหน้า

ที่ประทับใจอย่างยิ่งก็คือ ทรงเป็นที่พึ่งของผู้ที่เสียสละอุทิศทั้งใจกายแก่ประเทศชาติเป็นชาติพลีจะเป็นทหาร ตำรวจ หรือราษฎรคนใดที่ต้องพิการบาดเจ็บ พิการเพราะทำหน้าที่ป้องกันชีวิตของประชาชนและบ้านเมือง เขาเหล่านั้นได้รับพระมหากรุณาธิคุณตามพระบรมราโชบายที่พระราชทานไว้ว่า เมื่อบุคคลเช่นนี้พิการทางกายแล้วก็ไม่ควรพิการทางใจอีก จะได้รับการฟื้นฟูให้สามารถช่วยตนเองได้ และไม่ต้องเป็นภาระแก่สังคม

ในเรื่องการพระราชทานพระมหากรุณาด้านการศึกษาสงเคราะห์ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างบุคคลชั้นมันสมองหรือทุนพระราชทานการศึกษาต่าง ๆ แล้ว ก็ยังมีบรรดาบุตรของหัวหน้าครอบครัวซึ่งประสบสาธารณภัยจนเสียชีวิตไม่ว่าภาคใดของประเทศ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์เป็นผู้ปกครองเด็กแทน ให้เด็กเหล่านั้นได้มีโอกาสเรียนต่อไปจนสุดความสามารถของตน ปัจจุบันมูลนิธิฯ กำลังปกครองดูแลเด็กที่รับทุนพระราชทานอยู่ประมาณ 200 คน บางคนสำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดถึงขั้นปริญญาแล้ว 23 คน อาชีวศึกษา 70 คน มัธยมศึกษา 30 คน ประถมศึกษา 8 คน รวมทั้งสิ้น 131 คน เริ่มด้วยมีเด็กที่เป็นลูกผู้ประสบมหาวาตภัยแหลมตะลุมพุกเมื่อปี พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา และมีเด็กที่จบการศึกษาขั้นปริญญาเอกหนึ่งคน ปัจจุบันมีอาชีพเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์นี้คือธารแห่งพระเมตตาบารมี พระกรุณาบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งหลั่งไหลมิได้ขาดสายไปสู่พสกนิกรของพระองค์ทุกครัวที่เกิดสาธารณภัยขึ้นในภาคพื้นใดก็ตามในประเทศไทย เมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นที่ใด เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์จะรีบด่วนไปช่วยจนถึงที่ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการส่วนกลาง หรือคณะกรรมการประจำจังหวัดต่าง ๆ หรือตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลาที่จะอนุเคราะห์ผู้ประสบภัยร้ายดังกล่าวเพื่อสนองพระบรมราโชบายได้ทันท่วงที

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ปฏิบัติงานและบริหารงานของมูลนิธิให้เป็นไปอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพตลอดเวลา ทั้งยังพิจารณาให้สวัสดิการ และความปลอดภัยอย่างสมบูรณ์แก่เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครของมูลนิธิซึ่งเป็นตัวจักรปฏิบัติงาน เพราะเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเกือบทุกคนมีครอบครัวที่ตนเองรับผิดชอบ มูลนิธิจึงต้องหาวิธีว่าทำอย่างไรเจ้าหน้าที่จะได้ทุ่มเทกำลังกายใจและกำลังสติปัญญาอย่างเต็มที่ ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลัง และไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อยในการช่วยบำบัดทุกข์เพื่อนร่วมชาติผู้เคราะห์ร้าย ไม่ว่าภัยจะเกิดขึ้นในวันธรรมดาหรือวันหยุดราชการก็ตาม

เจ้าหน้าที่จะมีความพร้อมตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง

มูลนิธิยังต้องคำนึงถึงอย่างถี่ถ้วนว่า ทำอย่างไรจะหล่อหลอมให้เด็กนักเรียนที่มูลนิธิดูแลเป็นผู้ปกครองจะปฏิบัติตนเป็นเด็กดี ตั้งใจเล่าเรียนดี มีคุณภาพ เมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองดีสมพระราชประสงค์และสมกับที่ทรงไว้วางพระราชหฤทัยมอบเงินทุน *"ของพระราชาและประชาชน"* ให้เจ้าหน้าที่ใช้จ่ายเพื่อการนี้

หลักชัยในการทำงานของมูลนิธิก็คือ พระเมตตาและพระกรุณาบารมีต่อประชาชนเป็นเครื่องบันดาลให้เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิทุ่มเทความเสียสละและอุทิศกำลังกาย ทุ่มเทกำลังใจ กำลังความคิดอย่างเต็มที่ให้แก่งานของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ซึ่งผลงานที่ปฏิบัติจึงเป็นการนำพระมหากรุณาธิคุณ พระเมตตาคุณ ไปสู่บรรดาผู้ที่กำลังเดือดร้อนเพราะประสบสาธารณภัย ในระยะแรกการที่ต้องปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องยาวนานเพื่อบรรเทาทุกข์ครอบครัวผู้เคราะห์ร้ายนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องอดทนเสียสละในเรื่องความสะดวกสบายของตนเอง ถ้าเป็นผู้ที่มีครอบครัวสมาชิกในครอบครัวก็จำต้องพึ่งตนเองในยามที่หัวหน้าครอบครัวไปปฏิบัติงานต่างจังหวัด ถึงแม้จะเป็นการออกหน่วยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิก็ไม่มีเวลาพอที่จะหารายได้พิเศษเพิ่ม เพราะต้องปฏิบัติงานเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบภัยอยู่ตลอด โดยเฉพาะเด็กที่ได้รับพระราชทานทุนการศึกษาให้ได้เล่าเรียนตลอดรอดฝั่งจนถึงระดับอุดมศึกษา ฉะนั้นเพื่อเป็นกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิ และเพื่อให้การปฏิบัติงานการสงเคราะห์ของมูลนิธิมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

คณะกรรมการบริหารจึงได้พิจารณาให้ทุนแก่บุตรของเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ ซึ่งปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร อุทิศกำลังกาย และกำลังใจเต็มความสามารถให้แก่มูลนิธิด้วยดีมาครบห้าปี ให้บุตรของเขาได้ทุนการศึกษาจนถึงขั้นอุดมศึกษา ทั้งจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ตามที่จ่ายจริงด้วย และโดยเหตุที่สำนักงานของมูลนิธิมีสำนักงานเป็นหลักแหล่งอยู่ภายในบริเวณกรมประชาสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิจึงสามารถปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร และด้วยความภาคภูมิใจ พาหนะของมูลนิธิส่วนใหญ่มีผู้น้อมเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จราชกุศล ทางมูลนิธิได้ประกันรถยนต์ของมูลนิธิรวมไปถึงบุคคลที่สาม คือ คุ้มครองทั้งคนขับรถกรรมการ เจ้าหน้าที่ อาสาสมัครของมูลนิธิผู้ไปกับรถยนต์ด้วย เมื่อถึง

กำหนดเวลาเปลี่ยนยางรถจะสั่งการให้ดำเนินการเพื่อความปลอดภัย จะต้องส่งรถยนต์ไปตรวจสภาพให้เรียบร้อยก่อนออกเดินทางไปปฏิบัติงานในท้องที่ต่างจังหวัด แต่ตลอดระยะเวลา 32 ปีที่ผ่านมา ด้วยเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม รถยนต์และเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิยังไม่เคยประสบอุบัติเหตุร้ายแรงเลย ทำให้เจ้าหน้าที่อาสาสมัครและกรรมการมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จสมดังพระราชประสงค์ทุกประการ งานของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชนทั่วไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชสมภพมาเพื่อประชาชนโดยแท้ ทรงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติพระองค์เพื่อความสุขของราษฎร พระองค์ทรงสถิติอยู่ในสถานะสูงสุด ทรงสมบูรณ์ทุกสิ่งทุกอย่าง แต่มีพระราชหฤทัยห่วงใย เอื้ออาทรในทุกข์สุขของราษฎรเหนือสิ่งอื่นใด ทรงแผ่พระเมตตาคุณ พระมหากรุณาธิคุณ แผ่พระบารมีปกป้องเคียรเกล้าของชาวประชาของพระองค์ไปทุกภาคพื้นแผ่นดิน ทรงแนะนำเชิญชวนให้ประชาชนโดยเสด็จปฏิบัติงานกุศลเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันสวยงามจำเป็นแก่ชีวิต การพัฒนาประเทศ การศึกษา การสาธารณสุข การพระศาสนา เป็นต้น เพื่อความเจริญของประเทศชาติและประชาชน ถ้าจะพูดแบบสามัญก็เรียกว่า ทำบุญร่วมกับในหลวง ซึ่งตรงกับลักษณะนิสัยใจคอของคนไทยคือชอบการบำเพ็ญบุญทาน ยิ่งถ้าได้ทำบุญร่วมกับเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินด้วยแล้วก็เชื่อว่ากุศลผลบุญจะไม่สูญเสียตกหล่นไปไหน เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงเป็นสุขราษฎรก็สุขด้วย เมื่อที่ใดเกิดทุกข์ก็เชิญชวนร่วมในกาย ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่กันและกัน

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ จึงถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พุทธศักราช 2506 นามของมูลนิธินี้มีความหมายประทับใจว่า พระราชาและประชาชนต่างอนุเคราะห์ซึ่งกันและกัน ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช กรรมการบริหารชุดแรก ได้เคยเขียนไว้ในหนังสือตราสารมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ฯ พ.ศ. 2506 ว่าประโยชน์สุขอันประชาชนได้รับจากมูลนิธิในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ออกนามนี้ ก็เป็นที่ทราบกันอยู่โดยแพร่หลายแล้ว แต่ประโยชน์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้รับก็คือความสุขอันเกิดจากความผาสุขของประชาชนของพระองค์ในพระราชหฤทัยนั้น ความผาสุขของประชาชนน่าจะตั้งอยู่เหนือสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น ในวรรณคดีของไทยได้มีกวีเคยกล่าวถึงความสุขของประชาราษฎร์ไว้ว่า *"สุขเพราะผ่านฟ้าสุขสมบูรณ์"*

ในรัชกาลปัจจุบันนี้ ถ้าหากจะบรรยายด้วยภาษากวีให้เห็นถึงความสุขในพระราชหฤทัยก็เห็นจะต้องบรรยายด้วยถ้อยคำต่อไปนี้เป็นแน่แท้

"สุขเพราะผ่านฟ้าสุข สมบูรณ์"

“นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” และ “ติโต”

ขวัญแก้ว วัชโรทัย

“ประเทศของเรา ไม่ใช่ประเทศของหนึ่งคน สองคน เป็นประเทศของทุกคนต้องเข้าหากัน ไม่เผชิญหน้ากันแก้ปัญหาเพราะว่าอันตรายมีอยู่ เวลาคนเราเกิดความบ้าเลือด ปฏิบัติการรุนแรงต่อกันด้วยความลืมตัว ลงท้ายไม่รู้ว่าตีกันเพราะอะไร แล้วจะแก้ปัญหาอะไร เพียงแต่ว่าจะต้องเอาชนะ แล้วใครจะชนะ มีแต่แพ้ คือ ต่างคนต่างแพ้ ที่แพ้ที่สุดก็คือประเทศชาติ ประชาชนที่แพ้จะเป็นประชาชนทั้งประเทศ ไม่ใช่ประชาชนเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ถ้าสมมติว่ากรุงเทพมหานครเสียหาย ประเทศก็เสียหายไปทั้งหมด แล้วจะมีประโยชน์อะไรที่จะทะนงตัวว่าชนะเวลาอยู่บนกองสิ่งปรักหักพัง”

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 สภาพเหตุการณ์ในวันนั้นตลอดทั้งวันเต็มไปด้วยความสับสนประชาชนทั่วไปทุกแห่งทุกหนมีความหวาดระแวงว่าจะเกิดอันตราย ความหวาดระแวงว่า ประเทศชาติของเรากำลังอยู่ในภาวะวิกฤต มีการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรง ทำให้เกิดความเสียหายแก่ ชีวิต เลือดเนื้อ แก่วัตถุ ของประชาชนและบ้านเมือง โดยเฉพาะทางจิตใจ และทางเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าฝ่ายค้านของรัฐบาล เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานกระแสพระราชดำริ เพื่อที่จะน้อมรับไปพิจารณาหาทางระงับเหตุการณ์และหันหน้าเข้าหากัน ไม่เผชิญหน้ากัน สมมติให้ฟังว่า ถ้ากรุงเทพมหานครเสียหาย ประเทศชาติก็เสียหายไปทั้งหมดแล้วก็จะมีประโยชน์อย่างไร ที่จะทะนงตัวว่าชนะเวลาอยู่บนกองสิ่งปรักหักพัง ทรงขอให้ช่วยกันแก้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นให้สิ้นสุดลง แล้วช่วยกันเยียวยา และพูดกันปรึกษากัน ว่าจะทำอย่างไรที่จะให้ประเทศไทยจะได้รับสร้างสรรค์พัฒนาเจริญก้าวหน้าขึ้นมาได้ความร่มเย็นเป็นสุขของประชาชนกลับคืนมาได้

กระแสพระราชดำรินี้มุ่งให้ทุกฝ่ายยุติการเผชิญหน้ากัน ยุติความรุนแรง ทรงวิเคราะห์ว่า เมื่อเกิดการปฏิบัติต่อกันด้วยอารมณ์ ถือฝ่ายถือพวกอย่างรุนแรง แล้วก็มักจะลืมตัวลงท้ายก็ไม่รู้ว่าตีกันเพราะอะไร แล้วก็จะแก้ปัญหาอย่างไร ด้วยมัวแต่มุ่งเอาชนะต่อกัน ทรงอธิบายว่าจะไม่มีใครชนะ มีแต่จะแพ้ คือต่างคนต่างแพ้ แต่ที่แพ้ที่สุดก็คือประเทศชาติ

กระแสพระราชดำรินี้สามารถหยุดยั้งความรุนแรงที่กำลังปะทุอยู่ แก่บุคคลผู้แบ่งพวกพ้อง หลายฝักหลายฝ่าย ซึ่งเหมือนกับกำลังเกิดสงครามกลางเมือง ให้ยุติการชุมนุมอย่างยืดเยื้อ ซึ่งนับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นได้ ในทันทีที่มีกระแสพระราชดำรัสอันทรงคุณค่าทางจิตใจของบุคคลทุกฝ่าย แพร่ออกทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โทรทัศน์แห่งประเทศไทย ด้วยเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม ประเทศไทยจึงกลับเข้าสู่สภาพปกติในวันรุ่งขึ้น ห้างร้าน ตลอดจนธนาคารเปิดทำการตามปกติ การจราจรก็หนาแน่นขึ้นตามเดิม กระแสพระราชดำริที่พระราชทานบุคคลสำคัญของชาติให้ยุติทุกสิ่งทุกอย่างที่กำลังเผชิญหน้าที่กำลังรุนแรง ทรงขอให้นำกลับไปพิจารณาด้วยความรักชาติ ช่วยกันแก้ปัญหาและช่วยกันฟื้นฟูความเป็นกลางช่วยกันสร้างสรรค์ความสงบสุขของประเทศชาติเข้าสู่ทางแห่งความวัฒนาถาวรความร่มเย็นเป็นสุข อันเป็นกระแสพระราชดำริที่ทรงใช้หลักรัฐศาสตร์ และหลักขัตติยธรรมโดยแท้ ต่อมาจึงมีประกาศพระราชกำหนดพระราชทานอภัยโทษแก่ทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่ประเทศชาติ ได้ระงับเหตุที่กำลังรุนแรงอยู่ขณะนั้นได้อย่างรวดเร็ว และเพื่อที่ทุกฝ่ายมีโอกาสร่วมกันเกื้อกูลปรับปรุงบูรณะประเทศ ตามกระแสพระราชดำริของพระมหากษัตริย์เจ้า ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เหตุวิกฤติในครั้งนั้นจึงกลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

พระราชนิพนธ์แปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่อง *"นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ"* นั้น ทรงเริ่มงานตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2520 ถึง 25 มีนาคม พ.ศ. 2523 รวมเวลา 3 ปี หนังสือเล่มนี้ทรงแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง *"A man called Intrepid"* ของวิลเลียม สตีเฟนสัน เขียนจากชีวิตจริงของ *"นายอินทร์"* หรือ *"INTREPID"* เป็นนามรหัสของเซอร์วิลเลียม สตีเวนสัน เป็นหัวหน้าหน่วยราชการลับอาสาสมัครของอังกฤษสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ท่านผู้นี้มีบทบาทสำคัญในการต่อต้านแผนร้ายของฮิตเลอร์ ซึ่งหวังแผ่อำนาจเข้าครอบครองโลก ท่านเป็นผู้จัดตั้งหน่วยงานลับขึ้นเพื่อแสวงหาความลับทางทหารของฝ่ายเยอรมันรายงานแก่เซอร์วินสตันเชอร์ชิลล์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ และประธานาธิบดีรูสเวลแห่งสหรัฐ ซึ่งได้ร่วมมือกันวางแผนต่อต้านฮิตเลอร์จนประสบชัยชนะในที่สุด

ผลงานของ *"นายอินทร์"* และผู้ร่วมงานของเขานั้นมีคุณค่าต่อโลกยิ่งนัก หากไม่มีพวก *"นายอินทร์"* ฮิตเลอร์อาจจะชนะสงครามก็ได้ และถ้าเป็นเช่นนั้น โฉมหน้าของโลกคงไม่เป็นเช่นทุกวันนี้ อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานของพวกเขา มีผู้รู้เบื้องหลังเพียงไม่กี่คนเท่านั้น จนกระทั่งเมื่อมีหนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์ขึ้นมา แล้วเรื่องราวที่เคยเป็นความลับมาก่อนจึงได้เปิดเผยขึ้น และต้นฉบับภาษาอังกฤษของหนังสือเล่มนี้ได้กลายเป็นหนังสือเบสท์เซลเลอร์ มียอดจำหน่ายมากกว่า 2 ล้านเล่ม

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องราวของความร่วมมือทางสงครามจารกรรมระหว่างอังกฤษกับสหรัฐ ที่ได้ร่วมกันต่อต้านการขยายอำนาจของเยอรมันยุคนาซี โดยมีนายอินทร์ เป็นผู้ประสานงานระดับสูง เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้เขียนเลือกมาเปิดเผยโดยได้รับการตรวจสอบว่าถูกต้องตามข้อเท็จจริงด้วยตัว *"นายอินทร์"* เอง บางเรื่องน่าทึ่งยิ่งกว่านิยายสายลับที่แต่งขึ้นเสียอีก เช่น ปฏิบัติการขโมยเครื่องไส่-ถอดรหัสลับ *"เอนิกมา"* อันทันสมัยที่สุดของเยอรมัน ซึ่งฮิตเลอร์ภูมิใจหนักหนาว่าข่าวต่าง ๆ ที่ส่งด้วยเครื่อง *"เอนิกมา"* จะไม่มีผู้ใดสามารถแปลความได้ แต่ *"นายอินทร์"* สามารถวางแผนขโมยเครื่องได้โดยฝ่ายเยอรมันไม่ระแคะระคายเลย จึงเป็นก้าวแรกที่ทำให้หน่วยจารกรรมของ *"นายอินทร์"* สามารถสืบข่าวสำคัญ ๆ ของฝ่ายเยอรมันได้สำเร็จ นอกจากนั้นยังมีเรื่องราวเกี่ยวกับการปฏิบัติอย่างกล้าหาญของ *"มาเดอแลน"* สายลับของ *"นายอินทร์"* ที่เสี่ยงชีวิตเข้าไปในแดนข้าศึกแล้วส่งข่าวให้ *"นายอินทร์"* ตลอดจนการปฏิบัติการของสาว *"ซินเธีย"* สายลับอังกฤษแสนสวยที่ใช้เสน่ห์ของตน ล้วงความลับเกี่ยวกับการถอดรหัสจากนักการทูตฝ่ายข้าศึกได้สำเร็จ

หนังสือเล่มนี้ยังได้เปิดเผยเบื้องหลังปฏิบัติการของหน่วยกล้าตายของ *"นายอินทร์"* ในการสังหารไฮดริดสมุนมือขวาจอมโหดของฮิตเลอร์ เบื้องหลังการช่วยเหลือนักวิทยาศาสตร์ชั้นหัวกระทิออกจากดินแดนยึดครองของนาซี การขัดขวางมิให้เยอรมันคิดค้นระเบิดปรมาณูได้สำเร็จ การวางแผนปฏิบัติการทางยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการยึดครองทวีปยุโรป อเมริกา และแอฟริกา ของนาซี ซึ่งทุกขั้นตอนต้องอาศัยความลับทางทหารที่เครือข่าย "นายอินทร์" เสาะหามาได้เป็นข้อมูลสำคัญ

"นายอินทร์" เขียนไว้ในคำนำหนังสือเล่มนี้ว่า เหตุผลที่เขายอมให้วิลเลียม สตีเวนสัน นำเรื่องราวเหล่านี้มาเปิดเผย ก็เพื่อเป็นการสดุดีผู้ที่ได้ต่อสู้เพื่อชาติจำนวนมากที่ต้องถูกฝังไว้ในหลุมศพที่ไร้นามไร้ที่อยู่ที่ตายน้อยคนที่จะได้รับการกล่าวขวัญถึงนอกจากชื่อที่บันทึกในเอกสารลับ ส่วนใหญ่ที่รอดตายก็กลับมาประกอบอาชีพธรรมดา โดยไม่ได้รับเกียรติหรือรางวัลใด ๆ ได้รับคำกล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้ เป็นเพียงส่วนน้อยในจำนวนคนเป็นกองทัพมหึมา ซึ่งโลกเสรีเป็นหนี้บุญคุณซึ่งจะไม่มีทางใช้คืน และเหตุผลอีกข้อหนึ่งคือ เพื่อเป็นบทเรียนสำหรับการป้องกันและการต่อสู้เพื่อเสรีภาพ

เรื่องราวของ *"นายอินทร์"* และผู้ร่วมงานของเขา เป็นตัวอย่างของบุคคลพิเศษที่มีความกล้าหาญ เสียสละ ผู้ยอมอุทิศแม้ชีวิตเพื่อความถูกต้อง ความยุติธรรม เสรีภาพ และสันติภาพ อันเป็นที่รักยิ่งของพวกเขา ทั้งนี้โดยไม่หวังให้ใครรับรู้ หรือหวังลาภยศคำสรรเสริญเยินยอใด ๆ ทั้งสิ้น พวกเขานี้ คือ *"ผู้ปิดทองหลังพระ"* โดยแท้จริง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปลเรื่อง ติโต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 เมื่อ 20 ปีที่แล้วมา ทรงปรับปรุงต้นฉบับและพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดพิมพ์ เพื่อเผยแพร่เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พ.ศ. 2537 ด้วยทรงหวังว่าโลกนี้จะมีสันติภาพและความสงบเกิดขึ้น

"ติโต" คือ ใคร มีความสำคัญอย่างไร นายอานันท์ ปันยารชุน ได้กล่าวถึงติโตในพระราชนิพนธ์แปลเรื่องที่สองแล้วสรุปได้ว่า

คุณลักษณะของติโตนี้ปรากฏเห็นชัดว่าเขาเป็นผู้นำทางด้านทหาร เป็นเสนาธิการที่ยอดเยี่ยม เป็นแม่ทัพที่มีความละเอียดที่มีความกล้าหาญ ในขณะเดียวกันเป็นนักการเมืองที่ยอดเยี่ยม ที่สามารถรักษาอิสรภาพของยูโกสลาเวีย สร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศ รวบรวมชนชาติต่าง ๆ ในรัฐยูโกสลาเวียให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ให้มีสิทธิเท่าเทียมกัน ให้มีการปกครองซึ่งมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

ประเทศที่ติโตสามารถสร้างขึ้นมา ซึ่งหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 เรียกว่ายูโกสลาเวีย ประกอบด้วยชนชาติมากหลาย มีทั้งเซิร์บ มีทั้งโครแอต มีทั้งมอนตานิโกร มีทั้งมาซิโดรเนียน มีบอสเนียเฮอร์เซโกวินา ต่างชาติต่างความคิด มีเลือดรักชาติรุนแรงทุกกลุ่ม ต่างศาสนา มีทั้งออร์โธด็อกซ์ มีทั้งโรมันคาทอลิก และมุสลิม

หลายคนอาจจะบอกว่า ทำไมเราจะต้องยกย่องหรือเยินยอติโต ติโตเป็นคอมมิวนิสต์ ไม่ใช่หรือ...ใช่ แต่เขาเป็นคอมมิวนิสต์ด้วยความผันผวนทางชีวิตของเขา

สมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ส่วนหนึ่งของดินแดนยูโกสลาเวียอยู่ภายใต้อาณาจักรออสโตร-ฮังการี และมีการสู้รบกับประเทศรัสเซีย แล้วเขาถูกจับที่พรมแดน และถูกต้องไปเป็นเชลยศึกที่รัสเซีย จึงทำให้เขาสามารถเรียนรู้ภาษารัสเซีย สามารถไต่เต้าขึ้นไปในวงการการเมืองขององค์การที่เรียกว่า *"โคมินเทิร์น"* หรือองค์กรคอมมิวนิสต์สากล ที่คุมกระบวนการคอมมิวนิสต์ทุกประเทศ

เมื่อตอนเด็ก ๆ นั้น เขาไม่ได้มีความฝันอะไรเลย เขาเป็นเพียงแต่อยากจะเป็นช่างตัดเสื้อ เพราะเขาอยากจะได้แต่งตัวได้สูทดี ๆ สูทสวย ๆ เพื่อทดแทนเสื้อผ้าที่ขาดวิ่นของเขา ที่เขาต้องการใส่ในสมัยที่เขายังเป็นเด็กอยู่ เขามีการศึกษาในระบบโรงเรียน บิดามารดายากจน เขาเห็นความทุกข์ทรมานของคนจน แต่เขาก็ไม่ได้เป็นนักอุดมการณ์ที่จะส่งเสริมให้มีการต่อสู้ที่เรียกว่า CLASS WARFARE

เขาเรียนหนังสือด้วยตัวเอง เขาศึกษาด้วยตัวเอง เขาอ่านหนังสือต่าง ๆ แม้แต่หนังสือที่แปลมาจากหนังสือต่างชาติไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเชอร์ล็อคโฮล์มส์ หรือเรื่องอื่น

ติโตไม่เคยยอมสยบให้กับใคร หรือก้มหัวให้กับใคร รักความอิสระ ระหว่างที่เขาต่อสู้ด้านการทหารนั้น เขาก็ดูแลพรรคการเมืองของเขาไม่ให้มีความวุ่นวาย ไม่ให้มีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ไม่ให้ก่อผลประโยชน์แต่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เขามีจิตมุ่งมั่นว่าสิ่งที่เขาต้องทำระหว่างสงคราม คือ เอาชนะต่อกองทัพนาซี สร้างประเทศยูโกสลาเวียให้เป็นปึกแผ่น แล้วจึงจะมาดูแลทุกข์สุขของประชาชนให้มีฐานะที่ดีขึ้น

เขาต่อสู้ด้วยความทรหด ต่อสู้ต่อภัยพินาศต่าง ๆ แม้แต่ในชีวิตส่วนตัว มีลูก 4 คน ก็ตายไปแล้ว 3 คน ชีวิตนั้นต้องคอยหนีคอยหลบ และต้องกลัวต่อการประทุษร้ายตลอดเวลา และเมื่อเขาสามารถสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับยูโกสลาเวีย เขาก็ไม่ได้หยุดเท่านั้น

เขาอาจจะเป็นคอมมิวนิสต์ แต่ก็เป็นคอมมิวนิสต์ที่เป็นอิสระในความคิดเห็น ไม่ต้องการเป็นลูกน้องใคร ไม่ยอมจำนนต่ออิทธิพลของสหภาพโซเวียต ทั้งทางด้านทหาร และทางการเมืองระหว่างประเทศ

เขาเป็นส่วนหนึ่ง หรือเป็นผู้หนึ่งที่มีความสำคัญมากในการก่อตั้งกระบวนการ กับกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ร่วมกับนายกรัฐมนตรีเนรูห์ของอินเดีย ประธานาธิบดีนัสเซอร์ของอียิปต์ ประธานาธิบดีซูการ์โนของอินโดนีเซีย และประธานาธิบดีของแอลจีเรีย

ตลอดระยะเวลาหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 นโยบายการเมืองภายในของเขาก็ไม่ขึ้นกับองค์การคอมมิวนิสต์สากล

เขาเป็นคอมมิวนิสต์ก็จริง แต่เขาไม่เคยคิด และไม่ได้นำนโยบายร่วม หรือที่เรียกว่า COLLECTIVE FARM ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในสหภาพโซเวียต และประสบความล้มเหลว เขาไม่นำมาใช้ในยูโกสลาเวีย เขาถูกไล่ออกจากองค์การคอมมิวนิสต์สากล

เขากล้าพอเมื่อสหภาพโซเวียตบุกรุกเข้าในประเทศเชโกสลาเวีย ใน ค.ศ. 1968 เขาเป็นผู้นำประเทศคอมมิวนิสต์ประเทศซึ่งมีพรมแดนใกล้ชิดกับโซเวียตมากประณามและวิจารณ์รุนแรงต่อนโยบายอันไม่ชอบธรรมของสหภาพโซเวียต

ในขณะเดียวกัน เขาเป็นผู้ที่ต้องยอมรับความจริงว่าเขาเป็นประเทศเล็ก และเมื่ออยู่ใกล้ประเทศใหญ่ซึ่งมีอิทธิพลมากมาย บางครั้งบางคราวถ้าไม่เสียหลักการมากเกินไปเขาก็ยอมโอนอ่อนบ้าง เขาเองทำตัวอยู่ในจุดศูนย์กลางระหว่างประเทศอภิมหาอำนาจ สหภาพโซเวียตกับสหรัฐอเมริกา แต่เขาก็ไม่เคยทำอะไรที่ขัดผลประโยชน์กับสหรัฐอเมริกาอย่างจริงจัง แต่เขายึดถือหลักการ หลักการของกระบวนการที่ไม่ร่วมกับฝ่ายใด ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

ความสำคัญของติโตไม่ใช่ในแง่ของการเป็นคอมมิวนิสต์ คือ การปกครองในลักษณะเผด็จการบ้าง แต่ความสำคัญของติโตในฐานะที่เป็นบุคคล พ่อเป็นชาวโครแอต แม่เป็นชาวสโลเวเนีย เขาคือชาวสลาฟที่แท้จริง สามารถดลบันดาล สามารถเรียกร้องศรัทธาของชนทุกกลุ่ม สามารถสร้างความเข้าใจ และสามารถชี้นำให้คนทุกชนชาติตั้งเขามารวมกัน จัดตั้งสมาพันธ์ และสร้างความเป็นปึกแผ่น และมีเอกภาพอยู่เป็นเวลากว่า 30 ปี

ติโตเป็นผู้ทำให้ประเทศยูโกสลาเวีย ซึ่งประกอบด้วยชนชาติที่แตกต่างกันทั้งด้าน เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ให้กลับมารวมกันเป็นปึกแผ่นในยามวิกฤต สามารถรักษาความสมบูรณ์ และเพิ่มพูนความเจริญของประเทศตลอดชีวิตของเขา

ติโตสิ้นชีวิตไปตามอายุขัย เมื่ออายุได้ 88 ปี ในปี 2523 ประเทศยูโกสลาเวีย ก็ค่อยๆ สลายลง จนกระทั่งมีสภาพแตกแยกอันยากที่จะแก้ไขได้ ดังที่เห็นในทุกวันนี้

ปัจจุบันเมื่อเรามองดูบอสเนีย เราก็คงมองดูด้วยความสลดใจว่า ประเทศใดก็ตามสังคมใดก็ตาม ที่ยอมให้ทิฐิมานะ ที่ยอมให้อคติในเรื่องของชนชาติ ในเรื่องศาสนา ในเรื่องของวัฒนธรรม หรือถ้ายอมให้ความรักชาติที่ไม่ถูกทางเข้ามาครอบงำจิตใจ และประหัตประหารกันต่อไป

พวกเราคนไทยนับว่าโชคดีที่เกิดมาในแผ่นดินนี้ เกิดมาในสังคมที่ควรจะรู้จักรอมชอมกันได้ ในสังคมที่ยึดมั่นอยู่ในสถาบันอันสูงสุด และสังคมที่มีความอะลุ่มอะล่วยแบ่งรับแบ่งสู้ และไม่ประหัตประหารซึ่งกันและกัน อันนี้เป็นความเข้าใจของนายอานันท์ ปันยารชุน ว่าเหตุใดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงสนพระราชหฤทัยกับชีวประวัติของติโต รวมทั้งผลงานในการรวบรวมประเทศของเขา

"เราเรียนชีวประวัติของคนเพื่อสะสมความรู้ และเพื่อที่จะสอนให้เราไม่กระทำอะไรทั้งสังคมในอันที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาด ที่ประเทศอื่นเขาได้ประสบมาแล้วในประวัติศาสตร์"

นายอานันท์ ปันยารชุน ได้มีความเห็นในเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปลหนังสือเรื่องติโตนี้ว่า *"เป็นการแปลที่กะทัดรัด เก็บสาระและประเด็นได้อย่างแยบคาย และรักษาเนื้อหาความตื่นเต้นของแนวเรื่องได้อย่างดี*

ถ้าใครมีโอกาสได้อ่านหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้ความรู้และสนุกสนานแล้ว ยังจะได้เห็นว่าติโตนั้นมิใช่เป็นเพียงตัวแสดงที่สำคัญในประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่เป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง ประวัติศาสตร์ของการรวมตัวกันด้วยความสมานฉันท์และเสถียรภาพของชนชาติที่แตกต่างกัน ทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์"

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นห่วงบ้านเมืองของเรายิ่งกว่าสิ่งใดพระราชทานรายได้จากการพิมพ์หนังสือเรื่อง *"นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ"* และเรื่อง *"ติโต"* แก่มูลนิธิชัยพัฒนา ทรงเชิญชวนประชาชน และผู้ที่มาเฝ้าถวายพระพรเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ให้ช่วยกันอุดหนุนมูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งมีการจัดหาและพัฒนาประเทศจนมีชัยชนะ ชัยชนะประเทศนี้โดยงานของมูลนิธิชัยพัฒนา ก็คือความสงบ ไม่เป็นบอสเนีย เป็นไทยแลนด์ เป็นเมืองไทยที่จะมีความเจริญพัฒนาจนเป็นเมืองของชัยชนะ ในการพัฒนาตามที่พระราชทานชื่อมูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อความสงบ ความเจริญ ความอยู่ดีกินดีของประชาชน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชกระแสรับสั่งเน้นตลอดเวลาเรื่อง การรู้รักสามัคคี เมื่อทรงหายจากพระอาการประชวรแล้วในวันที่ 13 เมษายน ศกนี้ ได้พระราชทานกระแสพระราชดำรัสทางโทรทัศน์ว่า จะทรงมีพระกำลังที่จะทรงพัฒนาให้ประชาชนและประเทศชาติมีความเจริญมั่นคงได้ต่อไปอีก 20-30 ปี จึงขอให้พสกนิกรร่วมใจถวายพระพรชัยมงคลให้ทรงพระเจริญยิ่งตลอดกาลนาน

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ด้วยรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประเทศ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน อันจะเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจทั้งภายในและระหว่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและกระจายความเจริญออกสู่ชนบท ในรอบปีที่ผ่านมา รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติตามการนำเสนอของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติให้ดำเนินการในมาตรการสำคัญ ๆ หลายประการ อาทิเช่น การพัฒนาระบบการทำงานของหน่วยงานราชการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อยกระดับการให้บริการแก่ประชาชน การส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ประเทศไทย ในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ การส่งเสริมการใช้ดาวเทียมเพื่อการศึกษาของเด็กนักเรียนในชนบท รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขออกสู่ชนบท เป็นต้น อีกทั้งการตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตื่นตัวให้กับประชาชนในประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะรัฐมนตรีจึงได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2538 เป็น *"ปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย"* (Thailand IT Year 1995) เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองวโรกาสกาญจนาภิเษกของการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเพื่อเฉลิมพระเกียรติในฐานะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นผู้นำในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกร **ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงมีพระราชดำริและพระราชทานคำแนะนำในจัดทำโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการเพื่อการศึกษาของเด็กนักเรียนในชนบท หรือผู้ป่วยเด็กในโรงพยาบาล เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการพัฒนา โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น**

เพื่อเป็นการสนองพระมหากรุณาธิคุณดังกล่าว รวมทั้งเป็นการเสริมการพัฒนาสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไทย โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การศึกษา การสาธารณสุข การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ร่วมกับสมาพันธ์เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งประเทศไทย จึงเสนอให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากการกุศลเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามพระราชดำริ เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายสมทบทุนมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯที่จะได้จัดตั้งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านต่าง ๆ รวมถึงการศึกษา การสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และสวัสดิการสำหรับผู้ด้อยโอกาสในสังคม
- เพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้ รวมทั้งโอกาสในการอาชีพ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไปสู่ชนบท
- เพื่อส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันระหว่างประเทศ
- เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์และเผยแพร่กิจกรรมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เป้าหมายของโครงการ

- ดำเนินโครงการตามพระราชดำริ เพื่อจัดให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษามีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์และอุปกรณ์ประกอบโรงเรียนละ 20 ชุด จำนวน 100 โรงเรียน รวมทั้งขยายและพัฒนาศูนย์คอมพิวเตอร์ส่วนกลางและภูมิภาคจำนวน 12 ศูนย์ และศูนย์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญขนาดใหญ่ทุกจังหวัดและขนาดกลางประมาณ 200 ศูนย์

- ดำเนินโครงการตามพระราชดำริ เพื่อจัดให้สถานพยาบาลของรัฐในแผนกผู้ป่วยเด็กมีระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาและสันทนาการแก่ผู้ป่วยเด็ก 10 แห่งทั่วประเทศ แห่งละ 10 ชุด

- จัดให้มีศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับคนสายตาพิการ 1 ศูนย์

- จัดให้มีศูนย์สื่อปฏิสัมพันธ์ (multi-media) จำนวน 1 ศูนย์ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ และหอวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค 76 แห่ง

- จัดให้มีพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ณ ท้องฟ้าจำลอง กรุงเทพฯ และขยายสาขาไปสู่หัวเมืองใหญ่ในภูมิภาค 3 แห่ง

- สร้างเครือข่ายสารสนเทศ Internet ไปสู่โรงเรียนในระดับมัธยมทั่วประเทศ จำนวน 20 แห่ง

- ผลิตหนังสือและสื่ออื่น ๆ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 50 เรื่อง เพื่อเผยแพร่ไปตามห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมและมัธยมทั่วประเทศประมาณ 2500 แห่ง รวมทั้งห้องสมุดเฉลิมราชกุมารีทุกแห่ง

- สร้างสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตสื่อประสม (multimedia) อย่างต่อเนื่องและถาวร 1 ศูนย์

- นำระบบคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูง (high performance computer : supercomputer) มาใช้ประโยชน์ต่อสังคมจำนวน 1 ระบบ รายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ปรากฏดังต่อไปนี้ :

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในชนบท

การจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อการศึกษา เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะต่อเด็กในชนบทที่ยังขาดแคลนอุปกรณ์ เครื่องมือและสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กนักเรียนในต่างจังหวัดได้มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อันจะเป็นการกระจายการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีขีดความสามารถที่ทัดเทียมกับในกรุงเทพฯ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาพื้นฐานการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าสู่ภูมิภาค เพื่อสร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิตในอนาคต

วัตถุประสงค์ หลักของโครงการจึงประกอบด้วย :

1. การส่งเสริมให้นักเรียนในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ฝึกอบรมให้ครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนในภูมิภาคมีความพร้อมในการใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้

3. ให้นักเรียนได้สัมผัสกับเครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อันจะนำไปสู่ความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

4. ให้เกิดความเสมอภาคเบื้องต้นในด้านคุณภาพการศึกษาที่ตรงตามหลักสูตรเท่าเทียมกันทั่วทุกแห่งของประเทศ

5. ให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศมีคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใช้ในการศึกษาทุกโรงเรียน

6. ส่งเสริมพัฒนาสมรรถภาพและทักษะพื้นฐานของนักเรียนในการใช้คอมพิวเตอร์

รูปแบบและการดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ :

ช่วงที่ 1 หรือระยะนำร่อง เป็นโครงการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และทุนทรัพย์ โดยรับบริจาคจากหน่วยงานต่าง ๆ หรือผู้มีจิตศรัทธามอบให้โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนภูมิภาค ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งสถานฝึกอบรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตามเงื่อนไขในการพิจารณา ซึ่งประกอบด้วย

- บุคลากร/ครูที่พร้อมจะเรียนรู้เพื่อมาเปิดสอนนักเรียนให้เข้าใจในการใช้งานของเครื่องต่าง ๆ
- งบประมาณหรือผู้ที่จะอุปถัมภ์ค่าใช้จ่ายให้โรงเรียนเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย/ซื้ออุปกรณ์การสอนเบื้องต้น
- ระบบไฟฟ้าเพียงพอ
- ห้องเรียนที่จะสามารถใช้เป็นสถานที่ติดตั้งและฝึกอบรมได้

ช่วงที่ 2 เป็นโครงการเพื่อพัฒนาและขยายศูนย์คอมพิวเตอร์ให้กระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ เช่น ขยายพัฒนาศูนย์คอมพิวเตอร์ของศูนย์นวัตกรรมและนิเทศการศึกษาทางไกล เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และสร้างเครือข่ายไปยังโรงเรียนทั่วประเทศ รวมทั้งผลิตหรือรวบรวมสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ให้ครบทุกหมวดวิชา และจัดฝึกอบรมครูในโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก ให้เป็นผู้ชำนาญการใช้คอมพิวเตอร์

ผู้ที่ประสงค์จะขอเข้าร่วมในโครงการเพื่อบริจาคทรัพย์หรืออุปกรณ์ แจ้งความจำนงได้ที่สมาพันธ์เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งประเทศไทย และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ทั้งนี้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่รับบริจาค จะต้องเป็นเครื่องรุ่น 80286 ขึ้นไป และมีคุณสมบัติขั้นต่ำ คือ หน่วยความจำขนาด 640 KB ขึ้นไป มี Floppy Disk 2 Drive พร้อมทั้งมีคีย์บอร์ด และจอภาพที่ใช้กับโปรแกรม CU Writer ได้

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับเด็กป่วยในโรงพยาบาล

ปัจจุบัน ได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นส่วนประกอบของสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญของสื่อประเภทนี้ จึงได้พระราชทานชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาให้ทดลองใช้กับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ด้วยมุ่งหวังให้เด็กเหล่านั้นได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน คลายความว้าเหว่ที่ต้องอยู่ห่างจากครอบครัว และถือเป็นโอกาสที่จะเรียนรู้โดยผ่านสื่อการสอนจากชุดคอมพิวเตอร์ ซึ่งผลการศึกษาระยะสั้นพบว่า บทเรียนจากคอมพิวเตอร์ดังกล่าวช่วยให้เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังมีความสามารถทางภาษาสูงกว่าเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังที่เรียนหลักสูตรปกติอีกทั้งยังมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์มากขึ้น

ดังนั้น จากการเสด็จพระราชดำเนินเปิดตึก สก. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงมีพระราชดำริให้นายกสมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ดำเนินการจัดทำ *"โครงการเทคโนโลยี*

สารสนเทศสำหรับเด็กป่วยในโรงพยาบาล" ขึ้น โดยเริ่มโครงการต้นแบบสำหรับทดลองที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ประกอบกับตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ประกาศปี พ.ศ. 2538 เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย สมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จึงถือเป็นโอกาสร่วมกับคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ จัดโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับเด็กป่วยในโรงพยาบาล ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเข้าเป็นโครงการหนึ่งร่วมในกิจกรรมโครงการปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย พ.ศ. 2538 โดยมี **วัตถุประสงค์** ต่อไปนี้

1. เพื่อให้เด็กที่เจ็บป่วยมีความสุข สนุกสนานและได้รับความรู้ในการเรียนและการเล่นโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง ขณะพักรักษาตัวในโรงพยาบาล

2. เสริมสร้างความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่เด็ก อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความตื่นตัว กระตุ้นให้เกิดการใฝ่รู้ และเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพในอนาคต

3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ในรูปแบบของสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่จะใช้ในโครงการแก่เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอื่นๆ และประยุกต์ใช้ในโครงการอื่นต่อๆ ไป

รูปแบบและการดำเนินงาน แบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 : จัดดำเนินการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเด็กป่วยภายในห้องเรียนโครงการสอนเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ระยะที่ 2 : ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเด็กเจ็บป่วยกระจายภายในหอผู้ป่วยเด็ก ในโรงพยาบาล 9 แห่ง

ระยะที่ 3 : ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเด็กเจ็บป่วยในลักษณะรายบุคคล กระจายในหอผู้ป่วยพิเศษ และหอผู้ป่วยนอกเด็กในโรงพยาบาลทั้ง 10 แห่งทั่วประเทศ

เป็นที่คาดหวังว่า**ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**นั้นอาจจะวัดเป็นมูลค่ามิได้ คือ

- ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ฝึกการเรียนรู้ สร้างระเบียบวินัย และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตแก่เด็กป่วยระหว่างรับการรักษาในโรงพยาบาล
- ลดความวิตกกังวลในอาการเจ็บป่วย และลดความว้าเหว่ของเด็กป่วยที่ห่างไกลครอบครัว
- เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสู่ระบบการศึกษาของเด็กป่วยในโรงพยาบาล
- เป็นการพัฒนาต้นแบบของการกระจายเทคโนโลยีสารสนเทศสู่เด็กป่วยในโรงพยาบาลอื่นๆ และสู่ระบบการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเด็กในชุมชนอื่นๆ

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคนสายตาพิการ

ในต่างประเทศ ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศได้แพร่กระจายไปถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสในสังคมอย่างเช่นคนพิการ ซึ่งได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ช่วยในการเสริมสร้างทักษะ ความชำนาญเฉพาะทาง และเป็นการสร้างอาชีพและโอกาสให้กับคนซึ่งครั้งหนึ่งอาจถูกละเลยและสิ้นหวัง อย่างไรก็ตาม จาก

ที่ผ่านมาในประเทศไทย ผู้ที่ได้สัมผัสกับประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศยังนับเป็นชนกลุ่มน้อย หรือกลุ่มซึ่งมี *"โอกาสพิเศษ"* ในสังคม เท่านั้นด้วยเหตุนี้ เนื่องในโอกาสปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย พ.ศ. 2538 จึงนับเป็นโอกาสอันดีที่จะได้จัดทำกิจกรรม ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการแพร่กระจายเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปสู่ผู้ด้อยโอกาสในสังคมไทย อย่างเช่นคนตาพิการ ให้ได้มีโอกาสได้สัมผัส ได้เรียนรู้ และได้ใช้ประโยชน์ กับเทคโนโลยีนี้ จึงได้จัดทำโครงการ *"เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคนตาพิการ"* ขึ้นโดยมี**วัตถุประสงค์** ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้คนตาพิการได้มีโอกาสใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ทั้งเพื่อการปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างความรู้ และเพื่อความบันเทิง

2. เพื่อพัฒนาทักษะ และเสริมสร้างโอกาสในการอาชีพให้แก่คนสายตาพิการ

3. เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่คนตาพิการ ซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม และมักถูกละเลย

โดยมี**เป้าหมาย**จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับคนตาพิการ 1 ศูนย์ ซึ่งอาจเป็นที่โรงเรียนสอนคนตาบอด ในสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ ด้วยการจัดหาอุปกรณ์ต่างๆ ตามรายการ เช่นเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสอนคนพิการ เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (Braille Printer) เครื่องแสดงอักษรเบรลล์อัตโนมัติ (Refreshable Braille Display) ซึ่งใช้ต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์คนสายตาพิการ เครื่องถ่ายหนังสือออกเสียงจากตัวเครื่อง เครื่องพิมพ์ดีดเบรลล์ชนิดใช้มือพิมพ์ เครื่องอ่านหนังสือบันทึกเสียงด้วยตนเอง เครื่องจดบันทึกเบรลล์ชนิดกระเป๋าหิ้วพูดได้เอง (Braille'n Speech) เครื่องอัดภาพนูนบนกระดาษด้วยความร้อน (Thermoform) สำหรับสร้างภาพนูนให้คนตาบอด เครื่องเปลี่ยนอักษรพิมพ์เป็นเสียงพูด (Speech Synthesizer) เครื่องแปลงภาพเป็นอักษร (Optical Character Reader : OCR) เครื่องแปลงอักษรธรรมดาเป็นเบรลล์อัตโนมัติ (E-Z Braille Translator)

โครงการศูนย์สื่อปฏิสัมพันธ์เพื่อวัฒนธรรมของชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดตั้งหอไทยนิทัศน์เพื่อเป็นแหล่งจัดแสดงอารยธรรมไทยในรูปแบบนิทรรศการถาวรแบบสื่อผสมที่มีปฏิสัมพันธ์ เรื่องชนชาติไทย แบ่งเป็น 5 หัวข้อ คือ ความเป็นมาของชนชาติไทยวัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย ภาษาและวรรณคดีไทย ประเทศไทยกับโลก และวีรกรรมชนชาติไทย ซึ่งตั้งอยู่บนอาคารชั้น 2 ของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลวัฒนธรรมไทยในระดับชาติและท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นแหล่งกลางในการศึกษาค้นคว้า เรื่องราวในอดีตปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น ทั้งนี้มีการนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของสื่อเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive) และการให้บริการข้อมูลเพื่อเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้า วิจัย และสืบทอดวัฒนธรรม (Cultural information) อีกด้วย

หอไทยนิทัศน์ ได้เปิดบริการให้เข้าชมและศึกษาค้นคว้าเรื่องความเป็นมาของชาติไทยแล้ว และกำลังดำเนินการจัดแสดงในอีก 4 หัวข้อที่เหลือ ควบคู่กับการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้วางระบบเครือข่ายข้อมูลทางวัฒนธรรม โดยการเชื่อมโยงข้อมูลและกระจายสู่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถติดต่อและประสานการใช้ข้อมูลทางวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคข้อมูลข่าวสาร

วัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ

1. เพื่อผลิตและจัดหาสื่อปฏิสัมพันธ์ที่ทันสมัย

2. เพื่อสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลคอมพิวเตอร์ด้านวัฒนธรรมให้เชื่อมโยงทั่วทุกภูมิภาค

3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและสนับสนุนจากภาคเอกชน

ทั้งนี้ จะมีการผลิต/จัดหาซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในการจัดแสดงนิทรรศการถาวรหอไทยนิทัศน์ 4 หัวข้อ คือ ข้าวในวัฒนธรรมไทย ภาษาและวรรณคดีไทย ประเทศไทยกับโลก และวีรกรรมชนชาติไทย

นอกจากนี้ยังจะสร้างระบบเครือข่ายและเชื่อมโยงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยใช้ CD-ROM ให้แก่หอไทยนิทัศน์และหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค จำนวน 76 แห่ง โดยกำหนดประเด็นแบ่งเป็น ประวัติความเป็นมาของชุมชนหรือท้องถิ่น การตั้งถิ่นฐาน กลุ่มชาติพันธุ์ วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อพิธีกรรม ศิลปะดนตรี การแสดงการละเล่น ภาษาวรรณกรรมท้องถิ่น หัตถกรรมพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อห้องสมุด

วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญยิ่งของโครงการปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย พ.ศ. 2538 คือ การส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยสื่อในการแพร่กระจายในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติได้เล็งเห็นโอกาสในการเสริมสร้างให้นักเรียนนักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ในรูปแบบของการผลิต และจัดหาสื่อการเรียนแจกจ่ายไปตามห้องสมุดของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ และห้องสมุดเฉลิมราชกุมารีทั่วประเทศ ทั้งในรูปของหนังสือ และสื่ออื่นๆ เช่น CD-ROM วิดีทัศน์ ฯลฯ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ

โครงการนี้จึงมี**วัตถุประสงค์**ต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน และประชาชนทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจากสื่อหนังสือและสื่ออื่นๆ อันจะผลต่อการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง

2. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าและรวบรวมของความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและการอ้างอิง

3. เพื่อกระตุ้นให้นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และประชาชนทั่วไปให้ความสนใจในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรของประเทศ และต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศในภาพรวม

โดยโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อห้องสมุด จะประกอบด้วยการจัดหาสื่อความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปของหนังสือสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ และสื่อต่างๆ ได้แก่ CD-ROM และวิดีทัศน์ ในลักษณะของการผลิตขึ้น (โดยการเขียนเองโดยตรง การแปล และการผลิตสื่อ CD-ROM และวิดีทัศน์ในหัวข้อต่างๆ อย่างน้อย 50 หัวข้อ) การจัดซื้อ และการรับบริจาค รวมถึงเครื่องอ่าน CD-ROM เพื่อแจกจ่ายให้กับห้องสมุดของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ 2,500 โรง และห้องสมุดเฉลิมราชกุมารีทั่วประเทศ

โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการผลิต multimedia

ในการให้การศึกษาแก่บุคคลจำนวนมาก (mass education) การใช้สื่อโทรทัศน์ และบทเรียนแบบปฏิสัมพันธ์หลายสื่อ (interactive multimedia) จัดว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพของการถ่ายทอดทางวิชาการได้เป็นอย่างดีส่วนที่เป็นเทคโนโลยี นอกจากจะช่วยให้บทเรียนที่นำเสนอมีส่วนประกอบที่เห็นจริงโดยใช้ภาพโทรทัศน์เข้าประกอบแล้วยังจะช่วยให้การส่งมอบ (delivery) บทเรียนต่างๆ สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายสถานที่และหลายๆ รอบได้โดยไม่เป็นภาระด้านบุคลากรผู้สอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดแคลนถึงขั้นวิกฤติในสังคมไทย ทั้งนี้เพราะสื่อการสอนคุณภาพสูงเหล่านี้ เมื่อทำขึ้นแล้ว สามารถสำเนาได้หลายๆ ชุด

เพื่อช่วยให้การผลิตสื่อการสอนเกิดขึ้นได้จริงในสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้จริง จำเป็นต้องผลิตบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ทางเทคนิค ที่ช่วยในการผลิตสื่อต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการใช้เครื่องมือสมัยใหม่ บุคลากรเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผลิตรายการต่างๆ ให้กับสถาบันที่เตรียมเนื้อหา (content) และส่วนวิทยากรผู้บรรยายเป็นอย่างดี ทำให้การลงทุนในอุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อการสอนได้รับการใช้งานอย่างคุ้มค่า

วัตถุประสงค์หลักของโครงการประกอบด้วย

1. เพื่อฝึกเจ้าหน้าที่ระดับเทคนิคศิลปิน และอาจารย์ มีความเข้าใจถึงการใช้เทคโนโลยี multimedia
2. เพื่อสร้างทักษะในการผลิตรายการโทรทัศน์แนวสารคดี การผลิตบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ การผลิตสื่อปฏิสัมพันธ์เพื่อใช้ในการเรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์
3. เพื่อผลิตรายการความรู้ทั้งในลักษณะบทเรียน และรายการประเภทบันเทิงสารคดี (edutainment) สำหรับคนทั่วไป ขึ้นเผยแพร่จำนวนหนึ่งในระหว่างการสอน
4. เพื่อเป็นต้นแบบของศูนย์ผลิตสื่อปฏิสัมพันธ์ ณ สถาบันอื่นๆ

โครงการเครือข่ายสารสนเทศโรงเรียนมัธยม (อินเทอร์เน็ต)

โครงการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโรงเรียนมัธยม เป็นหนึ่งในหลายกิจกรรมที่มีความสำคัญ เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นการสร้างเครือข่ายข้อมูลระหว่างกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลในระดับประเทศและระดับโลกได้และเป็นการพัฒนาศักยภาพของการศึกษาของไทยอีกทางหนึ่ง โดยมี**วัตถุประสงค์**ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้โรงเรียนมัธยมชั้นนำในประเทศไทยทั้งใน กทม. และต่างจังหวัดได้เข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายข้อมูลกลุ่มโรงเรียนทั่วโลก
2. เพื่อใช้เป็นสื่อเพื่อแลกเปลี่ยนเอกสาร สื่อการสอน ดัชนีห้องสมุด ระหว่างโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับกรมสามัญศึกษา
3. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ในระดับโรงเรียนได้เข้าถึงศูนย์ข้อมูลต่างๆ และห้องสมุดในเครือข่าย
4. เพื่อช่วยให้ครูสามารถติดต่อกับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

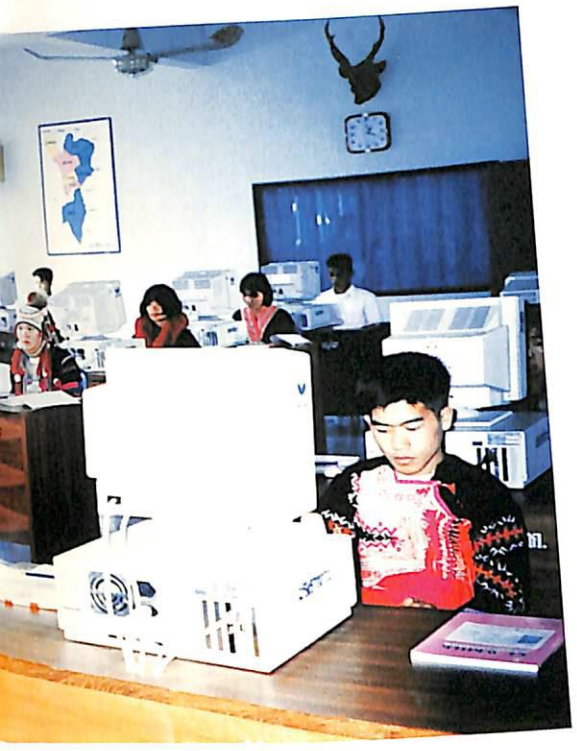
กลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติการประกอบด้วย

1. ให้ห้องปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์นำอุปกรณ์ต้นแบบ Internet node ที่เหมาะสำหรับโรงเรียนไปร่วมกับเอกชนเพื่อจัดทำเป็นโหนดบริการ
2. ติดตั้งโหนดบริการอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนต่างๆ 20 โรงเรียน พร้อมงบประมาณวงจรสื่อสารตลอดเวลา 2 ปี

3. จัดฝึกอบรมให้บุคลากรของโรงเรียนในโครงการมีขีดความสามารถในการให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต
4. พัฒนาวัสดุการสอนเรื่องอินเทอร์เน็ตแก่บุคคลทั่วไป

อย่างไรก็ตาม เนื้อหางานจะต้องประกอบด้วย การพัฒนาต้นแบบ การจัดฝึกอบรมเรื่องอินเทอร์เน็ต แบบเข้มข้นสำหรับผู้บริหารศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน และการพัฒนาวัสดุการสอนเรื่องอินเทอร์เน็ตรวมทั้งการสร้างวิดีทัศน์ที่เหมาะสำหรับผู้ใช้ในโรงเรียน

โครงการพิพิธภัณฑ์ไอที

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่างๆ นับตั้งแต่การศึกษาไปจนถึงการอาชีพ บทบาทสำคัญดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อวิธีการทำงาน ตลอดไปจนถึงวิถีชีวิต รัฐบาลเองก็ได้ตระหนักถึงความรุมเร้าจากปัจจัยภายนอก ไม่ว่าจะเป็นความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีไปจนถึงข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ และได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างความตื่นตัวให้กับประชาชนให้ตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศหรือไอทีดังกล่าว โดยได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2538 เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย และเพื่อเป็นการสร้างเสริมความเข้าใจให้กับประชาชนอย่างถาวร และต่อเนื่อง จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กเยาวชน นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไปมีโอกาส เรียนรู้สัมผัสและเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงการพิพิธภัณฑ์ไอทีจึงเป็นโครงการที่สำคัญๆอันจะรองรับมาตรการดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของโครงการประกอบด้วย

1. เพื่อให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา .รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงประวัติ วิวัฒนาการความก้าวหน้า แนวโน้มในอนาคตของเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสามารถชม จับต้อง และพิเคราะห์เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยตนเอง

3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาของเด็กไทยในวิทยาการด้านสารสนเทศ

4. เพื่อกระตุ้นให้เด็กไทยมีความคิดก้าวหน้า มีจินตภาพกว้างไกล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากำลังคนของประเทศ ในศตวรรษที่ 21 ในยุคโลกาภิวัตน์

5. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดมีโอกาสได้เรียนรู้ถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิธีการดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ

ระยะที่ 1 : วางแผนจัดหาและผลิตเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำเข้าแสดงอย่างถาวร ณ ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ (ซึ่งมีอาคารอยู่แล้ว) รวมทั้งที่พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ที่รังสิต

ระยะที่ 2 : ใช้แม่แบบของการจัดการในระยะที่ 1 เพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ในหัวเมืองใหญ่ จำนวน 3 แห่งในภูมิภาค อาทิ เชียงใหม่ สงขลา ขอนแก่น ซึ่งมีอาคารพิพิธภัณฑ์อยู่แล้วในปี พศ. 2539

คอมพิวเตอร์สมรรถนะสูงเพื่อสังคม

หากจะพิจารณานำเอาระบบคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูงมาใช้งานให้เกิดประโยชน์โดยตรงกับสังคมแล้ว สามารถกระทำได้ โดยอาศัยขีดความสามารถของระบบซุปเปอร์คอมพิวเตอร์ที่สามารถนำเอาแบบจำลองคณิตศาสตร์ของปัญหาทางด้านสังคมศาสตร์ ที่มีขนาดของปัญหาใหญ่ และซับซ้อน ยากแก่การนำมาประมวลผลบนเครื่องปกติมาคำนวณบนระบบนี้ ทำให้ได้ผลการคาดการณ์ในแง่มุมต่างๆ ที่ถูกต้องขึ้น รวดเร็วขึ้น เป็นปัจจัยสนับสนุนการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจต่างๆ ให้ถูกต้อง แม่นยำ ทันต่อเหตุการณ์ในการที่จะสนับสนุนให้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูงเข้ามาช่วยแก้ปัญหา วางแผน ทางด้าน

สังคมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ ให้เกิดประโยชน์ตอบแทนต่อสังคมโดยตรงนี้ น่าจะได้มีการสนับสนุนให้เกิดโครงการนำร่องเป็นตัวอย่างให้เห็นอยู่ 2 เรื่อง คือ

1. การสร้างแบบจำลองคณิตศาสตร์ของการจัดสรร การกระจายทรัพยากร ค่าครองชีพ ราคาผลผลิตในชนบทเพื่อสนับสนุนให้มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนขึ้น แม่นยำขึ้น เพื่อผลในการพัฒนาชนบท

2. การสร้างแบบจำลองคณิตศาสตร์ ของการจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ระบบขนส่งมวลชน ทางด่วน และสัญญาณจราจรสำหรับผลที่ได้จากการคำนวณนั้น ถ้าหากจะนำไปใช้ในการควบคุมสัญญาณไฟจราจรนั้น จำเป็นที่จะต้องให้ได้ผลลัพธ์ในช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น 1 นาที เพื่อให้ทันเวลาในการปรับสัญญาณจราจรอยู่ตลอดเวลา อันเป็นสาเหตุจำเป็น และเงื่อนไขบังคับให้ต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูง โครงการนี้จะเป็นการสนองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ตรัสเมื่อ วันที่ 4 ธันวาคม 2537 ถึงปัญหาการจราจรของกรุงเทพมหานครถ้าหากไม่มีการแก้ไขในอีก 5 ปีข้างหน้าแล้ว การจราจรจะล้มเหลว และเป็นสาเหตุสำคัญให้เศรษฐกิจของประเทศถดถอย

ทั้งนี้โดยจัดหาระบบคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูงใหม่ที่มีความสามารถตั้งแต่ 3 พันล้านคำสั่ง การคำนวณคณิตศาสตร์ต่อวินาที หน่วยความจำหลัก 2 Gbyles หน่วยความจำสำรองมากกว่า 20 Gbytes รวมทั้ง Software ระบบ และ Utility

จัดทำโดย : สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ
จัดพิมพ์โดย : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

สวทช
NITC-0017 : 120 B.
ไอทีเจลิมพระเกียรติ พระราชดำรัส